

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Матеріали

*РЕГІОНАЛЬНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ*

(м. Дніпро, 22 квітня 2021р.)

*До 55-ї річниці
3 дня заснування Дніпропетровського державного
Університету внутрішніх справ*

Дніпро 2021

УДК 342.9+351.7

Ухвалено до друку та розповсюдження
через мережу Інтернет вченою радою
факультету підготовки фахівців для підрозділів
превентивної діяльності
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ
(протокол № 35 від 27 травня 2021 року)

А 43 Актуальні проблеми превентивної діяльності національної поліції: матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (Дніпро, 22 квіт. 2021 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 159 с.

Збірник містить матеріали Регіональної науково-практичної конференції, в якій взяли участь науковці, викладачі та здобувачі вищих навчальних закладів та наукових установ України, а також фахівці-практики правоохоронних органів. Тематика публікацій охоплює актуальні проблеми превентивної діяльності національної поліції.

Матеріали конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та навчальному процесі спеціалізованих ВНЗ, а також у законотворчості та правоохоронній діяльності.

*Матеріали подано в редакції авторів тез.
Оргкомітет не несе відповідальності
за їх зміст та автентичність*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Д-р юрид. наук, проф. **Л.Р. Наливайко** (голова); д-р юрид. наук, проф. **А.О. Собакарь** (заст.голови); д-р юрид. наук, проф. **Б.О. Логвиненко**; канд. юрид. наук **К.В. Бахчев.**, **Рижкова С.А.**, д-р юрид. наук, доц. **Блінова Г.О.**

З М І С Т

Ананьєв О.Г. Соціально-економічні наслідки аварійності на автомобільному транспорті в Україні.....	7
Бахчев К.В. Академічна доброчесність – запорука розвитку освіти та науки України.....	12
Бернадський В.В. Взаємодія підрозділів ювенальної превенції з громадкістю у профілактиці підліткової наркоманії	15
Бочковий О.В. Особливості діяльності підрозділів національної поліції щодо запобігання вчиненню неповнолітніми особами правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів	19
Браун Д.І. Превентивна діяльність поліції: міжнародний досвід та можливості впровадження в Україні	23
Буселков Р.В. Особливості кваліфікації адміністративних правопорушень.....	26
Вахміна Л.А. Нормативно-правове регулювання дорожнього перевезення небезпечних вантажів	28
Вільхова Є.М. Домашнє насильство як причина самогубства.....	32
Габрук Станіслав, Шевяков М.О. Проблемні питання огляду вулично-шляхової мережі: традиції та питання.....	36
Гаркуша В.В., Дроговоз С.Є. Доступ до правосуддя при оскарженні постанов у справах про адміністративні правопорушення в контексті справляння судового збору.....	39

Герасимов Артем Особливості забезпечення публічної безпеки та порядку під час масових заходів із використанням досвіду скандинавської моделі.....	42
Грузин В.А. Поточні проблеми та прогнозовані перспективи розвитку рівності (недопущення булінгу) між здобувачами в вищих начальних закладах.....	45
Дрок І.С. Формування кадрової політики в національній поліції України.....	49
Єсіпенко А.М. Реалізація принципу «COMMUNITY POLICING» в діяльності органів національної поліції.....	53
Заставська В.В. Основні засади превентивної діяльності органів та підрозділів національної поліції України.....	56
Звєгінцева А.М., Молчанов Р.Ю. Головні аспекти діяльності дільничих офіцерів поліції.....	62
Звєгінцева А.М. Комп'ютерна сфера в поліції	65
Кафаров Є.С. Адміністративно-правове забезпечення превентивної діяльності поліції.....	68
Ковальова І.Ю. Взаємодія національної поліції та суспільства.....	71
Коптєв О.С. Сучасний стан та оцінка ефективності підрозділів національної поліції.....	74

Кріпак А.Ю. Роль дільничного офіцера поліції у запобіганні та профілактики правопорушень.....	78
Кузнецова Є.О., Голобутовський Р.З. Правоохорона діяльність спеціалістів юристів.....	83
Логвиненко Б.О. Перспективи удосконалення видів адміністративних стягнень.....	87
Макуха І.І., Іваниця А.В. Законодавче регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення органами національної поліції.....	90
Нестерцова-Собакарь О. В. Формування норм професійної етики поліцейського на основі використання зарубіжного досвіду.....	95
Орел Є.Р., Савіщенко В.М. Психологічна та естетична культура правоохоронця.....	99
Панкова Д.В., Філіпенко А.С. Публічно-сервісна діяльність національної поліції України.....	104
Пономаренко С.Ю. Підвищення рівня безпеки при перевезенні небезпечних вантажів автомобільним транспортом та контроль за таким перевезенням на території України.....	107
Собакарь А.О. Протидія деліктності неповнолітніх засобами адміністративної профілактики.....	113
Снігур Д.Д., Бахчев К.В. Процедура здійснення державного контролю за обігом наркотичних засобів.....	119
Сочнев М.В. Підготовка кадрів для національної поліції України як складова державної політики у сфері вищої освіти	122

Стовба Василь, Шевяков М.О., Лавроненко Владислав Дискурс щодо розуміння сутності та змісту адміністративно-правової профілактики транспортних пригод України.....	125
Сукмановська Л.М., Репан М.І. Органи національної поліції як суб'єкти із запобігання та протидії домашньому насильству	130
Сятиня М.Б., Шевяков М.О. Актуальні питання застосування технічних засобів примусової зупинки транспортних засобів в контексті забезпечення безпеки дорожнього руху.....	135
Терещенко І.С., Мамчій О.І. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності учасників дорожнього руху за порушення правил користування засобами пасивної безпеки	140
Цимбал А.В. Зарубіжний досвід реалізації принципу «COMMUNITY POLICING».....	144
Чечель А.О., Никифорова О.А. Місце психології в повсякденній роботі працівників сектору превенції.....	147
Шевяков М.О. Махтура К.С. Особливості оформлення дорожньо-транспортної пригоди за участі транспортного засобу та електротранспорту потужністю двигуна до 3 КВ (кіловат), без загиблих (травмованих) в порядку ст. 124 КУпАП.....	150
Якубович М.М., Анісімов Д.О. Необхідність підвищення рівня фізичної підготовленості у працівників органів внутрішніх справ.....	153
Ятло Н.А. Забезпечення прав та свобод людини під час мирних зібрань органами та підрозділами національної поліції	155

Ананьєв Олег Григорович

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Шевяков Максим Олександрович

старший викладач кафедри
адміністративного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ АВАРІЙНОСТІ НА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ В УКРАЇНІ

Мотивація і зміст діяльності по підвищенню ефективності систем організації і забезпечення дорожньої безпеки в значній мірі залежать від жорсткості оцінок стану аварійності в дорожньому русі. Такі оцінки значимі і в загальній методології рішення проблем забезпечення безпеки дорожнього руху і в обґрунтуванні приватних практичних дій. Вони передують розробці відповідних заходів щодо її зниження і попередження.

Більш 1/4 загиблих в ДТП люди найбільш активного і працездатного віку (25-40 років), що свідчить про серйозні соціально-економічні і демографічні наслідки дорожньої аварійності. В Україні близько 20% поранених з травмами різної локалізації стають безстроковими інвалідами 1-2 групи. Понад 90% осіб, визнаних інвалідами внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, стали ними в результаті травм опорно-рухового апарату.

Як впливає з наявної статистики, на до госпітальному етапі в дорожньо-транспортній пригоді гине від 45 до 65% постраждалих людей, з них на місці події - до 15%. Серед причин смертності в зазначений період лідируюче місце займають шок і крововтрата, їх поєднання, що становить в середньому до 41% від усіх причин загибелі на дорогах.

Постраждали в ДТП люди частіше гинуть не стільки від отриманих несумісних з життям травм і пошкоджень, скільки через відсутність надання першої долікарської або екстреної медичної допомоги.

Основними причинами такого стану є:

- низький рівень індивідуальної правосвідомої поведінки учасників дорожнього руху;
- відсутність системи автоматичного оповіщення про вчинення ДТП;
- недостатній рівень активної і пасивної безпеки;
- нераціональне використання ресурсів щодо попередження ДТП;
- відсутність в системах управління діяльністю за безпекою дорожнього руху технології прогнозування та моделювання обстановки.

При цьому дана проблема не є суто національною, оскільки дорожньо-транспортний травматизм у всьому світі досяг таких масштабів, що на 58-й сесії Генеральної Асамблеї ООН вона була визначена як «глобальна криза в галузі забезпечення безпеки дорожнього руху».

За прогнозами ВООЗ дорожньо-транспортний травматизм до 2023 року може стати третьою основною причиною загибелі і поранення людей, і більш серйозною проблемою, ніж навіть такі захворювання, як малярія, туберкульоз і СНІД, а також викликати серйозну кризу в системах охорони здоров'я. згідно з висновками Комісії з глобальної дорожньої безпеки ООН в разі неприйняття належних заходів по БДР кількість смертей на дорогах в результаті дорожніх аварій може збільшитися в усьому світі на 60% і до 2023 року майже 2 млн. Не випадково 64-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН 2 березня 2010 р прийнята резолюція про оголошенні десятиліття 2011-2020 р.р. «Десятиліттям дій за безпеку дорожнього руху з метою стабілізувати, а потім скоротити прогнозовану смертність від відбуваються в світі ДТП шляхом активізації діяльності на національному, регіональному і глобальному рівнях ».

На думку Глобального партнерства дорожньої безпеки (GRSP) є нагальна необхідність вдвічі скоротити прогнозований рівень смертності до 2020 року, що дозволить в цілому в усьому світі попередити виникнення 5 млн. випадків загибелі та 50 млн. серйозних травм.

Урядом України діяльність в сфері безпеки дорожнього руху розглядається прийняття заходів щодо реалізації в 2011-2015 роках Концепції демографічної політики України на період до 2025 року з метою стабілізації чисельності населення на рівні 142-143 млн. чол., а також збільшення очікуваної тривалості життя до 71 м, підвищення в 1,3 рази коефіцієнта народжуваності і зниження на третину рівня смертності до рівня 2006 р.

Складність формування правильної оцінки соціально-економічних наслідків аварійності багато в чому ускладнюється значною, перш за все бюджетною мало спроможністю проведення попереджувально-профілактичних заходів, низькою (зовнішньої) комерційної привабливістю вкладень фінансових і матеріальних засобів в систему БДР, а також тією обставиною, що недофінансування цієї сфери неможливо компенсувати адміністративно-законодавчими заходами.

У зв'язку з цим виникає необхідність формування економічних рішень по визначенню соціально-економічної ефективності, перш за все бюджетних вкладень в сферу БДР, а також отримання ясного розуміння механізмів її розрахунку при плануванні і реалізації значного комплексу різнопланових і різномасштабних заходів щодо попередження ДТП і зниження тяжкості їх наслідків.

В даний час в усьому світі робляться спроби дати вичерпну оцінку економічного збитку в результаті аварійності на автомобільному транспорті (загибель, поранення людей, інвалідизація і відновлення здоров'я, моральні, соціально значущі та інші фактори).

За підрахунками експертів щорічні світові витрати, пов'язані з реакцією на аварійність, складають в середньому 518 млрд. дол. США. При цьому, згідно з аналізом ЄС, суми, що витрачаються на БДР, становлять менше 5% від завдається

шкоди.

Серйозним аспектом соціально-економічних наслідків дорожньої аварійності є демографічні втрати, що призводять до зменшення абсолютної чисельності населення, гендерної та вікової асиметрії, скорочення тривалості життя, погіршення якості здоров'я різних вікових і соціальних груп населення, наростаюча деградація процесів відтворення трудових і мобілізаційних ресурсів, зростаюче навантаження на бюджет і позабюджетні фонди.

Серед транспортних травм, що призводять до втрати трудового потенціалу в результаті передчасної смерті, близько 2/3 припадає на ДТП. Близько 85% ДТП відбувається в результаті порушень ПДР водіями ТЗ. При цьому з року в рік ця цифра залишається постійною величиною, що свідчить або про недостатньо кваліфікованому визначень причинно-наслідкових зв'язків виникнення ДТП, або про стабільно існуючої закономірності.

У структурі таких організаційних причин найбільш представницькими є: порушення вимог правил безпечної поведінки в дорожньому русі (30-40%), низький рівень використання коштів індивідуального захисту (до 10%), агресивне водіння ТЗ (7-10%), недоліки в організації дорожнього руху (15-20%).

Серйозні проблеми є в частині інформаційного забезпечення учасників дорожнього руху. До сьогоднішнього дня дефіцит дорожніх знаків, світлофорів, сучасних засобів маршрутного орієнтування складає від 40 до 70%. Значне число ДТП пов'язано з незадовільними умовами організації дорожнього руху, а також погоднокліматичними факторами, що роблять великий вплив на стан видимості (понад 3/4 експлуатованого часу доводиться на періоди з великою кількістю опадів і темним часом діб).

Розглядаючи проблему попередження ДТП і зниження тяжкості наслідків виключно з позиції наноситься матеріального збитку і його запобігання, слід розуміти, що тільки по одному критерію економічної доцільності сфера безпеки дорожнього руху не може бути оптимізована.

Даний підхід визначає тільки необхідний мінімум, який може і повинен бути вкладений в систему організації дорожнього руху. Аналіз накопичених за останні 20-30 років даних про ефективність окремих заходів, робить найбільш доцільним висновок про те, що пошук результативного розподілу ресурсів слід визначати виходячи з необхідності зниження до мінімуму ризику скоєння ДТП в транспортному процесі. Крім того, в систему аналізу ефективності повинні бути привнесено поняття соціальної ефективності, інтегрально сприймає елементи упорядкування, безпеки і надійності суспільних відносин з наростаючими позитивними результатами. Найважливішими теоретичними і реалізованими управлінськими підходами у вирішенні проблем дорожнього руху повинні стати також методи загальної теорії безпеки транспортних систем, теорії ризику і катастроф.

На нашу думку, основною причиною збереження високої аварійності вважається недостатній розвиток різноманітних цивільних інститутів, що дозволяють сформувати і підтримувати транспортний баланс між потребами суспільства, фактичним рівнем автомобілізації, а також безпечна поведінка учасників дорожнього руху. Теоретичною гіпотезою визнається необхідність досягнення наміченої мети на основі повної збалансованості в реалізації заходів, з точки зору їх впливу на кінцевий результат.

У цей період особлива увага приділяється впровадженню систем навігації на базі бортових, наземних і супутникових програмно-технічних засобів і засобів маршрутного орієнтування.

Ми вважаємо, що Україна в силу своєї території, особливостей економічного, соціального і політичного розвитку змушена вести боротьбу з аварійністю на транспорті методами, характерними для всіх періодів процесу автомобілізації.

1. Крепишева Н.В. Роль фінансів в забезпеченні безпеки дорожнього руху. – СПб.: Вид-во СПГУЕФ, 2008. – 184 с.

2. Звіт за 2008 рік. Про хід реалізації цільової програми «Підвищення безпеки дорожнього руху в 2006-2012 роках». – М.: ФГУ «Дирекція Програми БДД». – 271 с.

Бахчев Костянтин Вікторович,
декан факультету підготовки
фахівців
для підрозділів превентивної
діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

Право на освіту є одним із основних конституційних прав громадян [1], гарантування якого здійснюється державою. Проте порушення такого права самими здобувачами фактично залишається нерегульованим з боку нормотворців. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації» [2] є спробою врегулювати процедуру скасування закладом вищої освіти рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення порушення здобувачем вищої освіти норм академічної доброчесності на підставі частини другої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» [4] з урахуванням статті 42 Закону України «Про освіту» [3]. Водночас Проект, на наш погляд, потребує доопрацювання, зокрема в частині настання відповідальності за вчинювані протиправні дії [2].

Перш за все хотілося б звернути увагу на невідповідність суб'єктів академічної доброчесності, а отже у подальшому і суб'єктів відповідальності, у положеннях Проекту, що аналізуються, та нормах чинного законодавства. Так, відповідно до Законів України «Про освіту» [3], «Про вищу освіту» [4], Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікації» від 23 листопада 2011 р. № 1341 [5] та інших нормативно-правових

актів виділені наступні ступені вищої освіти «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії» («доктор мистецтва»), «доктор наук».

Проект, у свою чергу не включає у коло суб'єктів академічної доброчесності два останні, закріплені нормативно, ступені вищої освіти. Таким чином вбачається доцільним доповнити проект Постанови такими ступенями вищої освіти, як «доктор філософії» та «доктор наук», адже порушення академічної доброчесності так само мають місце під час отримання вказаних ступенів. Крім того, зазначені ступені є ступенями вищої освіти, про яку йде мова у проекті Постанови.

Погоджуючись з позицією авторів Проекту про доцільність вироблення та прийняття Кодексу академічної доброчесності, вважаємо, що рівень суб'єкта розробки та прийняття даного акту має бути на рівні Кабінету Міністрів України або Верховної Рада України. Поняття, зміст та правила академічної доброчесності є загальними та визначені у статті 42 Закону України «Про освіту» [3], а порядок виявлення фактів порушення академічної доброчесності має містити фрагментарно вже висвітлені у нормах проекту положення, наприклад, пункт 9 «Процедура розгляду справи про порушення особою академічної доброчесності». Тобто вважаємо, що Кодекс академічної доброчесності повинен містити загальні норми для всіх здобувачів вищої освіти, а не окремо визначатися кожним закладом вищої освіти, які у даному випадку виконуватимуть лише контролюючу функцію, а не нормотворчу.

Кодекс академічної доброчесності – це саме той акт, який повинен містити норми як матеріального, так і процесуального права. Наприклад, на наш погляд, доцільно розмістити такі розділи у структурі Кодексу: загальні положення; суб'єкти академічної доброчесності; суб'єкти контролю за академічною доброчесністю; підстави порушення справ про порушення особою академічної доброчесності; порядок розгляду справ про порушення особою академічної доброчесності; відповідальність за порушення особою академічної доброчесності;

тощо. Дія Кодексу академічної доброчесності має розповсюджуватися на всю територію України, всі вищі навчальні заклади України.

Наступним моментом, на якому хотілося б зупинити свою увагу, це роль правоохоронних органів у притягненні винних осіб до відповідальності. Проект не містить положення щодо участі органів Національної поліції або суду у випадку виявлення факту порушення академічної доброчесності.

Проте порушення академічної доброчесності зазвичай пов'язане з порушенням норм права, за яке законом передбачено настання кримінальної, адміністративної, дисциплінарної відповідальності (наприклад, таке порушення, як академічний плагіат, може кваліфікуватися, як порушення авторських прав, тобто прав інтелектуальної власності, за що законом передбачена, як адміністративна, так і кримінальна відповідальність). Саме тому, на наш погляд, зобов'язання МОН України повідомити про вчинення порушення норм права, є свідченням свідомого ставлення до правопорядку в державі, ознакою правової держави.

З огляду на сказане пропонуємо доповнити проект Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації пунктом 18.1. такого змісту: «У випадку виявлення фактів вчинення злочину або адміністративного проступку МОН протягом десяти робочих днів з дня отримання повідомлення від закладу вищої освіти має повідомити органи Національної поліції або суд.».

Підсумовуючи, варто наголосити на необхідності застосування більш рішучих заходів до осіб, які порушують академічну доброчесність, з огляду на сучасний період розвитку національної освіти та науки.

З цією метою варто завершити нормотворчий процес та розпочати правозастосовчий, в якому якість української освіти та науки перебуватиме на першому місці.

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.
2. МОН пропонує для громадського обговорення проект Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2545-VIII.
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII

Бернадський Вадим Вікторович

курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ У ПРОФІЛАКТИЦІ ПІДЛІТКОВІЙ НАРКОМАНІЇ

Підлітки завжди були складною категорією населення, що характеризується їх імпульсивною поведінкою та ненормальними стилями мислення дорослих. Швидкий розвиток сучасного суспільства сприяв розвитку проблем серед молоді. На жаль, такі проблеми найчастіше пов'язані з незаконною діяльністю, такою як торгівля наркотиками та зброєю.

Як зазначають вчені, найбільшою проблемою серед підлітків у сучасному світі є незаконний обіг наркотичних засобів. Дане явище зазвичай характерне для підлітків в віці 14-18 років, які в зв'язку з конкретними життєвими

обставинами почали вживати наркотики. До таких життєвих обставин можна віднести найрізноманітніші життєві ситуації, як підліткова свідомість не в змозі адекватно перенести. Зазвичай такими проблемами є сварка з коханою дівчиною, погана компанія, смерть близької людини, байдужість з боку батьків до власної дитини або взагалі, повна опіка, без можливості самостійного вибору життєвих позицій. Проблема вживання наркотиків серед підлітків є досить актуальним питанням в Україні, тому Національна поліція та громадські організації, об'єднання громадян зацікавлені в протидії вживання та купівлі наркотиків.

У зв'язку з цим для України необхідна профілактика недопустимості придбання та вживання наркотичних засобів серед населення, в тому числі й серед підлітків.

Варто зауважити, що діяльність Національної поліції в протидії наркоманії має досить вагоме значення, особливо, якщо проблема стосується підлітків. Для вирішення таких питань серед підрозділів поліції з'явився підрозділ ювенальної превенції. Даний сектор спеціалізується на роботі з дітьми до 18 років та їх батьками. На ювенальну превенцію покладений обов'язок з'ясування обставин по суті справи, будь-то вона кримінальна чи адміністративна, без ураження психічного здоров'я підлітка, який може бути в тій чи іншій ситуації свідком, підозрюваним або постраждалим.

Також ювенальна превенція займається проблемою наркоманії серед підлітків. Адже, з розвитком сучасних технологій, стрімко розвивається й відсоток підлітків, які не лише вживають наркотики, але й їх виготовляють та розповсюджують.

На жаль, наркотичні речовини в нашій країні, попри заборону перебувають у вільному доступі, тому будь-яка особа, знаючи веб-сайт може придбати той чи інший наркотичний засіб. Зазвичай наркотичні засоби поширюються за допомогою таких відомих соціальних мережі як «Телеграм»,

адреси магазинів з наркотиками в телеграмі знайти вже не так складно, адже такі адреси намальовані на стінах будинків та парканах.

Якщо дані проблеми стосуються підлітків, то ювенальна превенція має на меті профілактику запобігання незаконному обігу наркотичних засобів серед підлітків. Задля цього, працівниками даного сектору проводяться різноманітні профілактичні бесіди зі школярами, різні відеоконференції та тренінги у вигляді ігор, які наглядно демонструють шкідливий вплив наркотичних засобів не лише на здоров'я, а й на життя в цілому. Також за кожним навчальним закладом закріплений свій працівник ювенальної превенції, який періодично відвідує навчальний заклад з метою профілактичних бесід з підлітками та виправлення порушень у разі їх виявлення. [1].

Але ж не завжди така діяльність з боку сектору ювенальної превенції є дієвою. На нашу думку, однією з умов ефективного механізму профілактики запобігання незаконному обігу наркотичних засобів серед підлітків є активна взаємодія всіх державних інституцій, зокрема, органи місцевого самоврядування.

Варто зазначити, що активісти громадських об'єднань також приймають безпосередню участь у боротьбі з підлітковою наркоманією.

Як нами було зазначено вище, що адреси наркотичних магазинів є майже на кожній будівлі чи паркані, задля профілактики доступу до таких ресурсів активісти зафарбовують відповідні адреси, де продаються наркотики, що зменшує їх поширеність серед бажаючих їх придбати. Окрім вуличних акцій, вони ведуть також боротьбу і в інтренеті. [1].

На нашу думку, активна взаємодія не лише органів державної влади між собою, а й залучення громадськості до боротьби з наркоманією є досить ефективним методом профілактики незаконного обігу наркотичних засобів не лише серед підлітків, ай серед всього населення.

Також, варто зазначити, що підрозділи ювенальної превенції повинні активно взаємодіяти з усіма навчальними закладами, та взагалі з населенням, щоб бути в

зможі допомогти та проконсультувати того чи іншого громадянина з приводу проблемних питань щодо їх дітей.

У підсумку, варто зазначити, що на сьогодні в умовах розвитку інформаційних технологій та популяризації соціальних мереж активна взаємодія всіх державних інституцій у протидії з розповсюдженням та вживанням наркотиків серед підлітків має досить позитивний відгук з боку населення та влади.

Лише за умови тісної співпраці та взаємодії поліції з населенням вдасться забезпечити належний механізм регулювання незаконної діяльності з приводу розповсюдження наркотиків в інтернеті а також профілактична робота серед підлітків, з метою пояснення небезпечності та тяжкості наслідків, до яких може призвести вживання наркотичних засобів.

1. Лариса З. Український поліцейський повинен бути захисником дитини.

Бочковий Олексій Васильович,
завідувач навчально-наукової
лабораторії
з дослідження проблем
превентивної діяльності
факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної
діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник
майор поліції

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ НЕПОВНОЛІТНІМИ ОСОБАМИ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Здійснюючи дослідження показників протидії наркозлочинності серед неповнолітніх встановлено, що у 2018 році всього неповнолітніми вчинено 14 злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, з яких 2 збут. При цьому, у 2019 році таких злочинів було 20, з яких 6 збут. А у 2020 році таких злочинів вже було 54, з яких 39 збут!

Крім того, згідно автоматизованих баз даних УІАП ГУНП в Дніпропетровській області поліцейськими органів та підрозділів поліції складено адміністративні протоколи стосовно неповнолітніх за частиною 1 статті 44 КУпАП, а саме: у 2018 – 25, 2019 – 20, 2020 – 33 адміністративні протоколи [1].

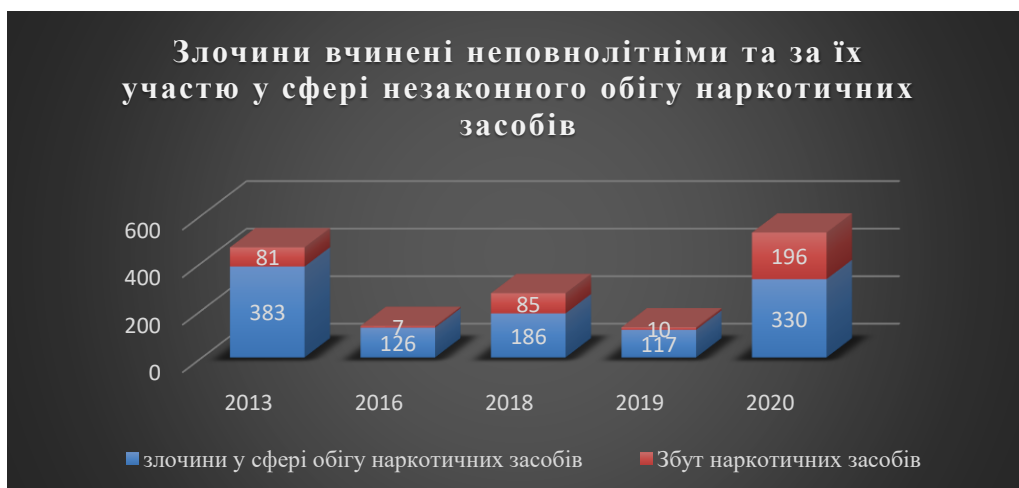
При цьому, всього в Україні неповнолітніми або за їх участю за 2020 рік зареєстровано 4435 злочинів, з яких 330 (7,4%) злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, близько 60% з яких (196) є збутом наркотичних засобів.

Разом з тим, важливо зауважити, що кількість наркозлочинів серед неповнолітніх є на третьому місці, після крадіжки (2172) та грабежу (361) у 2020 році.

У той же час, у 2013 році неповнолітніми вчинено 8781 злочин, що на 50% більше ніж у 2020-му, з яких у сфері обігу наркотичних засобів 383 злочини (4,4%), 21% (81) з яких збут наркотичних засобів.

Доречним буде також зауважити, що у 2016 році, з 5230 злочинів, вчинених неповнолітніми тільки 126 (2,4%) у сфері обігу наркотичних засобів і тільки 7 фактів збуту наркотичних засобів серед неповнолітніх за рік.

Таким чином, на фоні відносного зниження кількості злочинів серед неповнолітніх, спостерігаємо значне зростання питомої ваги правопорушень вчинених неповнолітніми або з їх участю у сфері обігу наркотичних засобів з

4,4% у 2013 році (2,4% - 2016) до 7,4% у 2020 році. При цьому виявлених фактів збуту наркотичних речовин неповнолітніми у 2020 році на 241% більше ніж у 2013, що не може не викликати занепокоєння.

Разом з тим, потрібно враховувати надзвичайно важливий аспект злочинності неповнолітніх – латентність, яка має певну двоїстість: з однієї сторони, правопорушення у сфері обігу наркотичних речовин мають високу ступінь латентності через відсутність потерпілої сторони. За інформацією всеукраїнського моніторингу, загальна чисельність осіб, які допускають незаконне споживання наркотичних засобів, становить 3-5 млн. осіб. Проте, за оцінками експертів, реальна чисельність незаконних споживачів наркотичних засобів в Україні з урахуванням їх латентності значно більше зазначеної кількості. Соціологічні дослідження свідчать про те, що врахована кількість наркоманів перевищує офіційну статистику в 8-10 разів. Багато хто з них перетворюються на безповоротно втрачених для суспільства інвалідів [2]. Тож існування так званої прихованої (латентної) злочинності є найскладнішим питанням у оцінці реального стану злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. При цьому, латентність правопорушень у сфері обігу наркотичних речовин вчинених неповнолітніми ще більша, адже такі факти старанно приховуються як самими правопорушниками та особами, які залученні до незаконного обороту наркотичних засобів, так і батьками та родичами неповнолітніх, щоб уникнути суспільного осуду.

З другої сторони, правопорушення у сфері обігу наркотичних речовин вчинені неповнолітніми, які вже виявлені правоохоронними органами мають високу ступінь достовірності та забезпеченості фактичними даними, які доводять вину неповнолітніх правопорушників, через значну увагу до даних фактів як зі сторони керівництва правоохоронного органу, прокуратури, суду, так і зі сторони родичів неповнолітніх.

На фоні загальної високої латентності злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів найбільший їх рівень за об'єктивними обставинами можна визнати відносно розповсюдження наркотичних засобів із використанням мережі Інтернет. Саме Інтернет, на сучасному етапі, є найбільшим фактором, який сприяє залученню до незаконним діям саме неповнолітніх осіб.

І саме цей фактор вказує на необхідність суттєвого перегляду підходу щодо протидії правопорушенням у сфері незаконного обігу наркотичних засобів зі сторони Національної поліції. Класичні засоби та методи протидії у даному випадку показують недостатню ефективність як на етапі пошуку відповідної інформації про правопорушення та його документування, так і під час превентивних заходів серед молоді.

Вважаємо, що на сьогодні, з метою недопущення підвищення і так загрозливого рівня правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів серед неповнолітніх доцільно залучати до проведення заходів протидії осіб, з числа цивільного населення у якості консультантів, переговорників, технічних експертів тощо на офіційній основі.

Більше того, у якості радикальних заходів пропонуємо розробити та запровадити просвітницькі курси, лекції, семінари, тренінги з неповнолітніми особами за участю наркозалежних осіб, які власним прикладом продемонструють згубний вплив наркотичних засобів на людину.

1. Лист ГУНП в Дніпропетровській області від 25.02.2021 № 1426/103/04-2021 «Про надання інформації».

2. Офіційний сайт Українського науково-дослідного інституту соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України [

Браун Дар'я Ігорівна,

Курсант факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник

Білан Дмитро Андрійович

викладач

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Останнім часом дуже часто говорять про те, що превентивні заходи поліції є недовершеними та потребують вдосконалення на законодавчому рівні.

Актуальним є пошук та впровадження нових підходів управління поліцейськими, побудови нової моделі органів внутрішніх справ відповідно до міжнародних стандартів та принципів. У даній роботі пропонуємо розглянути іноземний досвід превентивної діяльності поліції та порівняти із вітчизняним. Адже, дуже важливим є досягнення, знання та стандарти правоохоронної справи інших держав.

Питання щодо превенції в діяльності правоохоронних органів у своїх наукових дослідженнях розглядали такі вчені: І.Я. Терлюк, О.Г. Бажан, Р.Ю. Подкур, С.К. Бостан, Г.Я. Дутка, М.В. Стацак, В.В. Шендрик, Г.Р. Парханов, К.О. Пісоцька, Д.О. Штанько, Т.А. Денисова, О.О. Книженко, В.Л. Кураков, А.Л. Кураков та інші.

Реформи, що мають місце сьогодні в Україні вимагають перетворення поліції з карального органу на правоохоронну установу європейського зразка, що повинна надавати правоохоронні послуги громадянам.

Іноземні країни мають великий досвід щодо підготовки працівників правоохоронних органів. Організація заходів із забезпечення правопорядку, громадської безпеки, боротьби зі злочинністю у всіх її проявах у кожній державі

має свою специфіку та особливості.

Патрульна поліція має формуватися з урахуванням міжнародних стандартів, а структурна побудова підрозділів патрульної поліції повинна здійснюватися з урахуванням вивчення та впровадження передового зарубіжного досвіду й зі збереженням і вдосконаленням апробованих ефективних вітчизняних практик використання сил і засобів, що використовувались під час охорони громадського порядку. Ця структура повинна відповідати загальносвітовим стандартам ефективності діяльності патрульної служби. [1, с.170-172]

Основними характеристиками поліції країн ЄС можна визначити такі:

- поліцейські служби визнають верховенство права відповідно до професійного кодексу поведінки;
- поліція у країнах ЄС забезпечує громадську безпеку з повагою до прав людини;
- підзвітність поліцейських служб є прозорою. Обов'язковим є функціонування механізмів внутрішнього і зовнішнього контролю та нагляду;
- підтримання порядку за допомогою поліції в країнах ЄС є двостороннім процесом, який відповідає потребам та інтересам індивідів і спільнот та потребує довіри, згоди та підтримки населення. Цей процес ґрунтується на прозорості й діалозі. У багатьох країнах ЄС поліція децентралізована – з метою адекватного і швидкого реагування на потреби населення. [2, с.103]

Превентивні заходи значне місце займають у діяльності поліції Польщі та Чехії. У цих країнах поліція має широкий спектр повноважень стосовно здійснення превентивних заходів. У зазначених країнах існує муніципальна (державна) поліція, яка підпорядковується відповідній місцевій владі і діяльність якої спрямована на запобігання транспортним правопорушенням та підтримання громадського порядку в деяких муніципалітетах.

Більш того, французська муніципальна поліція, взагалі, позбавлена повноважень щодо розслідування кримінальних правопорушень, а основними її підрозділами є підрозділи з охорони громадського порядку і із забезпечення безпеки дорожнього руху.

У Німеччині, превентивна діяльність є переважною діяльністю місцевої поліції. У цій країні, така діяльність повністю зосереджена на залучення громадськості. Пов'язано це з тим, що Німеччина є однією з найбільш досвідчених європейських країн, де орієнтація поліцейської діяльності на громадян дійсно має місце, а не тільки «прописано» у нормативно-правових актах. Основа німецької поліції полягає в наступному: запобігання кримінальним правопорушенням – спільне завдання держави та суспільства; нові стратегії безпеки, спрямовані на поліцію на базі громади; громадяни беруть участь як поліцейські партнери; запобігання кримінальним правопорушенням є основним предметом кримінальної політики.

Розглянувши та дослідивши практику багатьох європейських країн, можна дійти висновку, що знання, досвід та навички наших сусідів у превентивній діяльності можуть стати у нагоді українським поліцейським. Але, варто зазначити, що кожна поліцейська система має свою історію та специфіку створення, тому головною задачею нашої держави є удосконалення превентивної діяльності поліції з врахуванням знань і досвіду зарубіжних країн.

-
1. Кобзар О.Ф. Використання досвіду поліцейської діяльності провідних країн світу в діяльності правоохоронних органів України. Прикарпатський юридичний вісник. Випуск 3(9), 2015.
 2. О.І.Ульянов, О.Т. Ніколаєв, О.Ю.Конєв, Є.Ф. Бахчеван. Профілактична (превентивна) діяльність патрульної поліції. Навч. пос. ОДУВС, 2017.

Буселков Р.В

курсант факультету підготовки
фахівців

для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник

Блінова Анна Олександрівна

Професор кафедри

адміністративного права, процесу та
адміністративної діяльності,

д.ю.н., доцент Дніпропетровського
державного

університету внутрішніх справ

**ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ**

Проблема: Українське суспільство піклується про розслідування, протидію та розправу над адміністративними порушеннями вже більше року і успіх у цьому напрямку досі незрозумілий. Усвідомлюючи ступінь загрози, необхідно вносити суттєві зміни до законодавства, запроваджувати нові правові структури та моделі та коригувати існуючі правові структури та моделі відповідно до існуючих соціальних потреб для досягнення поставлених цілей.

Основний матеріал: Не знаючи визначення терміна, його виду та заходів покарання, здається, що вчинення цього протиправного діяння не спричинить дуже серйозних наслідків, оскільки суто з вух воно вважається пов'язаним із заподіянням шкоди. Однак це далеко не так:

Адміністративне правопорушення - протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на державний або громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законодавством передбачено адміністративну відповідальність. Кваліфікаційна оцінка адміністративних злочинів є

найважливішим етапом діяльності органів внутрішніх справ при застосування законодавства про адміністративну злочинність.

Правильна кваліфікація такої поведінки є необхідною умовою законності всієї правоохоронної діяльності правоохоронних органів. Вибір означає, що особа бере на себе адміністративну відповідальність за вчинений нею злочин і зазнає правових наслідків, пов'язаних із злочином. Кваліфікаційні помилки неминуче принесуть багато негативних наслідків. Отже, неправильне визнання на стадії порушення справи або проведення адміністративного розслідування адміністративного злочину може призвести до незаконної доставки, а в деяких випадках - до затримання, перевірки та інших адміністративних заходів для осіб, які діяли законно. Систематизація характеристик оцінюваної поведінки базується на елементах адміністративного протиправного акту, тобто об'єкт, об'єкт, об'єкт та суб'єктивні аспекти адміністративного протиправного акту. Після отримання фактичної інформації вони будуть зосереджені в цих чотирьох групах. При цьому виявлені та згруповані ознаки дії порівнюються з відповідними елементами структури адміністративного злочину. На основі сформульованої у свідомості правоприменителя (в результаті аналізу фактичних обставин справи) моделі адміністративного правопорушення з усього нормативного матеріалу може бути виділена велика група норм, що мають вказівки на окремі ознаки складу, подібні з ознаками діяння.

Висновок: Таким чином, за вчинення пов'язаного з адміністративним правопорушенням передбачено весь спектр юридичної відповідальності, в тому числі кримінальну, якщо в процесі розгляду адміністративної справи виявляється інформація щодо кримінальної відповідальності.

Проблематика кваліфікації пов'язаних з корупцією правопорушень лежить площині розмежування останніх з корупційними правопорушеннями, оскільки обидва діяння вчиняються з використанням службового становища, мають суміжні склади, норми закріплені в Кримінальному кодексі та КУпАП України.

Крім того, провадження по них та прийняття рішення має входити до компетенції спеціальних державних органів та установ, у випадку з кримінальним правопорушенням.

1. Загальне адміністративне право 2020, Юрінком Інтер, Мельник Р.С, с. 54-108.
2. Цивільний процесуальний кодекс України:
3. Кодекс України про Адміністративні Правопорушення:
4. Наукові роботи «Особливості адміністративних та кримінальних правопорушень» В. Б. Авер'янов, А. І. Берлач, П. С. Гагай, Г. К. Голубева, Т. О. Гуржій, В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, О. І. Остапенко, О. М. Стороженко.

Вахміна Лілія Андріївна

Курсант факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Молчанов Ростислав Юрійович

доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОРОЖНЬОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ

Перевезення небезпечних вантажів супроводжується додатковими ризиками, оскільки такі вантажі можуть стати причиною вибуху, пожежі, загибелі та травмування людей, а також можуть завдати матеріальної шкоди й шкоди навколишньому середовищу. Найважливіше при організації перевезення небезпечних вантажів - забезпечення її безпеки та збереження вантажу.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 6 квітня 2000 р. № 1644-III визначено, що небезпечні вантажі - це спеціальні

вантажі: вироби або речовини, які внаслідок притаманних їм властивостей при перевезенні здатні створювати значну загрозу для здоров'я людей та їх безпеки, за наявності певних факторів можуть під час перевезення заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань в установленому порядку залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину віднесено до одного з класів небезпечних речовин. [1]

Для запобігання аварій при перевезенні небезпечних вантажів різними видами транспорту, національні органи влади в багатьох країнах протягом багатьох років регулювали такі перевезення за допомогою законодавчо закріплених норм і правил, які істотно відрізнялися за структурою і змістом, що створювало труднощі для всіх учасників перевезення. Це зумовило необхідність міжнародного регулювання перевезення небезпечних вантажів і привело до розробки цілого ряду конвенцій, угод та інших міжнародних документів, метою яких є забезпечення безпечної та безперешкодної перевезення небезпечних вантажів.

Сфера дорожнього перевезення небезпечних вантажів регламентується значним масивом міжнародних і національних Законів та підзаконних нормативно-правових актів. Однак базовими на сьогодні вважаються Європейська Угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів, Закони України «Про перевезення небезпечних вантажів» та «Про автомобільний транспорт», а також Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів, затверджені наказом МВС України від 26.07.2004 р. №822.

Важливо пам'ятати, що транспортні засоби, якими перевозяться небезпечні вантажі, повинні відповідати вимогам державних стандартів, безпеки, охорони праці та екології, а також у встановлених законодавством випадках мати відповідне маркування і свідоцтво про допущення до перевезення небезпечних вантажів. 19.01.2017 року Україна, з метою виконання міжнародних зобов'язань

по угоді з ЄС та для імплементації відповідних директив, долучилась до міжнародних стандартів перевезення небезпечних вантажів. «Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів»[2]. Окрім того, процедура перевезення небезпечних вантажів детально описана у «Рекомендаціях Організації об'єднаних націй по перевезенню небезпечних вантажів» 2015 року

Серед усіх класів небезпечних вантажів можна виділити саме ті, які найчастіше зустрічаються в Україні. Це буде клас 1 — вибухові речовини та вироби, клас 3 — легкозаймисті рідини та клас 6.2 — інфекційні речовини (вакцини).

До компетенції Національної поліції у сфері перевезень небезпечних вантажів належить додержання законодавства в зазначеній сфері, здійснення контролю за безпекою під час дорожнього перевезення та видача й розробка в установленому порядку погоджень маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів.

Нажаль, за останні роки транспортні засоби, що перевозять небезпечні вантажі, і найважливіші об'єкти транспортної інфраструктури неодноразово ставали інструментом або метою терористичних актів.

Для ефективного запобігання актів тероризму в міжнародні угоди, які регламентують перевезення небезпечних вантажів, включені додаткові заходи безпеки. Вони застосовуються для зведення до мінімуму розкрадань або неналежного використання небезпечних вантажів.

Ефективне вирішення цих задач дозволяє своєчасно доставити вантажі до місця призначення, захистити зайнятих в перевезенні людей, учасників дорожнього руху, а також сам вантаж, транспортний засіб і навколишнє середовище. Для запобігання аварій при перевезенні небезпечних вантажів різними видами транспорту, національні органи влади в багатьох країнах протягом ряду років регулювали такі перевезення за допомогою закріплених

законодавчо різних норм і правил, які істотно відрізнялися за структурою і змістом, що створювало труднощі для всіх учасників перевезення.

Це зумовило необхідність міжнародного регулювання перевезення небезпечних вантажів і привело до розробки цілого ряду конвенцій, угод та інших міжнародних документів, метою яких є забезпечення безпечної та безперешкодної перевезення небезпечних вантажів.

Перевезення небезпечних вантажів здійснюється різними видами транспорту: автомобільним, залізничним, морським, повітряним, річковим.

Для кожного виду транспорту розроблені свої норми та правила організації перевезень, ліцензування, сертифікації, оформлення документації, маркування, свої вимоги до рухомого складу, а також передбачена відповідальність персоналу в разі аварійної ситуації. Перевезення небезпечних вантажів зазначеними видами транспорту регулюється загальними правовими правилами й спеціальними за окремими видами транспорту.

-
1. Про перевезення небезпечних вантажів. Закон України від 16.10.2012 №1644-III.
 2. Про приєднання України до Європейської Угоди про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ). Закон України від 02.03.2000 № 1511-III.

Вільхова Є.М.

курсант факультету
підготовки фахівців для підрозділів
превентивної діяльності
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

Науковий керівник:

Репан М.І.

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ЯК ПРИЧИНА САМОГУБСТВА

Кожного дня у всьому світі сотні тисяч людей страждають від проявів насильства. Значну частину випадків становить саме домашнє насильство психологічного характеру[5], яке часто поєднується із насильством економічного, фізичного та сексуального характеру. Будь-яка форма насильства призводить до тяжких наслідків, результатом яких може бути смерть потерпілого[3, с.220].

Зазвичай, смерть потерпілого настає у результаті нанесення тілесних ушкоджень кривдником, але що, якщо це не є найпоширенішою причиною смерті жертв домашнього насильства? Якщо тисячі кривдників уникають покарання через відсутність встановлення зв'язку між сваркою та покінченням життя самогубством особою, яка тривалий час страждала від психологічного домашнього насильства?

До цього часу науковці не можуть конкретизувати що таке психологічне насильство [4, с. 316], адже тема цього виду насильства вивчається багато років і весь її обсяг дослідити не вдається. Утім, особливістю даного виду насильства є те, що воно – характерується серією інцидентів, які проявляються протягом певного часу [4, с. 316], отже психологічне насильство – обов'язково систематичне. Як показує практика, випадки будь-якого насильства виявляють,

переважно, за явними (візуальними) ознаками – наявність тілесних ушкоджень, заяви, пояснення, скарги постраждалих та їх близьких, смерть потерпілого від нанесених тілесних ушкоджень.

Чи незамало ознак, що допомагають виявити домашнє насильство і вчасно вжити всіх необхідних заходів для припинення протиправних дій, а також збереження життя і здоров'я учасників даного правопорушення?

Чому необхідно притягувати до кримінальної відповідальності осіб, за вчинення психологічно насильства, відповідно до якої статті Кримінального Кодексу України?

У більшості випадків дії кривдника, який вчиняє психологічне насильство, кваліфікуються за статтею 173-2 КУпАП. Тобто, коли кривдник переслідує, ображає особу [1] та вчиняє інші дії, передбаченні статтею 173-2 КУпАП, він притягується до адміністративної відповідальності.

За умисне систематичне вчинення дій передбачених статтею 173-2 КУпАП, а також за вчинення фізичного, психологічного та економічного насильства, що призводить до психологічних або фізичних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності та інші дії, що погіршують якість життя потерпілої особи [2] – чинним законодавством України, а саме статтею 126-1 ККУ передбачена кримінальна відповідальність.

Варто зазначити, що випадки вчинення особами, які постраждали від домашнього насильства або іншого насильства самогубства не є рідкісними. Так, за даними ВООЗ, щороку у світі вісімсот тисяч людей закінчують життя самогубством (приблизно 1/40 секунд), а однією з найрозповсюдженіших причин вкорочення собі життя - насильство[6].

Як саме психологічне насильство пов'язане із самогубством? Відповідно до статті 120 ККУ кримінальна відповідальність передбачена за доведення особи до самогубства (або замаху на самогубство) шляхом жорстокого поводження з особою, шантажу, схиляння до самогубства, систематичного приниження її

людської гідності та інші дії, що сприяють самогубству [2].

Систематичне приниження людської гідності (відповідно до коментаря статті 120 ККУ) – багаторазові образи, цькування, інше принизливе ставлення до потерпілого [7].

Психологічне насильство (відповідно до пояснень наданого у коментарі до статті 126-1 ККУ та до статті 173-2) характеризується такими діями – словесні образи щодо особи, яка має з кривдником один з можливих родинних зв'язків, переслідування, залякування, навмисне спричинення емоційної невпевненості, завдання шкоди психічному здоров'ю [8].

Проаналізувавши визначення надані у наукових коментарях до статей 173-2 КУпАП, 120 та 126-1 ККУ [7; 8], робимо висновок, що систематичне приниження людської гідності (ч. 1 ст. 120 ККУ) є психологічним насильством.

Через характерну особливість цього виду насильства – обов'язкова наявність систематичного повторення протиправних дій, що в результаті можуть спричинити смерть потерпілого шляхом самогубства. Звідси слідує, що необхідно притягувати кривдників за вчинення домашнього насильства психологічного характеру до кримінальної відповідальності за частинами 2 та 3 статті 120 ККУ.

Частиною 2 статті 120 ККУ передбачена відповідальність за вчинення дій зазначених у частині 1 цієї ж статті щодо особи, яка перебувала у матеріальній чи іншій залежності [2]. Будь-яким можливим родинним зв'язкам притаманне утворення залежності (матеріальної, психологічної або іншої). Отже, можливо притягнути до кримінальної відповідальності особу, яка вчинила психологічне домашнє насильство за частиною 2 статті 120 Кримінального Кодексу України, встановивши наявну залежність між кривдником і потерпілим. Наприклад: за образи і приниження дружини, її чоловіка притягнути не до адміністративної відповідальності, передбаченої частиною 1 статті 173-2 КУпАП, а до кримінальної відповідальності за частиною 2 статті 120 ККУ.

Підставами застосування більш жорсткого заходу примусу є вчинення психологічного насильства (особливістю якого є систематичність), наявність одного і більше видів залежності між особами, а також настання негативних наслідків, що можуть призвести до самогубства особи або замаху на самогубство.

Отже, аналізуючи раніше сказане, робимо висновок, що домашнє насильство психологічного характеру є досить поширеним антисоціальним явищем і становить значно більшу небезпеку, аніж здається на перший погляд. До того ж, характерною особливістю цього виду насильства є систематичність, звідси слідує, що виявлення навіть 1 випадку вчинення психологічного домашнього насильства свідчить про його систематичне вчинення. Систематичне приниження людської гідності, образи – дії, що сприяють вчиненню самогубства [2].

Тому слід притягувати осіб, які вчинили психологічне домашнє насильство не до адміністративної відповідальності за статтею 173-2 КУпАП, (за систематичне вчинення) не за статтею 126-1 ККУ до кримінальної відповідальності, а відповідно до частини 2 статті 120 ККУ. Останньою статтею передбачений більш суворий захід примусу, а, отже, його застосування до винної особи буде більш ефективним. Тільки шляхом збільшення мір покарання, правильної кваліфікації правопорушення, що сприяє самогубству, можливо зменшити кількість випадків вчинення домашнього психологічного насильства. Головною проблемою на сьогодні залишається помилкова кваліфікація правопорушень пов'язаних із самогубством, а також недостаня увага до психологічного насильства, відсутність врахування дійсних наслідків даного правопорушення, недостатній рівень покарання у правових нормах, що зменшує ефективність застосування заходів примусу.

-
1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 18.12.1984 р. № 8073-Х. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
 2. Кримінальний Кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. №2341-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131
 3. Кириленко В. С., Кузнецова И. Р. Домашнее насилие как причина доведения до самоубийства. Вестник Алтайской академии экономики и права. – 2020. – № 10 (часть 2) – С. 219-222.
 4. І. А. Кочергіна. Критерії та форми психологічного насильства. Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України.

5. Види домашнього насильства. Психологічне насильство.
6. Які ситуації підштовхують до самогубства і куди звернутися за допомогою.
7. Коментар до статті 120. Доведення до самогубства
8. Науково-практичний коментар до ст. 173-2 Кодексу про адміністративні правопорушення України.

Станіслав ГАБРУК

Заступник начальника відділу
адміністративної практики УПП в
Дніпропетровській області
Департаменту патрульної поліції

Науковий керівник:

Максим ШЕВЯКОВ

Старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу та
адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОГЛЯДУ ВУЛИЧНО-ШЛЯХОВОЇ МЕРЕЖІ:
ТРАДИЦІЇ ТА ПИТАННЯ**

Одна з найважливіших причин дорожньо-транспортних пригод - стан дорожньої (вулично-шляхової) мережі. Залежно від експлуатаційного стану та облаштування дороги, наявності технічних засобів регулювання дорожнього руху, у водіїв транспортних засобів формується правильне або, навпаки, неправильне уявлення про зміну дорожніх умов. Відповідно, водій інколи втрачає можливість повністю контролювати рух транспортного засобу. Найбільшу небезпеку настання дорожньо-транспортної пригоди (ДТП) представляють умови, які виникають несподівано і вимагають від нього зниження швидкості транспортного засобу або його зупинки.

Обґрунтовані концептуальні положення щодо організації управління забезпеченням безпечного стану дорожніх умов в сучасних умовах створюють методологічну основу для забезпечення безпеки і сучасного стану обстеження

вулично-шляхової мережі в разі правопорушення. Не менш важливим є вивчення правового аспекту даної проблеми, розробка пропозицій щодо вдосконалення законодавства, що регулює різні аспекти управлінського і практичного процесу в цій сфері.

Законодавчим підґрунтям даної проблематики є Кодекс України про адміністративні правопорушення, а саме стаття 140 [1], та Наказ МВС №1395 від 07.11.2015 «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі» (далі – Наказ) [2].

Варто відзначити, що законодавство в цій сфері не є досконалим та потребує подальшого доопрацювання в таких напрямках. По перше, в частині 3 розділу II Наказу зазначено, що при складанні протоколу або постанови за вчинення правопорушення, передбаченого ч. 4 та ч.1-3 ст. 140 КУпАП, до них долучається акт обстеження ділянки вулично-шляхової мережі з відповідними замірами та схемою. В додатку 2 Наказу міститься бланк акту обстеження, але взагалі більше ніде не згадується схема, яка повинна додаватися до акту та банально відсутня її чітко виражена форма [2].

Даний факт є існуючою прогалиною в діючому законодавстві, який регулює процес огляду вулично-шляхової мережі, що призводить до майбутнього оскарження справи в суді. Так, наприклад, у справі Довгинцівського районного суду №211/1823/18 за позовною заявою Особи_1 до старшого інспектора Управління патрульної поліції в м. Кривому Розі Департаменту патрульної поліції капітана поліції ОСОБА_2, було скасовано постанову про адміністративне правопорушення, підставою чого стала відсутність акту обстеження та схеми огляду вулично-шляхової мережі [3].

По друге, на нашу думку, недосконалим є визначення процес заповнення постанови, визначеного Наказом, згідно з яким «Записи здійснюються розбірливим почерком, а прізвище, ім'я, по батькові особи, яка притягається до

адміністративної відповідальності, її місце проживання (перебування), місце роботи, а також посада, спеціальне звання та прізвище, ім'я, по батькові поліцейського записуються друкованими літерами» [2].

Вважаємо недоречним той факт, що по ходу складання адміністративних матеріалів, уповноважена особа зобов'язана змінювати власний почерк. Даний припис лише ускладнює та інколи робить неможливим притягнення винної особи до адміністративної відповідальності. І тому частими є випадки оскарження матеріалів про адміністративні правопорушення з цього приводу. Так, наприклад, у справі Соснівського районного суду м. Черкаси №712/3642/19 за позовом Особа_1 до старшого інспектора відділу безпеки дорожнього руху Управління патрульної поліції в Черкаській області Особа_2 також було скасовано постанову про адміністративне правопорушення на підставі того, що інспектором не було дотримано вимог щодо правил складання постанови, що визначена Наказом [4].

Отже, у висновках варто сказати, що законодавство в сфері огляду вулично-шляхової мережі є недосконалим та потребує подальшого законодавчого регулювання. В свою чергу, ми пропонуємо наступне:

- спростити процедуру складання адміністративних матеріалів щодо правопорушень за ст. 140 КУпАП, а саме щодо правил ручного заповнення постанови.
- законодавчо закріпити бланк схеми, який повинен додаватися до акту обстеження вулично-шляхової мережі, або взагалі прибрати згадку про схему з частини 3 розділу II Наказу, що призведе до більш чіткого врегулювання даного питання.

• Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради України. Кодекс від 07.12.1984 року в редакції від 17.03.2021 року.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

- Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі. Наказ МВС №1395 від 07.11.2015 року.
- Рішення Довгинцівського районного суду по справі №211/1823/18.
- Рішення Соснівського районного суду м. Черкаси по справі №712/3642/19.

Дроговоз Світлана Євгенівна,
курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
превентивної діяльності-
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Гаркуша В'ячеслав Вікторович,
доцент кафедри адміністративного
права, процесу та адміністративної
діяльності Дніпропетровського
державного
університету внутрішніх справ

ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ ПРИ ОСКАРЖЕННІ ПОСТАНОВ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В КОНТЕКСТІ СПРАВЛЯННЯ СУДОВОГО ЗБОРУ

Більшість сучасних держав дотримуються пріоритету, що людина, її життя та здоров'я в тому числі її права є найбільшою цінністю у житті. В конституції багатьох демократичних держав закріплені такі основні права людини: право на життя, свободу думки та віросповідання, на освіту тощо. Одним із них є право на справедливий суд, вільний доступ до правосуддя кожного громадянина. Держави, які забезпечують дотримання такого принципу мають авторитет серед своїх громадян, створюють належний приклад та встановлюють шляхи розвитку для країн, які розвиваються.

Відповідно до ч. 3 ст. 288 КУпАП особа, яка оскаржила постанову у справі про адміністративне правопорушення, звільняється від сплати державного мита.

Завдяки цій нормі, особи, відносно яких було винесено постанову у справі про адміністративне правопорушення до певного часу звільнялись від сплати судового збору [1].

В той же час, Закон України «Про судовий збір» у статті 1 визначає поняття судового збору як збір, що справляється на всій території України за подання заяв, скарг до суду, за видачу судами документів, а також у разі ухвалення окремих судових рішень, передбачених цим Законом [2].

Частина 2 статті 3 цього Закону встановлює випадки, коли судовий збір не справляється за подання позову. І серед них відсутні випадки подання скарг (позову) щодо оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Судова практика кардинально змінилась з прийняттям Верховним Судом постанови від 18.03.2020, відповідно до якої «...у справах щодо оскарження постанов про адміністративне правопорушення у розумінні положень статей 287, 288 КУпАП, як і в інших справах, які розглядаються судом у порядку позовного провадження, слід застосовувати статті 2-5 Закону № 3674-6, які пільг за подання позовної заяви, відповідних справ у цих правопорушеннях не передбачають» [3]. Таким чином, згідно нової правової позиції Верховного Суду, у випадках оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення, скаржнику (позивачу) необхідно сплачувати судовий збір, що дорівнює 0,2 розміру від прожиткового мінімуму для працездатних осіб (на сьогодні 420,40 грн), що в більшості випадків перевищує суму самого штрафу.

Народні депутати Верховної Ради України вважають, що прийняття такої постанови порушує право громадян на доступ до правосуддя, що є недопустимим у демократичній та правовій державі. Внаслідок цього за ініціативи депутатів Верховної Ради України було винесено на розгляд парламенту проекту Закону України № 3424 від 04.05.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо звільнення від сплати судового збору у зв'язку з оскарженням постанов у справах про адміністративні правопорушення», яким пропонується усунути можливість різного підходу до тлумачення положень ст.288 КУпАП щодо необхідності сплати судового збору при оскарженні постанов про адміністративні правопорушення, ухвалених місцевими, районними або районними у містах судами (суддями) [4].

Повністю погоджуємось з висновком Головного науково-експертного управління від 15.05.2021 стосовного зазначеного законопроекту стосовно того, що на відміну від позивачів, які за власною ініціативою звертаються до загальних, господарських чи адміністративних судів з відповідними позовами, особи, які притягуються до адміністративної відповідальності, залучаються до участі у судочинстві не зі своєї волі, а тому виглядає нелогічним і несправедливим покладення на них, окрім обов'язку нести ті обмеження, які пов'язані з накладенням на них адміністративного стягнення, ще й обов'язку сплачувати за це судовий збір [5].

Враховуючи зазначене, підтримуємо зміни до ч. 3 ст. 288 КУпАП та до ч. 2 ст. 3 Закону України «Про судовий збір», якими встановити, що судовий збір не справляється у випадках подання скарги (позову) щодо оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення.

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. Відомості Верховної Ради УРСР від 18.12.1984. № 51. Ст. 1122.

2. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011. 3. Постанова Великої Палати Верховного Суду України від 18.03.2020 року № 543/775/17.

4. Проект Закону України від 04.05.20220 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо звільнення від сплати судового збору у зв'язку з оскарженням постанов у справах про адміністративні правопорушення.

5. Висновок Головного експертного управління № 3424 від 04.05.2020.

Герасимов Артем,
курсант факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Анісімов Дмитро,
старший лейтенант поліції,
викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ ПІД ЧАС МАСОВИХ ЗАХОДІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ДОСВІДУ СКАНДИНАВСЬКОЇ МОДЕЛІ

Ще з давнини основним завданням поліції було забезпечення охорони громадського порядку під час проведення масових заходів. Але у різні часи у різних країнах публічна безпека та порядок підтримувалися різними засобами та заходами. У одних країнах поліцейські показували свою силу та могутність, були добре екіпірованими та навіть наводили жах на громадян, які були присутні на таких масових заходах. У інших же – поліцейські виглядали позитивно настроєними, доброзичливими. З часом було доведено, що скандинавській підхід до охорони громадського порядку і налагодження діалогу працівниками поліції є найефективнішим. Така модель адаптується до реалій України і ще з 2015 року керівництво МВС та Національної гвардії впроваджує основи цього підходу.

Трагічні події Майдану зробили брудний відбиток на слові «поліцейський» для кожного українця. Українські поліцейські попали в ряди тих, з ким пов'язується тільки негатив, кого уникає суспільство. З 2015 року Національна поліція України займається створенням і адаптацією скандинавської моделі охорони громадського порядку. Базовим інструментом протидії та запобігання правопорушень є не зброя, а слово (комунікація).

Така модель поліцейської діяльності бере свій початок зі Швеції, де на сьогодні рівень довіри до поліцейських становить рекордні 80 відсотків. Багато експертів стверджують про неможливість впровадження даного підходу через невідповідність менталітету та різного історичного минулого країн. Але слід зазначити, що саме Швеція вирішила змінити кардинально свою правоохоронну систему після низки трагічних подій, що відбулися на її території, які є дуже схожими із протистоянням «беркута» із мирним населенням України під час Майдану 7 років тому [1].

Головна мета скандинавської моделі – комунікація з учасниками масових акцій для недопущення конфліктів. Більшість територіальних органів Національної поліції в даний момент мають спеціальні підрозділи поліції комунікації або, як їх називають ще, поліції діалогу. Ці підрозділи займаються безпосередньою взаємодією з активістами, що присутні на масових заходах. Вони розмовляють із багатьма учасниками, визначають агресивно настроєних людей. Скандинавська модель працює шляхом запобігання насиллю під час масових заходів, відбувається комунікація з натовпом, яка дає змогу здійснювати всебічне та достатнє планування та аналізування ризиків. Представник МВС України Артем Шевченко, коментуючи переваги цієї моделі, зазначав, що такі підрозділи запобігають реальним ситуаціям застосування надмірної сили поліцейськими, які одиничні, але все-таки існують під час виконання службових обов'язків правоохоронців [2].

Про особливості скандинавського підходу дуже точно розказав в своєму інтерв'ю провідний радник з питань охорони громадського порядку Швеції – Патрік Йохансен. Він стверджував, що ключовим елементом всієї концепції є деескалація. Тобто діяльність поліції, спрямована на планування та запобігання всім можливим спалахам агресії та насильства в натовпі.

Скандинавській підхід має чотири обов'язкові складові: 1) наявність інформації про те, хто є учасниками масового заходу та з якою метою вони зібралися; 2) вміння визначати групи натовпу: агресивні, спокійні, позитивні, нейтральні, оцінювати ризики; 3) комунікація та словесна взаємодія з організаторами та активними учасниками масового заходу; 4) сприяння поліції на захист прав людини: надання можливості висловлювати свої думки кожному громадянину, вільно збиратися, правоохоронці мають виступати допоміжним елементом у реалізації законних намірів людей. Скандинавській підхід базується на плануванні та реалізації заходу безпечним і приємним шляхом [3].

Отже, можна зробити висновок, що реалізація скандинавського підходу через призму діяльності Національної поліції є дуже ефективним та правильним шляхом, особливо, в реаліях захисту основоположних прав та свобод людини, європейських стандартів. Статистичні дані визначили, що після впровадження цього підходу до охорони громадського порядку, зменшилася кількість травм під час масових заходів. Сподіваємося, що в процесі реалізації цієї моделі Національна поліція України отримає більшу оцінку рівня довіри населення та виправдає свій потенціал.

1. Сказкина А.В.: Как украинскую полицию реформируют по скандинавской модели. Грушевського 5 // 06.02.2019.

2. В полиции уже болем года внедряется скандинавская модель общения – МВД, Громадское телевидение. 18.02.2019.

3. Про скандинавський підхід до охорони громадського порядку і налагодження діалогу працівниками поліції, про «Євробачення» та інше — інтерв'ю з Патріком Йохансенем, провідним радником КМЄС з питань охорони громадського порядку. European Union External Action // 12.05.2017.

Грузин Валерія Анатоліївна
співробітниця Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ, студентка
магістратури юридичного факультету

ПОТОЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПРОГНОЗОВАНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РІВНОСТІ (НЕДОПУЩЕННЯ БУЛІНГУ) МІЖ ЗДОБУВАЧАМИ В ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Проблематика цькування в сучасному середовищі набуває значних обертів та потребує уваги щодо знаходження шляхів її вирішення. Існує потреба в чітких та рішучих діях, знаходження шляхів юридичного та психологічного вирішення вказаної проблематики. Явищу булінгу присвячені спеціальні сервери, одним з яких є «Stop bullying». Розголошення масштабів проблеми в нашій державі через висвітлення в засобах масової інформації та мережі Інтернет почала розповсюджуватися через причину збільшення приниження гідності осіб у навчальних закладах. Дослідивши праці відомих науковців можна виокремити, що британські вчені Д. Лейн та Е. Міллер роз'яснюють поняття «булінг» як довготривалий процес усвідомлення жорстокого поведіння, фізичного чи психічного, з боку однієї особи або групи осіб щодо іншої, яка не має здатності захистити свої позиції і права в конфліктній ситуації [1].

Звісно, окрім шкільних навчальних закладів, де булінг за статистичними даними є більш розповсюдженим, слід звернути увагу і професійно-технічні та вищі навчальні заклади. Здавалося б де міг би виявлятися булінг між студентами котрі мають більш високі розумові показники, які є більш психічно та культурно розвиненими, але статистика показує інше. А саме те, що існує все таки відсоток цькувань у закладах вищої освіти. Характеризуючи поняття «булінг» потрібно звернути увагу, що дії, які носять насильницький характер можуть бути вчинені не лише по відношенню неповнолітньої особи, а й стосовно осіб будь-якого віку, тобто навіть дорослих.

Причинами цькування може бути достатньо великий перелік, починаючи від успіхів у навчанні, матеріальним становищем, закінчуючи характерними особливостями поведінки та особистих якостей жертви булінгу.

Дослідивши законодавство України виникає одна з перших проблематика, що потребує правового доопрацювання, а саме передбачити вчинення булінгу стосовно повнолітніх осіб, а не лише малолітніх чи неповнолітніх. Таким чином, Верховна Рада України 18 грудня 2018 року прийняла Закон України №8584 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо протидії булінгу», який вперше визнає юридично поняття булінгу в українському законодавстві та передбачає відповідальність не тільки за вчинення, але й за приховування випадків булінгу.

Закон вносить зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, згідно з якими встановлюється відповідальність за булінг (стаття 173-4 Булінг (цькування) учасника освітнього процесу).

Так, вчинення булінгу тягне за собою накладення штрафу від 850 до 1700 гривень або громадські роботи на строк від 20-ти до 40-ка годин. Водночас за булінг, вчинений групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, законом встановлено штраф від 1700 до 3400 гривень або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин. Булінг, вчинений дітьми від 14-ти до 16-ти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють. Його розмір, відповідно до ухваленого закону, становить від 850 до 1700 гривень або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин. Водночас законом визначено покарання за приховування випадків булінгу педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником, керівником або засновником закладу освіти. Так, неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу тягне за собою накладення штрафу від 850 до 1700 гривень або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку [2].

Наразі ми поговоримо про заклади вищої освіти. Хоча навчальні заклади вищої освіти мають мінімальні показники подібних випадків (бо на недопущення цькування впливає психологічне усвідомлення психічно сформованої дорослої людини, високий рівень контролю керівництва навчального закладу), все ж таки потрібно досліджувати методи викорінення таких випадків, розроблення дієвих програм для протидії подібних негативних явищ в майбутньому. Взявши до прикладу ЗВО зі специфічними умовами навчання. Ключовими моментами цькувань є розповсюдження сталим поняття «жінка слабкіша за чоловіка». І не завжди в суспільстві сприймається на адекватному рівні вибір жінки в так званих «чоловічих професіях». Звідси виникає невпевненість у власних діях жіночої статі, сумніви у власному виборі та плюс до всього знущання протилежної статі, що тим чи іншим чином впливає на психічний стан особи.

Таким чином розглядаючи поняття «булінг» в рамках навчального процесу, можна виділити наступні особливості його прояву і у закладах зі специфічними умовами навчання: негативна й образлива поведінка, що здійснюється у міжособистісних стосунках, учасники яких знаходяться у соціально нерівних позиціях, має навмисний характер. Варто не забувати і про поняття кібербулінгу – неприпустимих висловлювань в Інтернет просторі.

Одним з варіантів вирішення проблеми є перейняття досвіду найбільш дослідженої та розповсюдженої програми превенції булінгу в світі «Olweus Bullying Prevention Program». Її розробив норвезький професор психології Дан Ольвеус. Ефективність цієї програми підтверджена багатьма авторитетними дослідженнями, наразі її використовують у школах європейських країн.

Вказана програма передбачає превенцію булінгу в закладах освіти.

Пропоную детальніше розглянути ключові пункти зазначеної програми:

- превентивна частина містить в собі інформування учнів, персоналу та батьків стосовно видів булінгу і його впливу, щорічне опитування стосовно булінгу у навчальному закладі, обов'язкове регулярне проведення шкільних

зборів на тему проблем жертв булінгу, обов'язкова наявність контактного номеру на який можна анонімно або відкрито зателефонувати та розповісти про знущання, регулярні зустрічі батьків і персоналу школи, чітко розроблені та роз'яснені учням шляхи повідомлення про випадки цькування, наявність кнопки «Повідомити про булінг» на сайті школи або коледжу та ряд інших ефективних заходів та дій.

Звісно не варто забувати і про роботу куратора навчальних груп в закладі вищої освіти, саме розширення його компетенції у сфері звернення студента в ситуаціях, що принижують його гідність є важливим фактором [3]. Постійне та систематичне проведення для студентів навчальних тренінгів, інформаційних лекцій та залучення до них фахівців (психологів, правників) допоможуть знизити рівень неприємних та протиправних випадків, допоможуть студентам зрозуміти принцип дій в разі настання даного виду ситуації та попередить булінг у закладах вищої освіти, в тому числі і з специфічними умовами навчання.

Таким чином, продовження пошуків та розробки ефективних психологічних та правових методів направлених на протидію булінгу не лише у шкільних навчальних закладах, а й в професійно-технічних та вищих допоможуть боротися, мінімізувати а в кращому випадку викоринити проблемне питання. Тому варто переймати досвід високорозвинених, демократичних країн, котрі своїми програмами, науковими та законодавчими впровадженнями змогли подолати чи зменшити рівень булінгу (цькування) у закладах освіти.

1. Дитяча та підліткова терапія / За ред. Д. Лейна, Є. Міллера – СПб, 2010 рік, 448 с.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення / (Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122)

Дрок Ірина Сергіївна,
науковий співробітник
навчально-наукової лабораторії
з дослідження проблем
превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук.

ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Кадрова політика в Національній поліції України являється складовою політики в державі. Адмініструючись на загальнодержавному рівні, результати реалізації кадрової політики можна визначити за результатами діяльності територіальних органів Національної поліції України. Адже одним із факторів ефективності діяльності Національної поліції України являються влучні кадрові рішення.

Проте сьогодні говорити про результативність кадрової політики в поліції не варто. Загальний некомплект в Національній поліції України станом на січень 2020 року становить 17,1%. Найвищий рівень некомплекту, згідно з повідомленням керівництва поліції, у Черкаській області - 22,3% і у Донецькій області - 20,6%; найнижчий - в Івано-Франківській області - 9% і у Чернівецькій області - 9,5% [1].

У свою чергу некомплект поліцейських у Києві — на рівні 16,8%, у Київській області - 18%; у Чернігівській і Одеській областях - на рівні 10,3%; у Хмельницькій - 12,9%; у Херсонській - 13,2%, у Харківській, Вінницькій і Полтавській — на рівні 12,5% [1].

У Тернопільській області некомплект поліцейських становить 12,3%; у Сумській області - 11,5%; у Рівненській - 10,1%; у кримській поліції - 15,9% [1].

Водночас у Миколаївській області некомплект поліцейських - на рівні 10,5%; у Львівській - 17,2%; у Луганській і Закарпатській області — на рівні 17,7%; у

Кіровоградській області - 13,4%; у Запорізькій області - 13,1%; у Житомирській і Волинській - на рівні 11,2%, у Дніпропетровській області - 14,6% [1].

Статистичні дані підтверджують тезу про необхідність впровадження ефективної кадрової політики в поліції, яка б відповідала світовим стандартам. Проте в Україні до сьогодні відсутні офіційні нормативно-правові акти, які б визначали стратегію кадрової політики Національної поліції України на 2021 рік та подальші декілька років. Зауважимо, що такого нормативно-правового акту немає і у сфері державної кадрової політики, оскільки дія попереднього [2] закінчилася у 2020 році, а нового ще не прийнято. Отже, однією з нагальних потреб сьогодення являється вироблення Стратегії кадрової політики Національної поліції України на подальші п'ять або більше років з метою стабільного розвитку інших напрямків діяльності поліції. На наш погляд, така стратегія має бути розроблена на десять років, зважаючи на період, необхідний для підготовки кадрів (наприклад, навчання курсантів триває 3-4 роки), впровадження та опрацювання запроваджених керівництвом Національної поліції України новел внутрішньо-організаційного характеру, тощо.

Хто ж має ініціювати вироблення та впровадження кадрової політики в Національній поліції України? Відповідно до підпункту 2 пункту 11 Положення про Національну поліцію Голова Національної поліції України вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також поліцейських послуг [3]. А згідно підпункту 3 пункту 11 Положення про Міністерство внутрішніх справ України Міністр внутрішніх справ України забезпечує формування державної політики у сферах, визначених цим Положенням, та контролює її реалізацію [4].

Тобто суб'єктом формування кадрової політики в Національній поліції України являється Міністр внутрішніх справ України.

На основі аналізу нормативно-правових актів, думок вчених, діяльності Національної поліції України, ми виділяємо такі причини необхідності вироблення та прийняття нормативно-правового акту, який би встановлював основні засади кадрової політики Національної поліції України на найближчі десять років:

- нагальна потреба подолання кадрового дефіциту в Національній поліції України;

- підвищення низького рівня довіри населення України до поліцейських. Так, за результатами соціологічного дослідження Центром Разумкова у квітні 2020 року Національній поліції України довіряють лише 34% населення, а не довіряють – 56% [5];

- відсутність єдиного системного підходу до адміністрування кадрами в Національній поліції України;

- потреба у створенні ефективної системи моніторингу потреб суспільства, держави, практичних органів та підрозділів Національної поліції України у фахівцях із відповідним рівнем підготовки. На основі моніторингу варто формувати державне замовлення для закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, центрів початкової підготовки, тощо. У даному випадку відбувається робота на перспективу;

- необхідність створення та забезпечення належного соціального захисту поліцейських;

- необхідність підвищення рівня професійної підготовки, моральних та вольових якостей самих поліцейських;

- недостатнє застосування наукових підходів, результатів наукових досліджень при формуванні та реалізації кадрової політики в Національній поліції України.

Тому, на нашу думку, метою кадрової політики в Національній поліції України є забезпечення органів та підрозділів Національної поліції України кваліфікованими кадрами, необхідними для ефективного виконання покладених на Національну поліцію України завдань щодо забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

-
1. Некомплект поліцейських в Україні становить 17,1%.
 2. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки: Указ Президента України від 01.02.2012 № 45/2012 (втратив чинність). Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.20.2015 № 877.
 3. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878.
 4. Оцінка громадянами ситуації в країні, рівень довіри до соціальних інститутів та політиків, електоральні орієнтації громадян (квітень 2020р. соціологія).

Єсіпенко Альбіна Михайлівна

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ «COMMUNITY POLICING» В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Дана тематика на сьогоднішній день є не менш актуальною серед інших.

Безпека — це відчуття людьми захищеності, комфорту, соціального благополуччя, а запорукою цього є діяльність поліції, яка здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населення. Тому, вважаємо обрану тему важливою та актуальною. Почнемо із загального визначення. Саме визначення складається з двох понять, а саме: 1. - «community» - громада; 2. " policing " - діяльність правоохоронних (або поліцейських) служб. Отже, поліція в громадах - це політика та стратегія, спрямована на досягнення більш ефективного та дієвого контролю над злочинністю, зменшення страху перед злочинністю, поліпшення якості життя та легітимності діяльності поліції шляхом активного використання ресурсів громади для зміни умов, що спричиняють злочини [1, с. 8-9].

Що стосується набору методів, який сьогодні називається поліцією в громадах, почав розвиватися за кордоном, у Великобританії в ХІХ столітті. Але свою назву вона отримала у 1980-х роках у США, коли професійна правоохоронна модель, заснована на статистиці, часі реагування та технологіях, змусила поліцію дистанціюватися від потреб громади, якій вони мали обслуговувати.

Серед базових компонентів community policing визначають:

- організаційну децентралізацію;
- переорієнтацію патрулювання на двосторонню взаємодію з представниками громади;
- орієнтацію правоохоронної діяльності на наявні проблеми громади та встановлені відповідно до них пріоритети.

Щодо основних компонентів поліції громади, вони включають те, що відоме як видимість поліції, їх рівномірне перебування на вулицях та здатність жителів громади бачити та спілкуватися з поліцейськими. Дослідження з оцінки результатів діяльності поліції показують, що це підвищує почуття захищеності мешканців, довіру до поліції та радість від їх роботи. Мета-аналіз літератури громадської поліції у 2009 році визначино п'ять ключових складових цієї правоохоронної моделі: 1) близькість, видимість та доступність поліції; 2) орієнтація на вирішення довгострокових проблем; 3) про активність та профілактику; 4) багатосторонні (включаючи міжвідомчі) партнерства; 5) активна участь жителів громади у правоохоронних заходах [2,с. 10-12.].

Впровадження community policing сил починається з виявлення, які саме проблеми існують у місцевій громаді. Це можна зробити як за допомогою безпосереднього спілкування з мешканцями під час патрулювання чи прийому, так і за допомогою спеціальних досліджень - інтерв'ю експертів, інтерв'ю фокус-груп (фокус-груп) та опитувань громадської думки. На цьому етапі "науковий звіт" за результатами розслідування проблем місцевої громади є обов'язковим документом. Встановіть пріоритети. Другим кроком у впровадженні поліції громади є встановлення пріоритетів відповідно до виявлених проблем. Дослідження місцевих питань слід проводити регулярно, а їх результати слід відображати в щорічній програмі безпеки місцевого населення. Таку програму слід публікувати у форматі, зручному для мешканців, щоб вони могли вносити

пропозиції та коригувати програму у міру появи нових пріоритетів або втрати певної актуальності.

На етапах поліції діалог також може бути корисним для виявлення проблем та встановлення пріоритетів в громаді .

Діалог здатний забезпечити реалізацію компонента «видимість» поліції, а саме надає можливість мешканцям громади побачити поліцейських та поспілкуватись із ними під час спільної роботи на діалогових зустріч. Наведемо приклад з інтернет джерел, використання діалогу в роботі з правоохоронними органами:

З жовтня 2014 року по травень 2015 року в рамках ініціативи в форматі багато-сесійного діалогу ідеологічні опоненти – люди з глибоко вкоріненими протилежними думками обговорювали причини ідеологічного протистояння «Майдан – анти Майдан», визначали позиції та інтереси один одного, формулювали умови, за яких життя міста може залишитися мирним. Результатом дев'яти зустрічей стала Декларація громадської згоди.

Одним із пунктів Декларації став такий пункт: «Гарантією збереження миру і стабільності в регіоні є активна співпраця громади з усіма гілками влади та силовими структурами»[3, с. 40,48-50]. Учасники платформи протягом зустрічі аналізували потенціал розвитку соціально-політичних, економічних конфліктів у місті, ризики їх ескалації та розробляли сценарії розвитку конфліктів. В рамках платформи визначалися канали передачі результатів аналізу й рекомендацій за варіантами запобігання конфлікту тим, у кого є ресурси, повноваження, авторитет і компетенція для планування і втілення в життя попереджувальних або відповідних програм, стратегій, проектів і дій.

Отже, підсумуємо вищевказане нами, Community policing – це філософія повного персоналізованого обслуговування, коли один офіцер патрулює та працює на тій же території на постійній основі, має офіс на тій же території та працює в про активному партнерстві з місцевими мешканцями з метою виявлення

та вирішення їхніх проблем. Ядром моделі community policing виступають партнерські відносини між поліцією та громадою.

Партнерські відносини визначають як «взаємний зворотний зв'язок», який проявляється, з одного боку, у включенні громади у правоохоронну діяльність, як мінімум у формі встановлення її пріоритетів, з іншого боку, – у відповіді поліції на конкретні місцеві проблеми.

1.Копіна О. П., Мірошник О. С., Сердюк О. О., Діалог поліції та громади як соціальна технологія впровадження принципів community policing у місцевій громаді,: Методичні рекомендації Харків 2018, с. 8-9

2.Копіна О. П., Мірошник О. С., Сердюк О. О., Діалог поліції та громади як соціальна технологія впровадження принципів community policing у місцевій громаді,: Методичні рекомендації Харків 2018, с. 10-12

3.Про Національну Поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.

Заставська Валерія Валеріївна
викладач відділення
первинної професійної підготовки,
спеціалізації та підвищення
кваліфікації
ВППІ СПК ННІ ЗНПК
ДДУВС, м. Дніпро

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Вступ: Загальновизнано, що рівень довіри до правоохоронних органів в Україні є критично низьким вже протягом багатьох років. Це сталося через масштабну непрофесійність та некомпетентність правоохоронців, застосування

ними зброї та насильства проти мирних демонстрантів під час подій у Києві та інших містах у листопаді 2013 – лютому 2014 рр., корупцію на всіх рівнях і небажання суб'єкту владних повноважень бути відкритою та прозорою для громадського контролю структурою. Негативне ставлення населення до людей у міліцейській формі також було обумовлено численними випадками зловживання ними повноваженнями під час виконання своїх службових обов'язків, зокрема, непоодинокими були випадки катування затриманих, застосування психологічного тиску й залякування під час розслідування злочинів, навмисне невиконання гарантій прав підозрюваного, обвинуваченого, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України.

Отже одним із термінових завдань державної влади у 2015 році стало проведення реформи органів внутрішніх справ. Саме міліція була найбільш чисельним правоохоронним органом, і саме з представниками міліції пересічний громадянин потенційно міг мати велику кількість контактів з приводу захисту його прав та законних інтересів.

З огляду на це найважливішим завданням стало радикальне реформування цього виду правоохоронних органів, передусім, з огляду на встановлення законодавчих гарантій прав людини під час здійсненні правоохоронцями заходів з охорони публічного порядку, а також мінімізувати можливість використання загонів спеціального призначення для насильницького розгону масових політичних акцій та мирних демонстрацій. Центральним нормативним документом реформи став новий Закон України «Про Національну поліцію» (далі за текстом — Закон), що набув чинності у листопаді 2015 року.

Одним із головних аспектів реформи стала кардинальна зміна ціннісної та ідеологічної складової у функціонуванні новоутвореної поліції. Радянсько-тоталітарний тип міліціонера повинен відійти в історію, але це має відбутися не простим передаванням естафети поліцейським. Унаслідок реформи має з'явитися повністю новий за своїми установками та методами роботи державний орган,

який функціонуватиме не для залякування, репресій і покарання, а для надання суспільству послуг з охорони правопорядку. Нижче ми здійснили короткий аналіз деяких положень Закону України «Про Національну поліцію», зважаючи на закріплені в ньому основні гарантії дотримання поліцейським прав і свобод людини. Особливу увагу приділено виявленню загроз вказаним гарантіям.

У статтях 1, 2 Закону закладені концептуальні основи для формування нового, людиноцентристського мислення поліцейського. Так, зазначено, що Національна поліція України (далі — поліція) — це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку.

Серед завдань поліції окремо наголошено на тому, що завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки та порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави та тільки третє місце за значимістю посідає завдання щодо протидії злочинності. Важливим аспектом нового Закону є закріплення верховенства права як принципу діяльності поліції.

У ст. 6 Закону зміст вказаного принципу розкрито у вже традиційній для українського законодавства площині, через визначення пріоритету прав і свобод людини над повноваженнями та інтересами органів державної влади. У Законі встановлено, що поліція в своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Принцип верховенства права застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини. У статті 7 Закону «Дотримання прав і свобод людини» закріплено також найважливіший принцип пропорційності в обмеженні прав і свобод людини: «Здійснення заходів, що обмежують права та свободи людини, має бути

негайно припинене, якщо мета застосування таких заходів досягнута або немає необхідності подальшого їх застосування».

Однією з головних гарантій дотримання прав і свобод людини в діяльності поліції є можливість потерпілого, постраждалого від свавілля поліцейського, ідентифікувати особу представника влади для оскарження незаконних дій. Це питання набуло особливої актуальності у питанні притягнення до відповідальності поліцейських, які діяли неправомірно під час обмеження мирних зібрань, масових акцій протесту тощо. В цьому аспекті Закон (ст. 20) містить чіткі положення про те, що на однострої поліцейського розміщується нагрудний знак із чітким зазначенням його спеціального жетона.

Поліцейському заборонено знімати з однострою чи приховувати нагрудний знак, а також будь-яким іншим чином перешкоджати прочитанню інформації на ньому або фіксуванню її за допомогою технічних засобів[4].

Поліцейський, який виконує функції в цивільному одязі, зобов'язаний мати із собою нагрудний знак, передбачений цією частиною, крім випадків, коли наявність нагрудного знака перешкоджає проведенню негласної слідчої (розшукової) дії.

Поліцейським підрозділу спеціального призначення номер нагрудного знака додатково зазначається на однострої й на шоломі таким чином, щоб його було можливо прочитати або зафіксувати за допомогою технічних засобів, окрім випадків, коли такі поліцейські відповідно до рішень уповноважених осіб поліції виконують завдання в режимі секретності. Отже, стандарти ідентифікації поліцейських, передбачені Законом, є доволі високими, що позитивним чином вплине на рівень захисту прав людини у випадку вчинення поліцейським неправомірних дій.

У статті 26 Закону міститься перелік з 18-тьох баз даних, що їх формують та підтримують в актуальному стані органи поліції. Серед вказаних баз є як мінімум одна база, що становить небезпеку для прав людини і може виступити

інструментом надмірного контролю держави над суспільством. Мова йде про базу стосовно «осіб, щодо яких поліцейські здійснюють профілактичну роботу» (п. 1 ч. 1 ст. 26).

Законом чітко не встановлено, що таке «профілактична робота», тому є неясним, чому стосовно таких осіб може вестися база даних. Окрім того Законом не визначено, в яких обсягах ця база даних матиме інформацію про вказаних осіб. Відсутність тлумачення словосполучення «профілактична робота» дозволяє поліцейським на цілком законних підставах без будь-яких обмежень накопичувати будь-яку інформацію про будь-яку особу.

Отже, ідучи за логікою підзаконних інструкцій, достатньо лише зазначити, що стосовно конкретної особи проводиться «профілактична робота», характер якої натомість невизначений. Це є однозначним порушенням основоположного права людина на невтручання до її приватного та сімейного життя. Викликає заперечення також і відсутність у Законі чітких строків, після яких інформація про особу в базі даних підлягає знищенню.

Особливо це стосується, скажімо, бази даних про осіб, які вчинили адміністративні правопорушення (п. 2,8 ч. 1 ст. 26).

Отже, якщо йти за логікою Закону буквально, будь-яка інформація про особу, що потрапила до баз даних поліції, може зберігатися в ній як завгодно довго. Ще одним важливим моментом є питання доступу поліцейських до баз даних. У ст. 27 Закону встановлено правило, що доступ до баз даних поліції теоретично може мати будь-який поліцейський. Єдине, що може стримувати зловживання й безконтрольність доступу поліцейських до баз даних про особу — це положення вказаної статті Закону про те, що кожний доступ до баз має фіксуватися в спеціальному електронному архіві.[3]

У ньому фіксуються: прізвище, ім'я, по батькові та номер спеціального жетона поліцейського, вид отриманої інформації, реєстр, з якого отримувалася

інформація, час отримання інформації та інші дані, необхідні для ідентифікації поліцейського, який отримував інформацію з реєстрів. Із точки зору захисту прав людини, Законом має бути запроваджено більш суворий режим доступу поліцейських до баз даних із персональною інформацією про особу. Наприклад, необхідно повністю заборонити доступ поліцейських до деяких із баз даних, за винятком випадків, коли конкретні поліцейські здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень.[2]

Висновок: Основні засади практичного застосування Закону в частині реалізації поліцейськими своїх владних повноважень в превентивній інституції тільки починають формуватися. Дещо згодом будуть ухвалені й перші судові рішення вищих судових інстанцій щодо тлумачення його норм у найбільш спірних ситуаціях. Поза тим, є вкрай важливим, щоб підзаконні акти МВС та Національної поліції відповідали приписам Закону, і не спотворювали зміст його норм на користь вузьковідомчих інтересів, тим самим нівелюючи всю суть реформи. Отже, завданням громадських організацій, правозахисників, адвокатів, науковців та експертів є здійснення комплексного моніторингу практики реалізації норм Закону в світлі дотримання прав і свобод людини.

1. Закон України «Про Національну поліцію» / Верховна Рада України, 2015 (ВВР). Документ 580-19, чинний, поточна редакція. Редакція від 07.01.2018, підстава 2229-19.

2. Кримінальний кодекс України. Верховна Рада України. 2001 (ВВР). Документ 2341-14. Чинний. поточна редакція. Редакція від 12.01.2018. підстава 2227-19.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України / Верховна Рада України, 2013 (ВВР) / Документ 4651-17, чинний, поточна редакція — Редакція від 07.01.2018, підстава 2234-19.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Верховна Рада Української РСР. 1984 (ВВР). Документ 80731–10. Чинний. поточна редакція. Редакція від 07.01.2018. підстава 2229-19.

Звєгінцева Анна Михайлівна

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Молчанов Ростислав Юрійович

доцент кафедри

адміністративного права,
процесу та адміністративної
діяльності

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДІЛЬНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ

Серед галузевих підрозділів Національної поліції, призначених захищати права громадян, інтереси суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охороняти громадський порядок і забезпечувати публічну безпеку, важливе місце займає інститут превентивної діяльності поліції. Це центральна ланка в системі забезпечення правопорядку. На превентивну діяльність покладається відповідальність за стан обстановки, яка складається в місцях проживання або перебування громадян. Саме ця галузь є головною сполучною ланкою поліції з населенням, фундаментальною щодо розуміння проблематики в соціумі. Найчастіше за її роботою складається громадська думка про діяльність поліції у цілому. Сучасні умови пред'являють жорсткі вимоги до професійного рівня підготовки особливо до даного першочергового підрозділу поліції – сектору дільничних офіцерів поліції.

Розраховувати на довіру населення дільничний офіцер поліції (далі – ДОП) може лише в тому випадку, якщо він є не просто грамотним фахівцем, але і всебічно розвиненою людиною, що володіє професійними знаннями, вміннями, навичками, власною думкою, який вміє об'єктивно оцінювати самі різні ситуації і оперативно робити правильні висновки, приймати дієві рішення, спрямовані на

попередження та протидію порушень закону або норм моралі.

Захист громадян від протиправних посягань і профілактика злочинів на адміністративній ділянці - головне в роботі ДОП. Перебуваючи в кроковій доступності, дільничний повинен постійно підтримувати суспільні відносини в сфері охорони правопорядку з людьми, що проживають на «його ділянці», що безпосередньо буде відображатися на ефективності роботи його та розумінні специфіки правил поведінки громадян на ввіреній йому території.

Необхідно відзначити, що в умовах, що склалися нормативного регулювання ДОП доводиться працювати як з особами, які перебувають на профілактичному обліку, так і з населенням, допомога якого важлива для ефективного виконання поставлених завдань в ході індивідуальної профілактичної роботи ДОП.[1]

Під профілактикою, з нашої точки зору, розуміється засіб боротьби зі злочинністю, виниклими в соціумі стереотипами аномії або ілюзіями безкарності, за допомогою якого здійснюється превентивний захист суспільства. Профілактика правопорушень сприяє, наприклад, поліпшення «якості життя людей», забезпечуючи їм можливість нормального суспільно корисної діяльності, очищаючи безпосередні умови їх життя від «соціальних» болячок.

На сьогоднішній день в ряді регіонів країни відчувається дефіцит кадрів в службі дільничних, в зв'язку з чим виникає наступна проблема - ДОП змушені обслуговувати кілька адміністративних ділянок, що тягне за собою збільшення навантаження. Отже, не беруться важливі напрямки профілактичної роботи, підрозділи територіальної поліції позбавляються можливості отримати своєчасну і необхідну інформацію про осіб, які могли б вчинити деліктне діяння.

Складається практика, яка, на жаль, не дозволяє співробітникам поліції адекватно оцінити ситуацію в сфері протиправних діянь тієї чи іншої групи осіб, які проживають на відповідній території.

З метою підвищення якості та результативності діяльності кожного співробітника керівниками підрозділів превентивної діяльності поліції повинна

приділятися постійна увага вдосконаленню її інформаційно-аналітичного спрямування та формування статистичної звітності. Крім того, кожен керівник територіальної поліції на районному рівні зобов'язаний здійснювати контроль за цією роботою. Практика організації діяльності даних підрозділів дозволяє виділити три найбільш актуальних його напрямки.[2]

По-перше, це поліпшення системи статистичних показників з метою більш повного і точного відображення стану і тенденцій розвитку злочинності, а також діяльності поліції в цілому і ДОП.

По-друге, використання математичних методів з метою поглиблення аналітичних обстежень в процесі обробки статистичної інформації.

По-третє, автоматизація збору та обробки статистичної інформації, впровадження інформаційних технологій з метою скорочення часу на обробку та облік даних про результати діяльності співробітників, вироблення ефективних форм їх підвищення.

Безумовно, при організації даної роботи особливої значимості набуває забезпечення інформаційної безпеки при експлуатації різних відомчих інформаційних ресурсів і систем, захист персональних даних. На цей аспект раніше зверталася увага спеціалістів.

Вищевказані аспекти, при їх правильній реалізації, неодмінно повинні позначитися на ефективності повсякденної роботи ДОП, оптимізації раціонального використання службового часу та поглибленого пізнання проблематики та специфіки території обслуговування

1. Школа С. М. Правові засади профілактичної роботи національної поліції України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. № 3. С. 129–132

2. Кравченко І. С. Актуальні проблеми діяльності патрульної служби Національної поліції України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Випуск 39. Том 1. С. 139–142.

Звєгінцева Анна Михайлівна

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів

кримінальної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач

адміністративного права

процесу та адміністративної

діяльності Дніпропетровського
державного

університету внутрішніх справ

КОМП'ЮТЕРНА СФЕРА В ПОЛІЦІЇ

В результаті стрімкого розвитку комп'ютерних технологій і їх застосування в різних сферах нашого життя людство увійшло в нову еру інформатизації, коли комп'ютер є необхідним інструментом в самих різних сферах життєдіяльності людини. Поглиблюється залежність людини і суспільства в цілому, від комп'ютерних та інформаційних систем. Однак злочини, тим чи іншим чином пов'язані з комп'ютером, обмеження інтересів користувачів і поширення завідомо неправдивої та іншої небезпечної інформації створюють серйозну загрозу безпеці інформаційної системи, а також інтересам держави, правам і свободам громадянина. Таким чином, проблема правового захисту комп'ютерної та інформаційної систем, профілактика і протидія комп'ютерним злочинам стає актуальною для суспільства і держави. В даний час добре налагоджена розподілена мережа інформаційно-обчислювальних комплексів здатна зіграти таку ж роль в суспільному житті, яку свого часу зіграли електрифікація, телефонізація, радіо і телебачення разом узяті. Яскравим прикладом цього став розвиток глобальної мережі Internet. Вже прийнято говорити про новий виток у розвитку суспільної формації - інформаційному суспільстві.

Будь-яка економічна і політична діяльність тісно пов'язана з отриманням, накопиченням, зберіганням, обробкою і використанням різноманітних інформаційних потоків. Цілісність сучасного світу як спільноти забезпечується, в основному, за рахунок інтенсивного інформаційного обміну. Призупинення глобальних інформаційних потоків навіть на короткий час здатна привести до не меншу кризи, ніж розрив міждержавних економічних відносин.

Звичайно впровадження в управлінський процес і інші сфери життя суспільства електронно-обчислювальної техніки, без якої зберігання, обробка і використання величезної кількості найрізноманітнішої інформації було б неможливим, принесло неоціненну користь у розвиток науки, техніки та інших галузей знань. Однак вигоди, які можна отримати завдяки використанню цієї техніки, стали використовуватися і в злочинних цілях. Так, з'явився новий вид злочинної діяльності - комп'ютерні злочини, суспільно-небезпечні наслідки, від здійснення яких не йшли в порівняння зі шкодою від інших злочинів. За оцінками експертів правоохоронних органів країн Центральної та Східної Європи з питань боротьби з комп'ютерною злочинністю, прибутки злочинців від злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин посідають третє місце після доходів наркоторговців і від продажу зброї, а завдані збитки вже зараз оцінюються мільярдами доларів. Тільки в США щорічно економічні збитки від такого роду злочинів становлять близько ста мільярдів доларів.

До середини вісімдесятих років минулого століття у Великобританії збитки від комп'ютерних злочинів становили 750 мільйонів фунтів стерлінгів.

Сьогодні, поліція по всьому світу має підрозділи по боротьбі з комп'ютерними злочинами, створюються спеціальні центри з навчання фахівців у цій галузі, щорічно проводиться цілий ряд міжнародних конференцій і семінарів, присвячених даній проблематиці.

Наприклад, в США існує «Національне товариство з навчання боротьбі з кіберзлочинністю» (National Cybercrime Training Partnership - NCTP), яке охоплює місцеві, на рівні штатів і федеральні правоохоронні органи Сполучених Штатів, міжнародна асоціація керівників поліції (International Association of Chiefs of Police - IACP) виступає в якості приймаючої сторони на Щорічній конференції правоохоронних органів по інформаційному управленню, темою якої є IT-безпеку і кіберзлочинність.

Європейський Союз створив орган під назвою «Форум по кіберзлочинності». Безліч країн підписала Конвенцію Ради Європи щодо кіберзлочинності, яка намагається стандартизувати європейські закони, що стосуються злочинності в Інтернеті.

Таким чином, очевидно, що сьогодні однією з найважливіших проблем є потреба підрозділів поліції грамотними комп'ютерними фахівцями. Співробітник поліції, який працює в областях пов'язаних із захистом секретної службової інформації, розслідуванням комп'ютерних злочинів і т.п. звичайно повинен володіти всіма необхідними навичками. Однак зараз, дуже часто, в цих областях працюють люди, які прийшли після закінчення цивільних ВНЗ, тому одним із пріоритетних напрямків розвитку освіти в МВС є саме освіта фахівців в комп'ютерній сфері.

-
1. Юдін О. К., Корченко О. Г., Конахович Г. Ф. Захист інформації в мережах передачі даних: Підруч. К., 2009.
 2. Корченко О. Г. Системи захисту інформації. К., 2004

Кафаров Євген Станіславович

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів

кримінальної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач кафедри

адміністративного права, процесу

та адміністративної діяльності

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Україна – суверенна , демократична , соціальна та що найбільш головне правова держава , в якій на рівні Основного закону визнається та діє принцип верховенства права. Принцип верховенства права в Україні полягає у пануванні в суспільстві права. Принцип верховенства права вимагає від держави його втілення у застосовчу та правотворчу діяльність, зокрема у закони , які повинні бути передусім ідеями справедливості в соціумі, свободи та рівності всіх громадян [1]. Авер'янов В.Б. зазначає, що «верховенство права полягає у підпорядкуванні всіх без винятку державних інститутів потребам реалізації та захисту прав людини, а також пріоритетність цих прав перед усіма іншими цінностями демократичної соціальної правової держави»[2]. Попри значущість превентивної діяльності, вона не позбавлена певних недоліків, які пов'язані здебільшого з неякісним адміністративно-правовим забезпеченням цього напрямку роботи Національної поліції. Адже саме адміністративно-правове забезпечення становить сукупність організаційних, правових та інших засобів, за допомогою яких будь-яка діяльність стає більш структурованою, послідовною, якісною та результативною. На сьогоднішній день поліція становить систему структурних підрозділів, які виконують покладені важливі функції із забезпеченням

правопорядку та законності в державі.

На території України діє реформована система органів Національної поліції, яка активно запозичує кращі міжнародні практики з метою покращення власної діяльності. Однією з таких практик є зміна вектору роботи правоохоронних органів шляхом перетворення їх з каральних на попереджувальні, а в деяких випадках – на сервісні відомства [3]. Впровадження саме цих практик обумовлене тим, що Україна стоїть на шляху Євроінтеграції, а в країнах Європи та більшості зарубіжних країн цінністю є людина, її життя та здоров'я [4]. В зв'язку з цим жорсткі заходи примусу змінюється розробкою та впровадженням превентивних заходів. Застосування правоохоронцями саме цих заходів, по-перше це є важливою гарантією дотримання конституційних прав та свобод людини, по-друге, підвищує рівень правосвідомості в суспільстві, по-третє - це суттєво підвищує рівень довіри населення до Національної поліції, що однозначно позитивно впливає на відношення громадян до правоохоронних органів, дотримання законності в державі.

Необхідність здійснення превентивних заходів поліцією підтверджується кількістю виявлених адміністративних правопорушень, зокрема, у 2018 – 3 млн 639 тис., у 2019 – 4 млн 723 тис., у 2020 – 5 млн 230 тис. Статистичні дані щодо здійснення превентивних заходів поліцією, адміністративно правового забезпечення за 2018–2020 роки; акти адміністративного законодавства України та деяких зарубіжних країн; узагальнена практика та аналітичні матеріали Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, Міністерства юстиції України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова [5]. Досвід який практикується в країнах Заходу та Сходу, а саме в Сполучених Штатах Америки, Канади, Великої Британії, Німеччини, Чехії, Польщі, Грузії, Білорусії, та інших країн на основі яких сформовано висновки, що є безліч способів здійснення превентивних заходів правоохоронними органами. В

цих країнах акцентовано увагу на максимальній взаємодії з населенням, залученні їх до реалізації деяких функцій національної поліції. За прикладом кращих правоохоронних органів Європи, створено поліції діалогу.

За прикладом інших країн Національна поліція України продовжує впроваджувати:

- удосконалення нормативно-правової бази в частині детального регулювання процедур і порядку використання превентивних заходів;

- розроблення та впровадження різних поліцейсько-соціальних програм, спрямованих на профілактику правопорушень, проведення роз'яснювальної роботи серед різних верств населення, підвищення рівня правосвідомості, активізація роботи з особами, які становлять групу ризику[6].

Виходячи з вищезазначеного, можемо зазначити, що право – це регулятор усіх суспільних відносин в державі, зокрема відносин пов'язаних із превентивною діяльністю поліції. Після здійснення реформи у 2015 році активно розвивається адміністративно-правове забезпечення Національної поліції, запозичення нових практик та методик зарубіжних країн, переважно Європейських, так як Україна стоїть на шляху Євроінтеграції, та їх впровадження значно покращує діяльність Національної поліції.

1. Аблязов Д.Е. Взаємодія та координація в державному управлінні / Д.Е. Аблязов //Право і безпека. 2011. №5(42). С.39-42.

2. Авер'янов В. Б. Реформування українського адміністративного права: черговий етап / Авер'янов В. Б. // Право України. 2000. №7. С. 6-8.

3. Административное право / под ред. Ю.М. Козлова, Л.Л. Попова // Москва 1999. 320 с.

4. Административное право Украины. 2-е изд., переработ. и дополн. / Под ред. Ю.П. Битяка. Харьков: Право, 2003.

Ковальова Ірина Юрївна

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів

кримінальної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач кафедри

адміністративного права, процесу

та адміністративної діяльності

ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА СУСПІЛЬСТВА

На процес формування відносин між державою та громадськістю дуже впливають зміни в українському сучасному суспільстві, економічні також політичні сфери життя. Взаємодія всевладдя і суспільства – це необхідний елемент рівноваги й процвітання кожної держави і Україна не виключення, так як проблеми її розвитку неможливо розв'язати без довіри громади. Основою для взаємодії суспільства з поліцією є Закон України «Про Національну поліцію». Згідно з усіма принципами діяльності поліції можна сказати, що робота правоохоронних органів відбувається на засадах партнерства та співпраці з населенням та спрямована на задоволенні потреб усіх громадян. На сьогоднішній день в Україні актуальною проблемою є пошук всіх можливих принципів взаємодії держави з громадою. Особливо загостреною є проблема взаємодії державної влади, без виключення поліції, з суспільством. Було проведено низку реформ у всіх сферах суспільного та державного життя. Одним із рухів реформ є побудова поліції за «європейськими стандартами»[1]. Нова поліція повинна подолати наслідки дефектів репутації міліції, повинна відновити віру громадян до влади, закласти підґрунтя взаємодопомоги, спільної реалізації проблем, розуміння один одного для боротьби зі злочинністю.

На сьогодні, існують два основні дослідницькі рухи, щодо питання взаємодії громадського суспільства та поліцейських організацій.

Перший – це праця науковців щодо громадського суспільства. Представниками цього руху є В. М. Кравчук, С. М. Гусаров, Ю. М. Тодика, М. П. Орзіх та ін. Другий рух призначений проблемам позитивної структури, принципів, функцій організації та діяльність нової української поліції. Представники: О. О. Сосновик, О. В. Джафарова, О. М. Бандурка, Л. М. Черненко тощо. Варто звернути увагу, що вище зазначенні напрями злегка перетинаються на галузевому рівні і досліджують окремі елементи взаємодії поліцейських структур і громадського суспільства. Однак, на мою думку, засади впливу громадського суспільства на правоохоронну діяльність вимагають загального теоретичного аналізу.

На думку О. С. Проневича структурні підрозділи МВС потребують реформування. Науковець зазначає, що «... сенс реформування інституту поліції (міліції) України полягає у зміні концептуальних засад службово-оперативної діяльності, тобто відході від державно-орієнтованих пріоритетів і ствердженні філософії суспільно-орієнтованої проактивної діяльності». Проаналізувавши властивості діяльності моделі МВС, О. С. Проневич вважає: «Нова поліція має забезпечувати «публічну безпеку на локальному рівні» і вирішувати завдання у тісній взаємодії із суспільством При цьому О. С. Проневич підкреслює: «Поліцейські підрозділи мають надавати поліцейські послуги територіальній громаді конкретного локального рівня» [2, с. 642]. І саме територіальна громада є основним суб'єктом оцінювання ефективності діяльності поліції. Зважаючи на вище сказане маю підстави сказати, що О. С. Проневич відстоює позицію тісної взаємодії поліцейських структур і громадянського суспільства. Крім того, учений вважає, що поліцейські структури нової української поліції мають захищати інтереси громадян. Основне їх завдання – служіння громадянам, суспільству. Схожої думки щодо оптимального функціонування української поліції та взаємодії її з суспільством дотримується О. С. Юнін [3, с. 60].

Запозичення світового та вітчизняного досвіду поліцейської взаємодії дозволяє оптимізувати напрями і шляхи формування взаємодії працівників поліції з громадою. Забезпечення успішної діяльності поліції на основі партнерства і комунікації, ОБСЄ дотримується двох ключових принципів:

✚ забезпечення високого ступеня участі суспільства в підвищенні безпеки та громадського порядку

✚ високий рівень зливання поліції в життя товариства

Переваги даної ідеї для суспільства та поліції:

- можливість населення поділитися своїми проблемами із співробітниками поліції і стати союзниками з пошуку рішень цих проблем
- зміцнення громадських зв'язків і неформального громадського контролю в районах мешкання
- поліпшення стосунків між поліцією і суспільством, підвищення довіри з боку суспільства
- збільшення обсягу інформації, що отримується від громадян
- підвищення задоволеності поліцейських від роботи завдяки позитивному впливу від зустрічей з громадою.

Підсумовуючи вищезазначене, необхідно звернути увагу на те, що взаємодія поліції та суспільства повинна базуватись на розумінні суті такої співпраці, з урахуванням нових підходів, принципів та форм участі громадян в охороні громадського порядку у відповідному належному правовому полі.

1. Логвиненко Б. О., Кравченко І. С. Л 69 Взаємодія поліції та суспільства на засадах партнерства в діяльності підрозділів превентивної діяльності: Методичні рекомендації. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 20 с

2. Проневич О. С. Проактивна діяльність поліції (міліції) як складова сучасної парадигми охорони правопорядку / О. С. Проневич // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 639–643

3. Юнін О. С. Поліція в системі державних органів та забезпечення громадської безпеки / О. С. Юнін // Держава та регіони. Серія «Право». – 2013. – № 1 (39). – С. 59–63.

Коптєв Олександр Сергійович

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

На органи та підрозділи Національної поліції покладається досить великий спектр завдань, від профілактичної діяльності по запобіганню правопорушень, виявленню та розкриттю кримінальних, адміністративних правопорушень до надання невідкладної першої домедичної допомоги, тощо. Важливою частиною реформи української поліції було покращити рівень довіри населення до поліцейських. Вже на початку реформи керівництво поліції задекларувало скасування старого методу оцінки ефективності роботи поліції, так званої “Паличної системи”. Скасування наказу №334 МВС України від 02.04.2013р. й стало початком реформування системи оцінки ефективності поліції. На думку багатьох експертів, головним результатом роботи правоохоронних органів, має бути впевненість населення в можливостях поліції: надати допомогу пересічним людям; кваліфіковано здійснювати заходи, щодо усунення загроз життю і здоров’ю осіб і підтримання публічного порядку та безпеки, що виникли внаслідок вчинення адміністративних і кримінальних правопорушень; ефективно

виявляти причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживаючи заходи для їх усунення; чесно і справедливо виконувати свої службові обов'язки. На законодавчому рівні закріплено основний орієнтир, щодо нової системи оцінки, а саме в п.3 ст.11 Закону України "Про Національну поліцію" чітко зазначено, що рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Рівень довіри населення вимірюється у кількісному вираженні відсотку, у якого є відповідна динаміка. Тому, якщо рівень довіри до поліції зростає у певному періоді здійснення соціологічних опитувань, то динаміка буде позитивною. Якщо ж рівень буде мати негативну динаміку, то рівень оцінки буде незадовільним. Дані спеціалістів в області керівництва поліції свідчать, про те що цей показник є сумнівним і повинен сприйматися критично, оскільки цей показник різниться для тих хто мав контакти з поліцією і тих хто їх не мав. Тому такі відповіді напряму залежать від того, як особа контактувала з поліцією. Тому з вищевикладеного можна зробити висновок: а) особи які не мали статусу в кримінальному провадженні або не були затримані, загалом оцінюють роботу поліції позитивно; б) особи, які мали негативний досвід контакту з поліцією - негативно. На початку реформи, у 2015 році за да ними червневої хвилі Kantar online TRACK, лише 38% опитаних позитивно оцінювали роботу поліції, з загальної кількості опитаних на той момент, лише 30% контактували з новою поліцією. З позитивними судженнями про поліцію погоджувалося не більше п'ятої частини респондентів. 18% погодилися з тим, що поліція зараз активно співпрацює з населенням, і незаконного насильства з її боку стало менше, 16% згодні, що поваги до людини у діяльності поліції стало більше. 12% вважають, що у разі порушення їхніх прав поліція допоможе їх захистити. У 2018 році було змінено критерії оцінки поліцейської діяльності, тепер робота поліцейських оцінюється виключно за такими критеріями: 1.Оцінка рівня довіри громадян. 2.Оцінка рівня поліцейської діяльності за пріоритетними напрямками.

3. Внутрішнє опитування поліцейських. Загалом Міністр внутрішніх справ Арсен Аваков наголосив, що за будь-якими опитуваннями рівень довіри до НПУ — від 30 до 37%. У той же рік збільшився рівень довіри до патрульної поліції приблизно на 5%. Причиною досить позитивного результату рівня довіри до поліції стало кілька факторів:

1. Ефективна робота створеного у 2017 році підрозділу поліції діалогу, головним завданням якого було налагодження комунікації між учасниками масових заходів та деескалація можливих конфліктів.

2. Значного розвитку приділили дорожній поліції, яку теж було створено у 2017 року, яка повинна контролювати безпеку дорожнього руху.

3. Було закладено проект «Поліцейський офіцер громади», мета якого є надання якісних поліцейських послуг у невеликих населених пунктах.

4. В цьому ж році було створено Департамент стратегічних розслідувань.[1]

У 2019 році рівень довіри до поліції склав, за різними оцінками, приблизно 34%. Одним із найуспішніших і головних проектів у 2019 році став поліцейський офіцер громади, створення якого реалізувалося за допомогою міжнародних партнерів. На сьогодні проект запроваджено в семи областях та охоплює 206 об'єднаних територіальних громад, де проживає 1 мільйон 800 тисяч осіб. Загалом наразі вже працює 251 поліцейський офіцер громади. У планах: збільшити їх кількість до 3 200. Не менш успішним стала реалізація, ще одного проекту - мобільні групи реагування на факти домашнього насильства.[2]

У 2020 році результати опитування, яке проводилося у серпні-грудні 2020 року, у якому взяли участь 15 тисяч респондентів у 24 регіонах країни. Загальний рівень довіри населення до Національної поліції складає 40,8 відсотка. Зріс рівень задоволення громадян роботою поліції на 6,5%, у порівнянні з минулим роком. Кожний третій респондент відповів, що готовий надати допомогу поліцейському(37,4%). Успішно продовжував реалізацію проект поліцейський громади.[3]

У 2021 Голова Національної поліції Ігор Клименко на презентації нової моделі організації діяльності Національної поліції, наголосив що найближчих планах створення “Front-office”, які повинні замінити невеликі вікна в поліцейському фойє, на зручний простір для відвідувачів, де компетентні та доброзичливі фахівці надаватимуть громадянам консультації, прийматимуть звернення, реєструватимуть відвідувачів у спеціальній електронній базі.

Запущено додаток “MyPol”, завантаживши який, користувач зможе одним натиском у смартфоні викликати поліцію. На цей момент в державі вже працюють 450 поліцейських офіцерів громади. Вони обслуговують 275 об’єднаних територіальних громад, безпосередньо проживають на території обслуговування, добре знають мешканців та їх проблеми. І головне – можуть швидко прийти на допомогу. Загалом в Україні створено 1470 об’єднаних територіальних громад, тож наша амбітна мета забезпечити в кожній ОТГ щонайменше по одному поліцейському офіцеру громади.[4] Впродовж минулих двох років відкрито майже 500 поліцейських станцій, у яких розміщуються поліцейські офіцери громади та дільничні.

Отже, на підставі вищезазначеного, 5 років для становлення величезної структури, як Національна поліція - це зовсім невеликий проміжок часу, але за цей період структура поступово долає труднощі, спираючись на свій досвід і на досвід європейських країн.

Звіт Голови Національної поліції України С. Князєва про результати роботи відомства за 2018 рік. С.1-6.

2.Звіт Голови Національної поліції України про результати роботи відомства у 2019 році. С.1-3.

3. Арсен Аваков: Найвищою оцінкою роботи МВС залишається рівень довіри громадян.

4.Ігор Клименко презентував нову модель організації діяльності Національної поліції України.

Кріпак Андрій Юрійович

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів

кримінальної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач кафедри

адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЛЬ ДІЛЬНИЧНОГО ОФЦЕРА ПОЛІЦІЇ У ЗАПОБІГАННІ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Інтеграція до європейських інституцій відкриває Україні шлях до більш широкої участі в структурах міжнародної безпеки, забезпечує можливість спільних дій України та ЄС щодо боротьби зі злочинністю.

У цьому контексті ефективна та цілеспрямована діяльність дільничних офіцерів поліції та впровадження такого інституту як поліцейські громади стає важливим чинником стабільності й безпеки.

Багато вітчизняних вчених досліджують це питання: В. Авер'янов, І. Арістова, О. Бандурка, В. Басс, В. Бевзенко, О. Безпалова, Ю. Битяк, Л. Біла-Тіунова, В. Білоус, І. Бородін, В. Галуцько, В. Гарашук, Ю. Гаруст, І. Голосніченко, С. Гончарук, І. Гриценко, Т. Гуржій, С. Гусаров, В. Гуславський, В. Демченко, О. Джафарова, Є. Додін, М. Дорогих, А. Єлістратов, В. Заросило, А. Іванишук, Р. Калюжний, В. Ковальська, А. Комзюк, С. Ківалов, В. Коваленко. Однак через постійні зміни в суспільному житті та недосконалому законодавстві це питання залишається актуальним [1, с. 54].

Дільничного офіцера поліції як суб'єкта адміністративної діяльності визначає, перш за все, його адміністративно-правовий статус.

Варто наголосити, що це поняття та його елементи в сучасній адміністративно-правовій доктрині постійно привертають увагу вчених і базуються на теоретико-методологічних розробках науковців з теорії права, які виділяють загальний (базовий або конституційний) правовий статус, спеціальний (родовий) статус для окремих груп громадян (державних службовців, засуджених, пенсіонерів тощо) та індивідуальний (приватний) статус, який відображає ознаки, що характеризують правовий статус конкретної особи [2, с. 136].

Варто виокремити основні напрями превентивної діяльності дільничних офіцерів поліції з урахуванням положень Наказу МВС України від 28.07.2017 р. № 650 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції»: 1) попередження кримінальних та інших правопорушень; 2) перевірка дотримання обмежень,

установлених законом щодо осіб, які перебувають на превентивному обліку; 3) здійснення поліцейського піклування.

Подальший хід праці буде спрямовано на розкриття виокремлених напрямів превентивної діяльності дільничних офіцерів поліції. Ведучи мову про попередження кримінальних та інших правопорушень, варто зазначити, що детермінантами зростання злочинності і криміналізації суспільних відносин виступають не стільки самі негативні соціально-економічні фактори, скільки нездатність протиставити їм зважену державну економічну, соціальну, правову політику і організаційно-правовий механізм її реалізації на рівні окремих регіонів, забезпечити належний правопорядок, ефективне регулювання суспільних відносин, організованість і погодженість функціонування всіх ланок системи державної влади, відповідальність державного апаратуза прийнятті рішення, у тому числі в сфері безпосереднього захисту прав і законних інтересів громадян від протиправних посягань, беззаконня і свавілля [3, с. 314]. 2

У зв'язку із зазначеними основними напрямками діяльності дільничних офіцерів поліції щодо попередження кримінальних та інших правопорушень є: 1) здійснення профілактичної роботи, спрямованої на запобігання вчиненню кримінальних та інших правопорушень; 2) виявлення причин та умов, що призводять до вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень, вживання у межах компетенції заходів задля їх усунення; 3) вживання заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; 4) здійснення своєчасного реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; 5) у випадках, визначених законом, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечення їх виконання; 6) доставляння у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення; 7) вживання всіх можливих заходів задля надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я, а також особам, які постраждали від торгівлі людьми; 8) вживання заходів щодо запобігання вчиненню насильства в 'сім'ї та його припинення тощо. Отже, профілактика кримінальних та інших правопорушень у діяльності дільничних офіцерів поліції становить собою систему організаційних, правових і виховних заходів, спрямованих на попередження та вживання у межах компетенції заходів із метою усунення причин і умов, що сприяють учиненню особами протиправних дій [3, с. 315].

Основним критерієм оцінювання роботи дільничного офіцера поліції є рівень довіри населення, що проживає на території поліцейської дільниці, до конкретного дільничного, який її обслуговує. Для підвищення іміджу поліції, покращення ефективності її роботи дільничний взаємодіє з громадою шляхом проведення спільних проектів, програм, заходів нарад, семінарів, круглих столів, відкритих занять тощо [4, с. 132].

Що ж стосується дільничних офіцерів поліції, то їхні публічно-владні повноваження закріплені в положеннях нормативно-правових актів як законодавчого, так і відомчого характеру, які вони реалізують у визначених адміністративно-правових формах через застосування адміністративно-правових методів у чітко визначеній сфері — сфері забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг у межах території обслуговування. Повноваження дільничних офіцерів поліції визначено в п. 3 розділу II Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції (далі — Інструкції) [2, с. 137].

Дільничний офіцер поліції є громадянином України, який перебуває на відповідній штатній посаді органу поліції та має спеціальне звання. Діяльність працівників служби дільничних офіцерів поліції спрямована на вирішення таких завдань: 1. Проведення загальної та індивідуальної профілактичної роботи серед жителів адміністративної дільниці, підтримання публічної безпеки та порядку на території, що обслуговується. 2. Робота з населенням та громадськими формуваннями на адміністративній дільниці щодо підтримання публічної безпеки та порядку, профілактика правопорушень та боротьба зі злочинністю. 3. Участь разом з іншими службами та підрозділами територіальних органів поліції у виявленні, попередженні, припиненні адміністративних та кримінальних правопорушень, а також у розкритті кримінальних правопорушень, вчинених на території адміністративної дільниці [1, с. 55].

Отже, правове регулювання діяльності дільничного офіцера поліції здійснюється низкою правових актів, основоположними серед яких є Конституція України та Загальна декларація прав людини. Принципово новим у діяльності поліції є нормативне визначення 3 основного завдання, а саме надання поліцейських послуг. Цілком виправданим убачається оцінювання роботи дільничного офіцера поліції крізь призму рівня довіри населення. Адже саме дільничний є представником поліції на території обслуговування, який може максимально ефективно взаємодіяти з громадою й задовольняти її потреби в різних сферах суспільного життя [4, с. 132].

З огляду на наведене стає зрозуміло, що превентивна діяльність дільничних офіцерів поліції спрямована на: забезпечення публічного порядку та безпеки на дільниці; ефективну реалізацію прав і свобод людини і громадянина; реалізацію правового інструментарію, що необхідний для досягнення поставлених цілей; недопущення протиправних дій особами, які схильні до вчинення правопорушень; створення відповідних стимулів до правомірної поведінки з боку всіх верств населення шляхом усунення причин та умов, що сприяють вчиненню правопорушень [3, с. 315].

Отже, метою превентивної діяльності дільничних офіцерів поліції є стимулювання всіх верств населення до правомірної поведінки, перешкоджання вступу їх в антигромадські відносини, припинення таких відносин, недопущення провокацій протиправних дій, створення правових та організаційних засад недопущення вчинення правопорушень, розроблення превентивних механізмів, правил щодо усунення наслідків негативних проявів тощо.

Бондар В.В. Дільничні офіцери поліції та поліцейські громади: реалії сьогодення. Юридичний бюлетень. Випуск 15. 2020.

2. Мердова О.М. Адміністративно-правовий статус дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. Правовий часопис Донбасу № 3 (72) 2020. URL:

3. Парханов Г. Р. Превентивна діяльність дільничних офіцерів поліції: питання сьогодення. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції № 6. Том 4. 2017.

4. Клочко Анатолій. Особливості правового регулювання діяльності дільничних офіцерів поліції. Адміністративне право і процес. 3/2017.

Кузнецова Є. О.

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Голобутовський Р.З.,

д.ю.н., доцент кафедри,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ СПЕЦІАЛІСТІВ ЮРИСТІВ

Юридична діяльність є складовою соціальної діяльності у суспільстві. Юридична діяльність належить до соціальної діяльності – це єдність теоретичного й матеріально-практичного процесів, які здійснюються соціальними суб'єктами з метою цілеспрямованого використання та зміни навколишнього середовища в інтересах людей [1]. Основними ознаками юридичної діяльності є такі: єдність теоретичного процесу, який поєднує пізнання явищ, предметів і матеріальнопрактичних дій, спрямованих на використання вивчених предметів та явищ в інтересах людей; юридичну діяльність здійснюють соціальні суб'єкти – індивіди або їх групи, наділені свідомістю та волею, здатні пізнавати і діяти; об'єктом діяльності є навколишнє середовище, тобто різноманітні матеріальні та нематеріальні явища й предмети, які оточують людину; зміст діяльності полягає в цілеспрямованому використанні та зміні навколишнього середовища соціальними суб'єктами, тобто це завжди свідомо діяльність, спрямована на визначення цілей та засобів їх досягнення; метою діяльності є задоволення матеріальних та духовних потреб людей [1, 2].

Слово «юридичний» є синонімом слова «правовий». На цих словах базується майже вся юридична термінологія.

Загалом юридична діяльність є такою, що вимагає великої напруги, терпіння, сумлінності, знань і високої відповідальності; це праця, заснована на суворому дотриманні норм закону. Праця юристів надзвичайно різноманітна й складна, вона має цілий перелік ознак, що відрізняють її від праці більшості людей інших професій [4; 5]. По-перше, юридичні професії характеризуються надзвичайною різноманітністю завдань, що вирішуються. Програма вирішення цих завдань може бути виражена в найзагальнішій формі, яка, зазвичай, сформульована в правовій нормі. Кожна нова справа для слідчого, прокурора, судді, адвоката є новим завданням. Чим менше шаблону в підході до справи, тим більше вірогідним і правильним є результат у пошуках істини. По-друге, юридична діяльність при всій її складності й різноманітності повністю підлягає правовому регулюванню, і це накладає відбиток на особу кожного юриста.

Вже при плануванні своєї діяльності будь-який працівник юридичного профілю в думках зіставляє майбутні дії з нормами законодавства, що регламентують ці дії [4; 5]. Як загальну характерну особливість юридичної праці слід зазначити те, що ця діяльність є складною соціальною відкритою системою, оскільки вона включена до широкого контексту правової системи суспільства й вирішує поставлені державою завдання правосуддя, особистої і суспільної безпеки, боротьби зі злочинністю. Юрист – це фахівець, що володіє цивільною зрілістю й високою суспільною активністю, професійною етикою, правовою і психологічною культурою, глибокою пошаною до закону і дбайливим ставленням до соціальних цінностей правової держави, честі і гідності громадянина, високою етичною свідомістю, гуманністю, твердістю моральних переконань, відчуттям відповідальності за долі людей і доручену справу, принциповістю й незалежністю в забезпеченні верховенства права.

Професійна цілеспрямованість юриста включає прагнення служити правосуддю, відстоювати справедливість, захищати права й інтереси громадян.

До цілеспрямованості включають також і прогнозування – передбачення юристом своєї конкретної діяльності в ролі адвоката, судді, прокурора, слідчого, юрисконсульта та ін. Практично для всіх юридичних професій однією з основних сторін діяльності є комунікативна діяльність, яка полягає в спілкуванні в умовах правового регулювання. Правове (процесуальне) регулювання накладає специфічний відбиток на всіх учасників спілкування, наділяючи їх особливими правами й обов'язками та додаючи особливого відтінку спілкуванню, що виокремлює юридичні професії в особливу групу. Для більшості юридичних професій характерною є висока емоційна напруженість праці. Причому частіше це пов'язано з емоціями негативними, з необхідністю їх пригнічувати, а емоційну розрядку відкладати на порівняно тривалий період часу .

Праця багатьох юристів (прокурора, слідчого, судді, оперативного працівника та ін.) пов'язана із здійсненням особливих владних повноважень, з правом й обов'язком застосувати владу від імені закону. Тому у більшості осіб, що посідають зазначені посади, розвивається професійне відчуття підвищеної відповідальності за наслідки своїх дій [1]. Для більшості юридичних професій характерною межею є організаційна складова діяльності, що, зазвичай, має два аспекти: організація власної роботи протягом робочого дня, тижня, організація роботи над справою в умовах ненормованого робочого дня; організація спільної роботи з іншими посадовими особами, правоохоронними органами, сторонами в кримінальному процесі . Для багатьох юридичних професій характерним є подолання опору їхній діяльності з боку окремих осіб, а в деяких випадках – і мікрогруп. Прокурор, слідчий, оперативний працівник, суддя у пошуках істини у справі нерідко натрапляють на пасивний або активний опір з боку зацікавлених в неправильному результаті справи осіб. По суті, для всіх юридичних професій характерний творчий аспект праці.

Так, пошуки істини в кримінальному судочинстві – процес творчий, тому слідчому, прокуророві, адвокату, судді необхідні такі якості, як людяність,

чуйність, увага, вміння проникнути у внутрішній світ людини, знайти найбільш доцільні прийоми роботи у кожному конкретному випадку: і коли вони мають справу з особливо небезпечним рецидивістом, і коли перед ними людина, яка випадково оступилася [6, 8]. Професійна юридична діяльність відрізняється складністю й багатогранністю. Її психологічний аналіз завжди дає можливість виділити кілька етапів, через які відбувався рух до кінцевої мети – встановлення істини. Певною мірою у професійній юридичній діяльності слід виділити такі аспекти: пошуковий (пізнавальний), комунікативний, засвідчувальний, організаційний, реконструктивний (конструкційний), соціальний. Кожний із зазначених аспектів передбачає реалізацію відповідних особистісних якостей, забезпечуючи успішність діяльності [5]. Діяльність юриста – багаторівневе, ієрархічне явище, на кожному етапі якого досягнення притаманних йому цілей забезпечується відповідними особистісними властивостями, причому їх досягнення уможливорює перехід до досягнення цілей більш високих рівнів діяльності. Система практичних дій юриста служить для реального здійснення його стратегічних і тактичних професійних цілей і виявляється у вигляді вирішення конкретних завдань правопримирення: складання документації, проведення допиту, огляд місця події, слідчий експеримент, підготовка судової промови, складання вироку.

Можемо зробити висновок, що юридична діяльність у суспільстві виконує певні функції, які розкривають її соціальне призначення та роль. Розрізняють дві групи функцій: загальносоціальні (економічна, політична, ідеолого-виховна) та спеціально-юридичні (регулятивна та правоохоронна). Юрист покликаний стверджувати й відстоювати головні цінності суспільства, захищаючи права громадян.

Відповідно до цього, фахівці сфери юриспруденції повинні володіти не тільки професійними знаннями, вміннями та навичками, але й певними

професійно важливими якостями. Ці якості визначають як загальний характер поведінки юриста-фахівця у щоденній праці, так і повинні відповідати різним сферам життєдіяльності, в яких здійснюється професійна діяльність юриста.

1. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: короткий курс лекцій. Київ: МАУП, 2003. 48 с.
2. Гусарев С.Д. Юридична деонтологія. Основи юридичної діяльності: теоретичні, практичні та деонтологічні аспекти: Науковометодичний та навчальний посібник .С.Д. Гусарев, О.Д. Тихомиров; за заг. ред. В.В. Копейчікова. Київ: ВІРА-Р, 2003. 505 с.
3. Жалинский А.Э. Профессиональная деятельность юриста . Москва: Издательство БЕК, 1997. 312 с.
4. Коваль Н.В. Введение в юридическую специальность. Донецк, 1998. 192 с.
5. Майоров В.І. Введение в юридическую специальность. Челябинск, 2005. 146 с

Логвіненко Борис Олексійович
Професор кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
Університету внутрішніх справ
д.ю.н., професор

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИДІВ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

Сьогодні все більш актуальними стають питання приведення національного законодавства у відповідність до європейських стандартів. Поряд із позитивними змінами, що можна спостерігати в окремих галузях права, проблеми адміністративно-деліктного права досі лишаються невирішеними. Така «неуважність» Законодавця призводить до виникнення численних питань у багатьох сферах суспільного життя, де важелем державного примусу лишаються заходи адміністративної відповідальності.

В основі названої проблеми лежить питання ефективності адміністративного стягнення, що безпосередньо пов'язано із необхідністю перегляду існуючих видів адміністративних стягнень, передбачених Кодексом України про адміністративні

правопорушення (КУпАП).

Нагадаємо, що відповідно до статті 23 «Мета адміністративного стягнення» КУпАП, адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами [1].

У свою чергу, статтею 24 « Види адміністративних стягнень» КУпАП закріплено наступні види адміністративних стягнень, що можуть застосовуватись за вчинення адміністративних правопорушень: 1) попередження; 2) штраф; 3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; 4) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; 5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 5-1) громадські роботи; 6) виправні роботи; 6-1) суспільно корисні роботи; 7) адміністративний арешт; 8) арешт з утриманням на гауптвахті [1].

Примітно, що наведений список є відкритим, тобто Законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених у вказаній статті, види адміністративних стягнень. Крім того, незважаючи на широту такого списку, його не можна вважати досконалим. Це пов'язано із тим, що мета адміністративного стягнення часто лишається недосяжною. Причиною цього є неефективність окремих видів адміністративних стягнень, застосування яких не дозволяє вести мову про «...виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання

вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами» [1].

Коротко зупинимось на окремих видах стягнень, що можуть бути удосконалені.

Попередження. Враховуючи те, що переконання та примус мають органічно поєднуватись у процесі публічного управління, попередження має зберегти своє значення.

Втім, у ході правозастосовної практики воно часто помилково асоціюється із усним зауваженням, а не із винесенням постанови уповноваженим суб'єктом.

Штраф. У цілому вказаний вид стягнення є важливим і поширеним, проте багато в чому обсяги такого стягнення є невідповідними до сучасних реалій. Наприклад, за викидання за борт річкового або маломірного судна сміття та інших предметів передбачено штраф всього лише від 0,5 до 1 неоподаткованого мінімуму доходів громадян, тобто від 8,5 гривень до 17 гривень [1]. Звичайно, шкоду екології неможливо співвіднести із розміром передбаченої нормою КУпАП санкції. В цьому аспекті В. Уваров слушно зазначає, що доцільним є встановлення фіксованої суми штрафу за конкретний вид адміністративного проступку, що дозволить уникнути суб'єктивності під час розгляду таких справ [2, с. 125].

Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Складність процедури такого оплатного вилучення в сукупності із витратами на реалізацію такого предмету з подальшою передачею залишку коштів особі, яка притягалася до адміністративної відповідальності актуалізує доцільність скасування цього стягнення на користь конфіскації.

Виправні роботи. Сьогодні значна кількість населення України перебуває у фактичних трудових відносинах, оминаючи офіційну процедуру працевлаштування.

Таким чином, застосувати стягнення у вигляді відрахування певного відсотку заробітної плати від особи, яка юридично не є працевлаштованою – неможливо. А отже, ефективність такого стягнення зводиться до нуля.

Враховуючи викладені вище зауваження стосовно окремих видів адміністративних стягнень в Україні, необхідно переглянути чинний перелік таких стягнень на предмет їх удосконалення.

У подальшому це дозволить поліпшити ефективність правозастосування, що вкрай важливо для належного забезпечення правопорядку у державі та її сталого розвитку.

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х.

2. Уваров В. Г. Система адміністративних стягнень вимагає оптимізації (досвід окремих держав-учасниць Європейського Союзу). *Право і суспільство*. 2015. № 4. С. 122-126.

Макуха І.І.

студент юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Іваниця А.В.,

к.ю.н., доцент кафедри,

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Адміністративне право в українському законодавстві є одним із інструментів управління соціально-правовими процесами в суспільстві. Адміністративне право

реалізується в певних межах правового регулювання, які визначаються діяльністю виконавчої влади на різних рівнях.

Ведення підприємницької діяльності в галузі адміністративного права визначається та регулюється сукупністю адміністративно-процесуальних норм, що визначають порядок дій суб'єктів адміністративного процесу при розгляді адміністративних правопорушень. Розгляд адміністративних правопорушень характеризується цілеспрямованістю, структурованістю, а також правовим механізмом функціонування [1].

Провадження у справах про адміністративні правопорушення регулюється правовим механізмом, який є системою правових засобів, що забезпечують здійснення правового впливу на суспільство. Правовий механізм структурно містить такі основні елементи, як: норми права, правовідносини, а також процесуальні документи, що відображають реалізацію цих відносин.

Правове регулювання ґрунтується на правових нормах, які містять основні моделі. Другим елементом механізму правового регулювання є юридичні факти, на підставі яких базується провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Слід зазначити, що форми, способи та засоби виробництва у справах про адміністративні правопорушення є «підпорядкованими» стосовно юридичних фактів, і вони доповнюють механізм його юридичного забезпечення.

Правовідносини є важливим елементом у системі провадження у справах про адміністративні правопорушення. Правовідносини визначають специфіку виконання суб'єктами адміністративного процесу вимог норм права, реалізуються в їх поведінці та ілюструють початок і завершення реалізації механізму правового регулювання, з одного боку, держави органи, що здійснюють провадження у справах про адміністративні правопорушення, з іншого боку, правопорушників [3].

Українське законодавство визначає принципи реалізації правовідносин: принцип законності, реалізація якого передбачає суворе дотримання вимог закону всіма учасників адміністративно-процесуальної діяльності, визначає захист прав громадян, а також морально-правову відповідальність за належне ведення процесу та передбачає усунення необ'єктивного підходу до вибору адміністративного покарання. Законодавство зосереджується на праві особи, притягнутої до адміністративної відповідальності, наводити факти, що відображають її невинність, або обставини, що пом'якшують її вину. Юридично здійснення права на захист відображено у постанові судді у справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржена протягом десяти днів з дня винесення постанови особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності, її законним представником, захисником, потерпілим, його представником, а також прокурором у випадках, передбачених ч. 5 ст. 7 та ч. 1 ст. 287 КУпАП [1].

Принцип презумпції невинуватості дає змогу не вважати особу, притягнуту до адміністративної відповідальності, невинною, доки її провина не буде доведена та встановлена у встановленому законом порядку. Водночас доказ цієї провини лежить на предметі доказування.

Характерним є зміст принципу рівності, згідно з яким усі суб'єкти правовідносин в адміністративно-діловодстві рівні перед законом, незалежно від соціального статусу, матеріального стану, етнічної приналежності, статі, релігія, рівень освіти, професійна належність, місце проживання тощо.

Також юридичні норми визначають, що з метою підвищення виховної та профілактичної ролі адміністративного впливу ці справи можуть розглядатися відкрито безпосередньо в трудових колективах, за місцем навчання або місця проживання злочинця.

Принцип оперативності ведення справ про адміністративні правопорушення реалізується за наявності строго встановлених законодавством строків, що визначають хід справи, що забезпечує своєчасність, запобіжний ефект впливу, і, крім того, зменшує час та матеріальні витрати [2, с.39].

Загалом можна зазначити, що механізм правового регулювання реалізації повноважень у справах про адміністративні правопорушення - це система правових форм, методів та засобів, які використовуються уповноваженими державними органами у сфері адміністративної юрисдикції.

Розглядаючи питання елементів правового механізму реалізації провадження у справах про адміністративні правопорушення, ми вважаємо за доцільне виділити правові адміністративно-правові норми, на основі яких будуються правові та процесуальні відносини.

Слід зазначити, що механізм правового регулювання має властивість послідовності. Ця властивість найяскравіше проявляється у виробництві справ про адміністративні правопорушення, що пов'язано, перш за все, з її актуальністю та специфікою правового регулювання.

Загалом розглянуті нами елементи досліджуваного механізму мають складну структуру через складність провадження у справах про адміністративні правопорушення [3].

Виходячи з вищевикладеного, можна стверджувати, що провадження у справах про адміністративні правопорушення регулюється не лише нормами однієї галузі права. Як правило, кожного разу необхідно залучати всю галузь процесуального права, що тягне за собою створення складної, але цілісної нормативної бази для механізму правового регулювання здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Основними елементами будь-якого правового механізму є форми правління; методи державного управління; засоби здійснення заходів щодо забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення; повноваження

суб'єктів провадження у справах про адміністративні правопорушення; правовий статус його учасників. Іншими словами, суб'єкти провадження у справах про адміністративні правопорушення на практиці використовують усі елементи механізму правового регулювання здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення [4,с.241].

Тож вдосконалення механізму правового регулювання реалізації повноважень органів, наділених правами та обов'язками щодо забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, має передбачати вдосконалення у таких напрямках: вдосконалення функціонування основних елементів механізму правового регулювання (форми, методи та засоби); забезпечення реалізації конституційних принципів дотримання та захисту прав, свобод та законних інтересів суб'єктів та учасників провадження у справах про адміністративні правопорушення

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073- X .(зі змінами і допов) Відомості Верховної Ради УРСР. 2020, № 6, ст.35..

2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : 2018. 446 с

3. Про виконавче провадження: Закон України від 02 червня 2016 № 1404-VIII (зі змінами і допов.). Відомості Верховної Ради України. 2020.

Нестерцова-Собакарь О. В.
Дніпропетровський
державний
університет внутрішніх справ,
кафедра цивільно-правових
дисциплін,
доцент кафедри,
кандидат юридичних наук,
доцент.

ФОРМУВАННЯ НОРМ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Зміни у підходах до поліцейської діяльності в сучасній Європі, орієнтація її не на застосування припинювальних або заборонних заходів, а на служіння громадянам, вимагає від кожного співробітника поліції, аж до керівних кадрів, зміни ставлення до поліцейської етики та її впровадження в практику професійної підготовки офіцерів поліції. У багатьох країнах Європи, дана проблема пов'язана з докорінною реорганізацією поліцейських служб, зміною їх функцій, перетворенням з державної інституції, націленої суворо на протидію порушенням законів та підзаконних нормативно-правових актів, в організацію, що служить населенню в широкому сенсі, контактує з ним більш широко і тому потребує більш значущих етичних знань офіцерів поліції, які володіють міцними навичками етичної поведінки.

Дотримання норм професійної етики є важливою складовою професійної підготовки поліцейських в будь-якій європейській країні. Професійна етика поліцейського виступає як система моральних вимог, що висуваються до його ставлення до суспільства, до своєї професії, до інших працівників, а також до всіх учасників сфери його службової діяльності та позаслужбових стосунків.

Етика працівника поліції є різновидом професійної етики, яка вивчає специфічне відбиття принципів та норм моралі у службовій діяльності та позаслужбовій поведінці поліцейських, а також форми та методи виховання у них високих моральних якостей.

Дотримання норм поліцейської етики вже багато років формується на основі загальновизнаних керівних принципів етичної поведінки професійного службовця, закріплених на рівні Європейського Співтовариства та зосереджених в ряді документів, зокрема, Декларації про поліцію, прийнятій Парламентською Асамблеєю Ради Європи 8 травня 1979 р. Положення зазначеного документу використовуються поліцейською владою багатьох країн під час вироблення своїх професійних стандартів. Декларація складається з преамбули і трьох розділів – «Етика», «Статус», «Війна та надзвичайний стан – іноземна окупація». Розділ «Етика» стосується всіх співробітників і організацій, включаючи такі органи, як секретні служби, військову поліцію, збройні сили чи воєнізовані загони, що виконують функції поліції. Вони зобов'язані захищати закон, розслідувати злочини і підтримувати громадський порядок та державну безпеку. Етика поліцейського передбачає протистояння порушенням закону. Вагомою нормою цього міжнародного акта є те, що поліцейський, який виконує умови декларації, має право на активну моральну та фізичну підтримку з боку суспільства [1, с. 63, 64].

У Декларації про поліцію зазначено, що на посаді поліцейського не можуть працювати особи, які, перебуваючи на службі у поліції, порушили права людини чи особи, або працювали у підрозділах поліції, розформованих у зв'язку з антигуманною практикою. Зроблено наголос на тому, що всезагальне прийняття правил професійної етики поліції з урахуванням прав людини й основних свобод буде сприяти вдосконаленню Європейської

системи захисту цих прав. Що ж до «Європейського кодексу поліцейської етики» (грудень, 2001) для цілей дослідження вкрай важливе значення має установка: при здійсненні своїх функцій поліція повинна дотримуватися суб'єктивного права, включаючи права і свободи людини і не здійснювати довільних чи протиправних дій. Це є основоположним для правової держави

і для предмета діяльності поліції в умовах демократії. Роль поліції у захисті та забезпеченні верховенства права є настільки значною, що, спостерігаючи за поведінкою поліції у демократичній державі, можна судити про рівень демократії у ній. Вкрай важливим у цьому плані є висновок Комітету Міністрів РЄ про те, що деонтологічний поліцейський кодекс визначає єдині європейські напрями та принципи у галузі спільної мети, функціонування та відповідальності поліції для забезпечення безпеки і дотримання прав людини у демократичних суспільствах, що регулюється принципом верховенства права.

Характерними тенденціями сучасного етапу професійного виховання поліцейських в Європі та формування високоетичних моральних засад поліцейської діяльності є:

- навчання поліцейській етиці з приділенням особливої уваги правам людини, а також співробітництву поліцейських з провідними правозахисними організаціями;

- навчання поліцейській етиці разом із навчанням менеджменту, тобто з отриманням ще й управлінських знань і навичок;

- обов'язкове запровадження більшості принципів Європейського кодексу поліцейської етики у національних кодифікованих джерелах, серед яких принципи: поваги права на життя; поваги фундаментальних прав і свобод особистості; поділу влади в системі покарань; презумпції невинуватості; неупередженості, прозорості, чесності, ввічливості, справедливості, відповідальності, розсудливості, підпорядкування закону; рівності перед законом, об'єктивності, необхідності і виваженості, непідкупності та поваги до суспільства;

– розвиток дистанційного навчання офіцерів поліції і, зокрема, поліцейській етиці (Іспанія, Норвегія, Швеція, Фінляндія тощо).

В цілому прийняття Європейського кодексу поліцейської етики стало початком роботи із стандартизації високоетичної діяльності поліції, а також стандартизації педагогічної діяльності поліцейських навчальних закладів в сфері навчання курсантів поліцейській етиці на загальноєвропейському рівні. Важливість даного кодексу обумовлена узгодженими вимогами до роботи поліції на європейському просторі, побудованих на принципах високоморальної етичної поведінки.

Відтак, актуальним та надзвичайно важливим на сьогодні завданням у сфері впровадження європейських стандартів у діяльність Національної поліції України виглядає вирішення питання про повноцінну ратифікацію фундаментальних міжнародних документів з питань стандартів поліцейської діяльності [2, с. 58-60], із подальшим «перенесенням» окремих положень названих актів до Закону України «Про Національну поліцію».

1. Негодченко О. В. Забезпечення прав та свобод людини органами внутрішніх справ: організаційно-правові засади: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Негодченко Олександр Володимирович. Х., 2003. 477 с.

2. Мартиненко О. Державна превенція злочинності в системі органів внутрішніх справ. Право України. 2005. № 6. С. 58-60.

Орел Є.Р.

студент юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Савіщенко В.М.

д.ю.н., доцент, професор
кафедри загальноправових
дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНА ТА ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ПРАВООХОРОНЦЯ

Особливістю ХХІ століття є тенденція до формування полікультурного простору в умовах глобалізаційно-інформаційних змін суспільства. Впродовж останнього десятиріччя ХХ і початок ХХІ століть поставило перед гуманітарною наукою Нові завдання, вирішення яких має підготувати людину до активного життя і Функціонування в принципово оновлених соціально-культурних умовах.

Наш час висуває підвищені вимоги до особистості юриста, який змушений динамізувати стиль життя, міняти форми поведінки, переглядати життєві орієнтації і цінності природно-правових вимог суспільства. Подальше суспільний прогрес не розривно пов'язаний з рівнем духовності кожного юриста. Підготовка фахівців вищої якості на нинішньому якісно новому етапі розбудови незалежної держави, реформування сфер життєдіяльності соціуму, вимагає більш глибокого пізнання духовної основи життя – Всесвіту, його не розгаданих таємниць, щоб правильно вибрати шлях – природний шлях, який допоможе отримувати справедливе майбутнє.

Оскільки зі зміною історичних, соціально-економічних і життєвих передумов трансформується духовна сутність людини, то проблема формування і розвитку естетичної культури особистості в цілому і естетичної культури юриста зокрема є важливим предметом дослідження, відноситься до тих гуманітарних проблем, які прийнято називати «вічними».

Отже, доводиться констатувати, що, незважаючи на відчутний прогрес країни до нового етапу, своєрідного духовно-морального відновлення, який все активніше заявляє про себе в суспільному житті в процесі демократично-правових перетворень, перед правовою наукою стоїть важливе завдання – детальне пізнання проблем формування нового гуманістичної спрямованості свідомості юриста, особливостей прояву та специфіки формування естетичної культури юриста як природного правового компаса, на шляху до високої професійної майстерності і гарантії захисту його вільної волі, прав, свобод, законних інтересів громадян в соціально-юридичному просторі.

Теоретичні погляди А. Баумгартена формувалися в той час, коли естетичне знання як складова частина філософії вже мало довгу і непросту історію.

Це і епоха середньовіччя, в умовах якої написані твори Августина «Сповідь», «Про порядок», і епоха Відродження, яка дала світові естетичну спадщину Леонардо да Вінчі, і класицизм, основні методологічні принципи якого послідовно відображені в поетичному мистецтві.

Отже, введення Баумгартером терміна «естетика», а згодом і фіксація ідентичною області наукових знань, спиралися на значний історико-теоретичний досвід і закріплювалися з науки – естетикою, предметом якої є закономірності чуттєвого пізнання буття і художньої творчості.

Естетична культура - це вид культури, який представляє собою сукупність естетичних цінностей, що існують у суспільстві, способів і засобів їх створення і освоєння. Зрозуміло, що естетична культура, як і естетика в цілому, має різні види, відповідно до класифікації за певними ознаками [1].

З огляду на вищесказане, потрібно відзначити, що зміст понять «естетична культура», «естетична культура суспільства», «естетична культура особистості», «естетична культура юриста» не є ідентичним, а співвідноситься через методологічну призму аналізу як ціле і складові.

Цю тезу підтверджують методологічні підходи щодо висловлювань У. Суна і А. Романової.

У. Сун стверджує, що естетична культура особистості є мірою освоєння естетичних цінностей в конкретних історичних умовах і ступеня її діяльності, спрямованої на створення таких цінностей в різних сферах суспільного життя [2, с. 187].

Розмова проходить тільки про своєрідному додавання ключових факторів, зумовлених соціокультурними факторами, чільною ідеологією, єдиним ступенем культури також навчанням особистості, відмітними рисами висококласної сфери також особливістю висококласної роботи .

Згідно з нашим судженням, естетична рівень культури адвоката вважається ступенем вивчення естетичної культури спільноти, естетичної цивілізацією персони також уособленням їх у висококласної роботи; вважається складовою єдиних, багатоцільових людських взаємин також з цієї причини вважається критерієм універсальності також гармонійності особи адвоката

Неможливо ніяк висловлення своєї згоди з теоретично-справжнім методологічним способом – трактуванням визначення «естетичний рівень культури юриста» С.Сливка, що встановлює її за допомогою область емоційного повноваження, законний естетики, в такому випадку є «атмосфера права»

Хтось вважає, то що естетичний рівень культури адвоката - це рівень емоційного впливу розмови мистецтва також в розвиток висококласного правосвідомості адвоката зі мішенню досягнення законних явищ [3, с. 63].

Слід наголосити, щодо існуючих розбіжностей в думках так само як згідно визначень, пропорцій художніх цивілізацій у погодженні спільноти, особистості, адвоката, відсутня скоординованих академічних концепцій згідно текстурі естетичної культури адвоката.

У ході естетичної роботи створюється креативний спосіб мислення, виконується ціннісне також об'єктивно-злагожене підхід до навколишнього

суспільству.

Склад естетичної культури адвоката – це комплекс взаємозалежних також взаємовпливових елементів компонентів естетичної культури адвоката.

Тільки комплексне велике дослідження академічних тверджень С.Сливка дає можливість акцентувати також кілька інших Ніяк не побічних компонентів естетичної культури адвоката, але безпосередньо: законне відчуття.

Дані елементи вважаються основними з метою естетичної культури адвоката, так як вони з'явилися з потреб особи так само як ресурси усвідомлення себе у суспільстві, власних взаємозв'язків з навколишнім сферою, але з метою адвоката вважаються умовами розвитку законного емоції, обґрунтованого висококласного дії, однозвучного законам природного повноваження, згоди його краси у повсякденному праці.

Він є гідною кандидатурою, нарівні зі вищезгаданими традиційними принципами, акцентувати ще також подібні: принцип художньо-законного мислення; естетичний ступінь законний даних (обізнаності); єдність естетичного свідомості, емоції також естетичної роботи; інформаційного спілкування; естетичної згоди серед вчинками, емоціями також свідомістю; потреби художніх основ під логічному мисленні [4, с. 117-119].

Певні експерти вважають, то що з місця зору необхідності врахування всіх зв'язків позитивного також природного повноваження, в якому місці закони кінцевого зобов'язані гарантувати також утримувати рівновагу, злагодженість серед відчуттям посадової обов'язки також душевного погляду, є причини відзначити ще подібні функції естетичної культури адвоката: формування емоції естетичної насолоди з висококласної роботи, естетики слідчих операцій, художньо-законного присмаку адвоката; вироблення вірних художніх думок, бали явищ; інформування, реалізація відповідного впливу в погляди на життя, високоморальні визначення також дії адвоката; виховання можливості бачити,

розуміти красу в природі, соціального життя, правотворчої роботи; сприяння естетико-законному формуванню адвоката; вираз існування повноваження, законний думки [5, с. 121].

Значимість естетичної культури адвоката полягає у «вкоріненості» у спеціальності, індивідуально індивідуальному взаємовідносини найбільш адвоката до посадової роботи зі особливим естетичним наповненням, належним «атмосфері права».

Головними параметрами естетичності висококласної роботи адвоката вважаються: професіоналізм; оволодіння спеціальністю також моральне задоволення з її; авторитет адвокатської спеціальності [5, с. 179].

Отже, ми можемо зробити висновок, що у період приходу реформаторських змін в житті суспільства компетентність автокефальних юрисконсультів, рівень культури адвокатської роботи в повному, введення в державну практику новітніх високоякісних елементів, стереотипів здійснити справедливості особи - необхідні умови нашого часу, ніяк не мають всі шанси повноцінно діяти у відсутності обліку «атмосфери права», під істотною рівня знаходяться в залежності від ступеня формування естетико-законних цінностей, такою є естетична культура адвоката.

1. Сливка С. С. Юридична деонтологія: підручник Київ. Атіка, 2003. 320 с.

2. Лозовий В. О. Естетика Київ. ЮрінкомІнтер, 2003. 208 с.

3. Романова А. С. Естетико-правова природа юриста: монографія Львів: ПАІС, 2009. 196с.

4. Шумейко О. А. Естетичне виховання та естетична культура в системі духовного розвитку студентів.

5. Сливка С. С. Юридична деонтологія: навч.-метод. посіб. / С. С. Сливка. – Львів: Світ, 2003.

Панкова Дар'я Валеріївна

курсантка навчального взводу
210/19-(ПД)-Б факультету № 2
Донецького юридичного
інституту МВС України

Науковий керівник:

Філіпенко Анастасія Сергіївна

доцентка кафедри
адміністративно-правових
дисциплін факультету № 2
Донецького юридичного
інституту МВС України,
кандидат юридичних наук, доцент

ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Публічно-сервісна діяльність Національної поліції України на сьогодні є дуже актуальною темою, так як відбувається переосмислення сутності та призначення сервісних послуг, з метою реалізації законних прав і свобод громадян. Робота спрямована на надання публічних послуг у сфері публічної безпеки і порядку здійснюється за заявою фізичних і юридичних осіб та спрямована на набуття, зміну чи припинення прав або обов'язків у відповідній сфері публічних відносин.

Зараз життя складається із постановки цілей, спрямованих на задоволення потреб та інтересів людини. Задля повноцінної реалізації цих потреб держава на управлінському рівні забезпечує, безпеку та належний контроль, що проявляється в організації публічно-сервісної діяльності.

Розглянемо більш детально зміст базових понять, які необхідні для розуміння сутності публічно-сервісної діяльності Національної поліції України.

Отже, під публічною діяльністю розуміють діяльність в ім'я загального блага, в інтересах всіх, на виконання загальної волі. Як правило, проводиться за рахунок якихось загальних ресурсів суспільства.

Тобто діяльність направлена в протилежний бік від приватної, отже учасники публічної діяльності, в розрізі юриспруденції, набувши публічні права, втрачають частину приватних прав [1].

Сервіс – це обслуговування населення, забезпечення його побутових потреб [2].

Публічно-сервісна діяльність – це категорія «надання адміністративних послуг», визначення якої надано в законі України «Про адміністративні послуги», та розкриває соціальне призначення держави, її вторинну роль у порівнянні з правами та свободами людини.

Троян В.А. в своєму науковому дослідженні наводить публічно-сервісну діяльність Національної поліції України в широкому та вузькому значеннях, виокремлює види публічно-сервісної діяльності Національної поліції України у вузькому розумінні:

- 1) публічно-сервісна діяльність, пов'язана з видачею документів дозвільного характеру щодо вогнепальної зброї, боєприпасів, інших предметів;
- 2) публічно-сервісна діяльність у сфері дорожнього руху;
- 3) публічно-сервісна діяльність у сфері охоронної діяльності [3].

Ефективне і вільне здійснення прав людини є головним критерієм поліцейської діяльності. Діяльність з організації функцій Національною поліцією з охорони публічного порядку, забезпечення публічної безпеки, попередження й припинення правопорушень та надання послуг і покладається на публічно-сервісну діяльність, що облегшує роботу правоохоронців.

При здійсненні публічно-сервісна діяльність органами Національної поліції розуміється, як робота по забезпеченню такого порядку її взаємодії з населенням, конкретними приватними (фізичними і юридичними) особами, за яким останні здатні ефективно реалізовувати свої права і законні інтереси.

Під публічно-сервісною послугою Національної поліції слід розуміти врегульовану адміністративно-правовими нормами діяльність уповноважених

посадових осіб із розгляду заяви фізичної або юридичної особи про видачу адміністративного акта (дозволу, ліцензії, реєстрації, посвідчення, сертифіката тощо), спрямовану на забезпечення її прав і законних інтересів та/або на виконання особою визначених законом обов'язків [4, с. 248].

У статті 2 Закону України «Про Національну поліцію» прямо передбачено, що завданням поліції є надання поліцейських послуг у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; у межах, визначених законом послуг, допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [5].

Підсумовуючи викладене вище, зазначимо, що публічно-сервісна діяльність Національної поліції України є дуже важливою складовою швидкої роботи поліцейських. Її характер проявляється у тому, що підрозділи та посадові особи здійснюють повноваження від імені держави, реалізуючи внутрішню функцію держави – охорону правопорядку, діяльність здійснюється ними задля виконання приписів законів, на підставах, способами та в межах, визначених законом, також поліцейські відповідно до законодавства надають свої послуги, звітують про результати своєї діяльності і громадяни знають про виконану роботу.

-
1. Публічна діяльність. *Вікіпедія*. 2020.. (Дата звернення: 01.04.2021 р.)
 2. Сервіс. Словник української мови. Том 9, 1978. С. 129. URL: <http://sum.in.ua/s/servis> (Дата звернення: 01.04.2021 р.)
 3. Троян В.А. Поняття та види публічно-сервісної діяльності Національної поліції України. *Право і безпека*. 2016. № 4 (63). С. 90-94.
 4. Адміністративна діяльність Національної поліції: навч. посібник / кер. авт. кол. к.ю.н., засл. юрист України В.А. Глуховець. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 248 с.
 5. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII.

Пономаренко Сергій Юрійович
інспектор взводу №1 роти №1
батальйону №3 управління
патрульної поліції в
Дніпропетровській області
Департаменту патрульної поліції

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПРИ ПЕРЕВЕЗЕННІ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ТАКИМ ПЕРЕВЕЗЕННЯМ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Відповідно до ч.1 статті 1187 Цивільного кодексу України джерелом підвищеної небезпеки є діяльність пов'язана з використанням або утриманням транспортних засобів, тобто використання транспортних засобів за їх призначенням, а саме для перевезення людей та вантажу. Одним з дієвих призначень є перевезення вантажу, який включає і перевезення небезпечного вантажу автомобільним транспортом та посідає важливу роль в нашій країні. Контроль за даним родом діяльності покладений на центральні органи виконавчої влади та центральні органи Державної служби з безпеки на транспорті, тобто на Національну поліцію України та Укртрансбезпеку.

Перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом супроводжується додатковими ризиками, оскільки при перевезенні таких можуть виникнути такі фактори, як спричинення вибуху, пожежі, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальних збитків та шкоди довкіллю, а також призвести до загибелі, травмуванню, отруєння людей, тварин. Для запобігання аварій при перевезенні небезпечних вантажів різними видами транспорту, органи влади різних країн на протязі довгого часу регулювали перевезення небезпечних вантажів за допомогою законодавчо закріплених норм та правил, які відрізнялися за змістом та складали великі труднощі для всіх учасників перевезення. Це обумовило необхідність міжнародного регулювання перевезення небезпечних вантажів та призвело до

розробки цілого ряду конвенцій, угод та інших міжнародно-прийнятих документів, ціль яких є забезпечення безпеки та безперешкодне перевезення небезпечних вантажів. Однією з таких Угод стала Європейська Угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ), яку ратифікувала Україна від 02.03.2000 року. Дана угода складається з самої Угоди та додатків А та В, які регулярно переглядаються та оновлюються.[1,3]

Для підвищення безпеки при перевезенні небезпечних вантажів автомобільним транспортом, потрібно виконувати ряд комплексів та контрольних перевірок для убезпечення перевезення та недопущення настання негативних факторів. До таких комплексів входять перевірка технічного стану транспортного засобу, маркування табличками оранжевого кольору та великими знаками безпеки (знаками безпеки), укомплектуванням спеціальним обладнанням та засобами пожежогасіння, придатність транспортного засобу до перевезення вантажів відповідного класу безпеки, допущення вантажу до перевезення автомобільним транспортом відповідно до додатка А таблиці А Глава 3.2. ДОПНВ, безпечне закріплення вантажу на транспортному засобі (недопущення перевантаження транспортного засобу до відповідних норм та правил технічної експлуатації транспортного засобу), проходження водієм навчання правил перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом та допущення до такого перевезення, забезпечення водіїв відповідною документацією згідно до вимог законодавства.

Технічний стан транспортних засобів, які здійснюють перевезення небезпечних вантажів, повинні відповідати вимогам законодавства, а саме Правил дорожнього руху, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. №1306, Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів затверджені наказом Міністерством внутрішніх справ України від 04 серпня 2018 року № 656 зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2018 року

№ 1041/32493 , ДОПНВ та додатків А та В ратифікованою Україною від 02.03.2000 року.

Транспортні засоби, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів відповідно до статі 35 Закону України «Про дорожній рух» повинні пройти обов'язків технічний контроль з періодичністю два рази на рік та оформити свідоцтво про допущення транспортних засобів до перевезення визначених небезпечних вантажів, де в свою чергу здійснюється контрольна перевірка спеціалізованого транспортного засобу відповідно до Додатку 2 Порядку видачі та оформлення свідоцтв про допущення транспортних засобів до перевезення визначених небезпечних вантажів затверджений наказом Міністерства внутрішніх справ України № 656 від 04.08.2018 з позначенням транспортного засобу EXII, EXIII, MEMU, AT, FL.[5,6,7]

Транспортні засоби, чи як приведено термін з Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів та ДОПНВ та додатків А та В, транспортна одиниця, яка здійснює перевезення небезпечних вантажів повинна мати дві, розташовані в вертикальній площині, прямокутні таблички оранжевого кольору, одна з яких повинна закріплюватись попереду транспортної одиниці а друга позаду, при цьому обидві перпендикулярно повздовжній осі транспортної одиниці. Позначення транспортної одиниці по-бокам є факультативним та в залежності від способу маркування та тари утримання, яку перевозять[5]. Дані таблички допомагають легко розпізнати транспортні засоби, що здійснюють перевезення небезпечного вантажу в транспортному потоці [8,9]. Учасники дорожнього руху, аварійно-рятувальні служби потребують в графічній інформації, яку можливо розрізнити та тлумачити на великій відстані. Для цього є наявність графічної інформації на транспортному засобі, контейнері, цистерні в вигляді великих знаків безпеки, які вказують на клас безпеки та його властивості [8, 9, 10]. Великими знаками безпеки не позначається транспортний засіб, який здійснює перевезення небезпечного вантажу в упаковках, крім 1 та 7

класу небезпеки.

Транспортні засоби, що перевозять небезпечний вантаж та позначені табличками оранжевого кольору, повинні комплектуватися додатковим обладнанням, яке слугує для вжиття заходів при виникненні аварії чи інших небезпечних факторів, які сталися в момент перевезення небезпечних вантажів. Кількість та комплектність обладнання залежить від класу небезпечного вантажу, який перевозиться та від кількості членів екіпажу та повинно відповідати вимогам Розділу I пункту 11 Правил дорожнього перевезення небезпечного вантажу [7]. Також на транспортних одиницях мають бути засоби пожежогасіння в залежності від класу речовини, що перевозиться, тобто для твердих речовин класу А, рідких В, для газів С [10].

Придатність до перевезення небезпечних вантажів певного класу небезпеки визначається відповідно до літерних позначень в свідоцтві про допущення транспортних засобів до перевезення небезпечних вантажів. Так транспортні засоби з позначенням EXII, EX III - призначені для перевезення вибухових речовин та виробів 1 класу в залежності від кількості вибухової речовини та групи сумісності, MEMU – змішувально-зарядна машина, для перевезення компонентів вибухових речовин, та які по своїм властивостям не відносяться до 1 класу небезпеки. FL – призначені для перевезення легкозаймистих рідин та газів та AT – призначені для перевезення всіх інших рідин в цистернах крім тих, що передбачені EX III, FL, MEMU.

В таблиці А Глави 3.2 ДОПНВ додатку А вказані позиції номеру ООН, який підпадає під належне відвантажувальне найменування вантажу чи узагальнену не вказано конкретно (н.в.к.). При перевезенні небезпечного вантажу вантажовідправник призначає номер ООН, найменування вантажу з вище вказаної таблиці та надає вантаж до перевезення.

В таблиці А, є відповідні позиції, номери ООН, наприклад 0020, 0021, 2421, 2455, 3097, 3255, які заборонено перевозити автомобільним транспортом та при перевезенні яких, можуть настати серйозні наслідки для життя чи здоров'я людей, тварин чи довкілля, тому перевезення даним видом транспорту заборонено.

При перевезенні вантажів так і небезпечних вантажів водій, для забезпечення безпеки дорожнього руху повинен стежити за розміщенням та кріпленням вантажу. Кріплення вантажу повинне бути безпечним та не наражати на небезпеку чи створювати перешкоди для інших учасників дорожнього руху. Вантаж за масою та своїми габаритами не повинен виходити за межі значень визначених пунктом 22.5 Правил дорожнього руху та в разі перевищення даний рух повинен бути узгоджений з органами Національної поліції для забезпечення безпеки дорожнього руху [6].

Екіпаж транспортної одиниці, який перевозить небезпечний вантаж повинен пройти відповідне навчання по перевезенню небезпечних вантажів автомобільним транспортом та здати іспит на знання Правил перевезення небезпечних вантажів та ДОПНВ додатків А та В та після успішної здачі іспиту отримує свідоцтво ДОПНВ про підготовку водія [10]. На даний час в законодавчій базі України по перевезенню небезпечних вантажів відсутнє розмежування відповідальності водія та його обов'язків, тобто немає чітких меж. Рішення до притягнення водія до адміністративної відповідальності визначається уповноваженою особою, яка має право виносити рішення за дане правопорушення.

Відповідно до вимог Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів та ДОПНВ та додатків А та В при перевезенні небезпечних вантажів на транспортній одиниці мають бути, крім перелічених у Правилах дорожнього руху, такі документи: якщо небезпечні вантажі є вантажами підвищеної небезпеки погодження маршруту руху транспортного засобу під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів, видане уповноваженим підрозділом поліції;

копія договору обов'язкового страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків під час перевезення небезпечних вантажів; транспортний документ (товаро-транспортна накладка, CMR); за свідоцтво про допущення транспортних засобів до перевезення визначених небезпечних вантажів, передбачене розділом 9.1.3. додатка В до ДОПНВ на кожен транспортну одиницю або транспортний засіб; письмові інструкції передбачені розділом 5.4.3. додатка А до ДОПНВ [7]. Одним із суперечливих документів, який вже давно обговорюється є погодження маршруту для вантажів підвищеної небезпеки, який не вказаний ні в Правилах дорожнього руху ні в Законі України «Про автомобільний транспорт» та «Про дорожній рух» так і виникає питання, як уповноваженій особі, яка здійснює контроль за перевезенням небезпечних вантажів перевіряти дотримання водієм погодженого маршруту [2,11].

До компетенції Національної поліції належить здійснення контролю за безпекою дорожнього руху під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів та додержання законодавства у цій сфері, а також розроблення і видача в установленому порядку погоджень маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів [3]. Поліцейські, які здійснюють контроль за дорожнім перевезенням небезпечних вантажів повинні пройти відповідне навчання (підготовку) [7]. Поліцейський в будь-який момент та в будь-якому місці може здійснювати контроль за дотриманням вимог, які стосуються перевезення небезпечних вантажів, включаючи вимоги, що стосуються безпеки відповідно до пункту 1.10.1.5. додатку А до ДОПНВ, визначає порушення категорії небезпеки та керується перевірою листом який передбачений Директивою 2004/112/EG Комісії Європейських спільнот від 13.12.2004 року .

Ці перевірки повинні, однак, здійснюватися таким чином, щоб не створювати небезпеки для людей, майна і навколишнього середовища, а також значних перешкод для експлуатації автомобільних доріг[5].

1. Закон України «Про дорожній рух». Закон України «Про автомобільний транспорт».
2. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів». Європейська Угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_217#Text (дата звернення 15.04.2021)
3. Европейское соглашение о международной дорожной перевозке опасных грузов с приложениями, вступившими в силу с 01.01.2019
4. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 №1306
5. Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів: Наказ Міністерства внутрішніх справа від 04 серпня 2018 року №656
6. Пахно А., Шок В. Перевозка опасных грузов автомобильным транспортом: пособие для консультантов/ А. Пахно, В. Шок. 3-е изд. Перераб.и доп. – К: Издательский дом АртЭк, 2019. – 458с.
7. Пахно А., Шок В. Перевозка взрывчатых веществ и изделий. Пособие для водителей. – «Світ книги», 2016. – 224 с.
8. Пахно А., Шок В. Комментарии к ДОПОГ. Пособие для консультантов/ А. Пахно, В. Шок. – К.: Издательский дом АртСк, 2019. – 145 с.
9. Изменения в ПДД

Собакаръ А.О.
завідувач кафедри
адміністративного права,
процесу та адміністративної
діяльності
Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
д.ю.н., професор

ПРОТИДІЯ ДЕЛІКТНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗАСОБАМИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ

У сучасних умовах розвитку українського суспільства на тлі демократичних перетворень відбувається загострення девіантної поведінки неповнолітніх, їх соціальна дезадаптація, що призводить до зростання скоєних ними адміністративних правопорушень і суспільно небезпечних діянь.

Всі ці деструктивні соціальні, культурні та психологічні процеси обумовлюють масову поширеність серед молоді різних соціальних девіацій (аморальних вчинків, злочинів та інших правопорушень). Незважаючи на деякі позитивні кількісні зміни, що відбуваються в останнє десятиліття, деліктність неповнолітніх залишається серйозною соціальною проблемою, розв'язання якої насамперед залежить від ефективної системи профілактики, що дозволяє з'ясувати весь комплекс факторів, причин та умов, які в сукупності зумовлюють правопорушення неповнолітніх.

Профілактика є важливою складовою державної системи протидії девіантній поведінці неповнолітніх. Її прийнято розуміти як діяльність державних органів і громадськості, що має системний характер як за комплексом заходів, так і за колом суб'єктів, які її здійснюють, спрямовану на недопущення виникнення, усунення, послаблення або нейтралізацію причин та умов злочинності, окремих її видів та конкретного правопорушення [1, с. 95].

Профілактика правопорушень, вчинених неповнолітніми, має за мету виявлення та усунення причин та умов, які сприяють скоєнню ними адміністративних правопорушень, попередження і припинення вчинення ними проступків та застосування до осіб, які їх вчинили, заходів виховного впливу або адміністративного примусу [2].

З урахуванням специфіки суб'єкта зазначений вид профілактики має певні особливості, серед яких зокрема:

– важливість статусу неповнолітнього як об'єкта індивідуального профілактичного впливу. Одним з найважливіших завдань соціальної орієнтованої держави є сприяння розвитку молодого покоління, задоволення його потреб та формування у зв'язку з цим державної політики, спрямованої на пріоритетне ефективне вирішення проблем дитинства як самостійного напрямку діяльності держави та суспільства в цілому;

– особливості в генезисі та мотивації скоєних неповнолітніми правопорушень, обумовлені специфікою їх виховання та життєдіяльності (відносно обмежений період формування особистості, мінливість соціальних позицій та ін.);

– особливості застосування профілактичних заходів, які у більшості випадків мають також виховну мету;

– наявність суб'єктів профілактики, зорієнтованих саме на попередження правопорушень неповнолітніх [3].

Отже, профілактика правопорушень є особливим видом соціальної практики, здатним забезпечити перетворення суспільних відносин, що усуне або нейтралізує умови, які сприяють девіантній поведінці неповнолітнього. Основа вирішення цього питання – розуміння проблеми, в якій знаходиться неповнолітній, і прогнозування його майбутнього» [4, с. 166].

На сьогодні проблемним залишається питання повторності скоєння правопорушень неповнолітніми, а відтак і визначення особливостей генезису і детермінації повторної деліктності неповнолітніх в цілому.

Соціологічні дослідження засвідчили те, що основними факторами повторних правопорушень неповнолітніх є сімейне неблагополуччя (71,4%), вживання алкоголю (61,7%), криміногенний вплив неблагополучного соціального оточення підлітка (54,2%), матеріальні труднощі (40,4%), несформованість вольових якостей і навичок самоконтролю (34,1%), вживання наркотичних засобів або психотропних речовин (27,7%), слабкий розвиток сфери дозвілля для підлітків (17,6%), надмірна перевантаженість роботою суб'єктів профілактики, що не дозволяє приділяти належну увагу кожному правопорушнику (11,7%) та ін.

Порівняльний аналіз соціальних чинників і причин скоєння первинних і повторних правопорушень неповнолітніми свідчить про значний збіг основних мікросоціальних і особистісних чинників скоєння даних правопорушень. Це беззаперечно доводить наявність в суспільстві стійких загальних соціальних і

особистісних причин протиправної поведінки неповнолітньої молоді та одночасно свідчить про невисокий рівень ефективності роботи правоохоронних та інших державних органів щодо профілактики правопорушень неповнолітніх. Зокрема, це такі фактори, як сімейний стан і дозвілеве неблагополуччя, антигромадське соціальне оточення підлітка, пияцтво і наркоманія в молодіжному середовищі, моральна деформація особистості і способу життя підлітка, дезорганізація і нерозвиненість соціального і культурного середовища життя і виховання дітей тощо.

Результати соціологічних досліджень переконують в необхідності приділення серйозної уваги якісній модернізації системи працевлаштування неповнолітніх, адресній та індивідуалізованій соціальній та психологічній реабілітації, адаптації та реінтеграції молодих правопорушників, які відбувають покарання за скоєні первинні правопорушення. Без вирішення перерахованих вище проблем, що детермінують повторну деліктність неповнолітніх, забезпечити стійке зниження порушень серед них здається неможливим.

При протидії деліктності неповнолітніх практично у всіх розвинених країнах світу використовуються не розрізнені заходи, а комплексний підхід, що включає різні за своїм змістом і напрямком впливу, а також за правовими наслідками для неповнолітніх порушників форми і засоби. При цьому системи протидії деліктності неповнолітніх різних країн далеко не тотожні, можуть істотно відрізнятися, що дозволяє не тільки оцінити їх ефективність, а й можливості впровадження в вітчизняну правову практику найбільш продуктивних форм превенції, припинення і подолання деліктності цієї категорії суб'єктів правопорушень.

Наприклад, у США застосовуються три моделі профілактики правопорушень неповнолітніх: модель суспільних установ, модель безпеки індивідуума, модель впливу через навколишнє середовище.

В Сполученому Королівстві Великобританії і Північної Ірландії за останні двадцять років превенція неправомірних проявів осіб, які не досягли повноліття, починається з того, що в рамках адміністративної діяльності кожен співробітник поліції має право затримати будь-якого неповнолітнього шкільного віку, який знаходиться в навчальний час в недозволеному місці без вагомих причин, і доставити його за місцем проживання або в освітню установу. Відмінною рисою сучасної системи англійської ювенальної юстиції є використання адміністративного поліцейського попередження на стадії можливого скоєння підлітками протиправних діянь.

Таким чином, налагодження ефективної системи профілактики деліктів осіб, які не досягли повноліття, та налагодження виховно-превентивної роботи серед них передбачає створення комплексної консолідованої системи заходів, спрямованих на пошук кожного потенційного правопорушення, максимально швидко за часом і адекватне реагування на неправомірну поведінку підлітка і організацію дієвого контролю і нагляду за його подальшими діями.

Дослідження позитивного зарубіжного досвіду організації профілактики деліктів, скоєних неповнолітніми, свідчить, що в багатьох країнах успішно працює збалансована, нормативно-врегульована єдина система профілактики та попередження бездоглядності та правопорушень осіб, які не досягли повноліття, і притягнення їх до юридичної та іншої відповідальності.

Вектор правозахисної та правоохоронної адміністративної діяльності всіх державних органів в даному випадку має єдиний напрямок і концентрується на досягненні однієї складної масштабної мети.

В нинішніх умовах подальше вдосконалення системи протидії деліктності неповнолітніх має здійснюватися комплексно і різноспрямовано як мінімум в двох напрямках: по-перше, шляхом аналізу ефективності та усунення прогалин в наявній сукупності форм і засобів впливу; а, по-друге, шляхом дослідження позитивного закордонного досвіду і впровадження в національну систему тих

елементів, які можуть стати актуальними в процесі подолання та зниження деліктності неповнолітніх.

1. Васильківська І. Запобігання злочинності неповнолітніх в Україні: деякі аспекти. Право України. 2004. № 1. С. 95-98.
2. Порохня В. Адміністративна деліктність неповнолітніх та її профілактика. Юридичний вісник. 2014. № 4. С. 291-296.
3. Черномаз О. Б. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх на залізничному транспорті. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2006. № 34. С. 182-187.
4. Закалюк А.П. Прогнозирование и предупреждение индивидуального преступного поведения. М.: Юридическая литература, 1986. 191 с.

Снігур Д.Д.

Малишевська К.Г.

студентки юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

Науковий керівник:

Бахчев К.В.,

к.ю.н., доц,

доц. кафедри

загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Процедура щодо державного контролю в сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів гарантує захист прав і законних інтересів інших суб'єктів, що зазнають контролюючого впливу з боку відповідних органів – набувають особливого значення в контрольній діяльності.

Однією із найважливіших проблем у державі є зростання незаконного обігу наркотичних засобів, які становлять загрозу для здоров'я людей. Розповсюдження наркоманії має епідемічний характер.

Тому створення певних передумов правової організації здійснення державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів є найбільш важливим завданням.

У адміністративній науці «контроль» – це відслідковування справ на підконтрольному об'єкті, що забезпечує систематичну перевірку виконання законів, нормативних актів, додержання дисципліни, правопорядку та виявляється у втручанні контролюючих органів в оперативну діяльність підконтрольних об'єктів, наданні їм обов'язкових для виконання вказівок, припиненні, змін та скасування актів управління, вжиті заходів примусу щодо підконтрольних органів

Взявши з основу точку зору і Гаращука В. М., який підкреслює

притаманність контролю процедурного аспекту і вважає, що контроль є сукупністю дій щодо спостереження за функціонуванням відповідного об'єкта контролю з метою: 1) отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ на ньому; 2) застосування заходів щодо попередження правопорушень (з правом прямого втручання в оперативну діяльність об'єкта контролю); 3) падання допомоги підконтрольній структурі у поновленні законності і дисципліни; 4) встановлення причин і умов, що сприяють порушенню вимог правових норм; 5) прийняття заходів щодо притягнення до правової відповідальності винних осіб. Вчений підкреслює відсутність персоніфікації змісту контролю, що означає притаманність такого змісту будь-якому суб'єкту контрольної діяльності [2, ст.154].

Для більш ширшого розкриття змісту адміністративної процедури здійснення державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів необхідно провести характеристику законодавства, що регламентує державний контроль у цій сфері. Так, відповідно до Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» від 15 лютого 1995 р. № 60/95—ВР встановлено порядок державного контролю, повноваження органів виконавчої влади, права та обов'язки фізичних і юридичних осіб у сфері обігу наркотичних засобів [3]. Відповідно до ст. 1 даного закону визначено поняття «обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» - це види діяльності з культивування рослин, включених до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (далі - Перелік), розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, пересилання, придбання, реалізації (відпуску), ввезення/вивезення, транзиту через територію України, використання, знищення наркотичних засобів, включених до Переліку [3].

Одним із суб'єктів внутрішнього контролю є Державна служба України з контролю за наркотиками (далі – ДСКН). Так, ДСКН України здійснює державне

регулювання та контроль за обігом наркотичних засобів, протидію їх незаконному обігу, а саме:

- визначає порядок контролю та здійснює контроль за дотриманням юридичними особами ліцензійних умов у цій сфері;
- визначає обсяг квот;
- готує та вносить на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо включення засобів і речовин до переліку;
- вживає заходів щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення такого контролю;
- здійснює контроль за дотриманням суб'єктами господарювання порядку знищення наркотичних засобів;
- контролює діяльність територіальних органів ДСКН України [3].

Таким чином, ДСКН України здійснює регулювання, контроль, ліцензування встановлює квоти на виробництво, зберігання, ввезення або вивезення наркотичних засобів, включення цих засобів до Переліку. Тобто, ДСКН України є основним органом, що здійснює контроль в сфері обігу наркотичних засобів, але окремі контрольні повноваження покладені і на інші державні органи. До даного переліку належить Міністерство охорони здоров'я України, Служба безпеки України, Державна митна служба України та інші органи.

Важливо також зазначити, що за сучасних умов для забезпечення здійснення державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, який провадить держава і суспільство, необхідна багаторівнева система організації взаємодії й координації забезпечувальних його суб'єктів і чіткий розподіл між ними їх контрольних повноважень.

Отже, дослідження сутності державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів та з'ясування його ознак можуть стати підґрунтям для подальшого теоретичного дослідження контрольної діяльності щодо наркотиків та сприятиме успішному усуненню протиріч при здійсненні державного контролю в цій сфері й

протидії незаконному обігу наркотичних засобів, а також подальшому удосконаленню антинаркотичного законодавства.

1. Адміністративне право України. Ю.П. Битяка, В.М. Гарашука, В.В. Зуй. Харків: Право, 2012. 624 с.
2. Гарашук В. М. Контроль та нагляд в державному управлінні: монографія . Харків : Фоліо, 2002. 176 с.
3. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : Закон України від 15. 02. 1995 № 60/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 10. Ст. 60.
4. Про затвердження Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. № 589. Відомості Верховної Ради України. № 589-2009-п.

Сочнев М.В

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СКЛADOVA ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проблема: У роботі визначено поняття "підготовка кадрів" та "національна політика у сфері вищої освіти", визначено їх характеристики та на цій основі наведено правові та теоретичні принципи визначення поняття "підготовка кадрів національної поліції України".

Основний матеріал: Беручи до уваги сучасну політику, соціально-економічні та інтеграційні процеси, реформування правоохоронної системи України спочатку передбачає створення нової демократичної моделі, спрямованої на служіння суспільству шляхом забезпечення захисту прав і свобод людини, боротьби зі злочинністю та підтримки громадської безпеки та замовлення. [1]. Найскладнішим у цьому процесі є підготовка персоналу системи МВС України,

особливо персоналу національної поліції, який безпосередньо пов'язаний з діяльністю вищих навчальних закладів з конкретними умовами навчання. Ефективність реформи Міністерства внутрішніх справ безпосередньо залежить від рівня підготовки фахівців, які можуть надійно захищати права, свободу та інтереси громадян, боротися зі злочинністю, забезпечувати громадську безпеку та виконувати інші завдання, передбачені законодавством. З огляду на це, ми вважаємо, що найуспішнішим є визначення поняття навчання як системи освіти, що забезпечує знання, вміння та навички для роботи у певній галузі діяльності.

Водночас навчання є невід'ємною частиною національної політики у сфері вищої освіти. Завдяки аналізу науково-довідкових робіт можна вивести таке визначення "національної політики в галузі освіти": "Національна освітня політика є складовою національної політики, спрямованої на вирішення проблем у галузі освіти, суспільства та країни соціально-економічний розвиток »[13, с. 35]; Як "відповідь на соціальні потреби, вимоги, дії / бездіяльність щодо інших тем освітньої політики, уряд та пов'язані з ним установи мають цілеспрямовану, відносно стабільну офіційну програму, призначену для забезпечення функціонування системи освіти" [14, стор. 1. 623]; "Цілеспрямована діяльність, що здійснюється державними установами для забезпечення права на освіту всіх людей, досягається шляхом забезпечення функціонування та розвитку системи освіти" [15, с. 109]; «Складові національної політики, сукупність теоретичних ідей, цілей та завдань та практичні заходи для розвитку освіти» [16, с. 10]; "Уряд має мету, а відносно стабільна офіційна програма має на меті забезпечити функціонування системи освіти" [17, с. 1. 9]

Тому слід підкреслити, що змістом державної політики у вищій освіті є, перш за все, визнання освіти національним пріоритетом, що залежить від розвитку соціальної історії, економіки, суспільства та культурного життя, по-друге, державного цільова політика, по-друге, основний принцип реалізації, за яким слідує формування та реалізація національної політики, а потім результати –

виховувати високопрофесійних людей, щоб вони могли вчитися протягом усього життя та бути активними громадянами.

Висновок: З огляду на вищезазначену ситуацію, підготовку кадрів Національної поліції України слід розглядати як частину національної політики вищої освіти як цілеспрямований процес набуття систематичних теоретичних знань та формування практичних навичок для оволодіння обраною професією, але передумова це освітні установи повинні забезпечити належним чином функціонуючу систему освіти, спрямовану на реалізацію права кожного на освіту та задоволення потреб національної поліції високоякісними експертами, які можуть ефективно виконувати свої обов'язки щодо захисту прав і свобод людини, захисту національних та соціальних інтересів та боротьба зі злочинністю. Забезпечення громадської безпеки та порядку.

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Урядовий кур'єр. 2015. № 146.

2. Казанчук І. Д. «Європейські стандарти розвитку інституту партнерства між Національною поліцією України і громадськістю як важливий напрямок реалізації природоохоронної функції держави» // Особливості розвитку законодавства України у контексті євроінтеграційних процесів : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 17–18 груд. 2015 р.). Дніпропетровськ : ГО «Українська асоціація правових досліджень», 2015. С. 26–31.

3. Гаврилюк Т. Д. «Адміністративно-правові засади співпраці міліції (поліції) з населенням: європейський досвід»: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2011. 20 с.

Владислав Лавроненко

курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Навчальний керівник:

Василь Стовба

Заступник командира батальйону 3 УПП в Запорізькій області

Максим Шевяков

старший викладач кафедри адміністративного права та процесів

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ДИСКУРС ЩОДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ТА ЗМІСТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД В УКРАЇНІ

Щоденно суспільство користується транспортом, який на сьогодні є причиною дорожньо-транспортних пригод (ДТП). ДТП зазвичай супроводжується людськими жертвами, матеріальними збитками, психологічною шкодою. Аналізуючи статистику ДТП в Україні за період 01.01.2019 по 31.12.2020 роки на офіційному сайті патрульної поліції України, лише за вказаний період зареєстровано понад 300 тис. ДТП, з яких більше 6 тис. осіб загинуло та 50 тис. постраждалих отримали важкі травми.

У розрахунку на 1 млн транспортних засобів з-поміж держав європейської арени Україна лідирує за кількістю загиблих та постраждалих осіб від ДТП. У розрахунку 2010-2020 років на дорогах України трапилося понад 1,8 млн ДТП, що, у свою чергу, зумовлює чисельність травмованих - 345 тис. осіб, а які загинули - 42 тис.

Транспортні пригоди виникають не лише на автомобільному транспорті, а також на авіаційному, водному, залізничному транспорті, маломірних (малих)

суднах тощо.

Проблема забезпечення належного рівня безпеки руху транспортних засобів на нинішній день постала вкрай гостро перед суспільством та державою. Залишається не вирішеною і відкритою для обговорення проблема адміністративно-правової профілактики транспортних пригод в Україні.

З-поміж науковців, як українських, так і зарубіжних, які досліджували аспекти забезпечення безпеки руху транспортних засобів є на сьогодні: В.М. Бесчастний, Б.Ю. Бурбела, В.В. Воліка, Г.В. Галімшина, Т.О. Гуржій, М.М. Долгополова, В.В. Єгупенко, Ю.С. Коллер, М.В. Лазаренко, О.Л. Міленін, І.В. Новосардова, А.О. Собакарь, М.М. Стоцька, Р.В. Ярова та інші.

Мета дослідження. Розкрити зміст та сутність адміністративно-правової профілактики дорожньо-транспортних пригод в Україні, внести пропозиції та можливі рекомендації щодо дієвого механізму забезпечення такої профілактики.

Для досягнення попередньо визначеної мети необхідним вважаємо здійснити аналіз стану та наслідків транспортних пригод в Україні, далі виділити істотні фактори, що зумовлюють скоєння дорожньо-транспортних пригод. Підсумовуючи матеріал, маємо особисто сформулювати визначення поняття адміністративно-правова профілактика транспортних пригод та на завершення надати власні пропозиції щодо удосконалення механізму адміністративно-правової профілактики ДТП в Україні.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, які виникають у сфері адміністративно-правової профілактики транспортних пригод.

Предмет дослідження - адміністративно-правова профілактика транспортних пригод в Україні.

Виклад основного матеріалу. Транспортні пригоди - поняття, яке стосується всього суспільства щоденно протягом усього життя через те, що кожен із членів суспільства є учасником руху як водій чи пасажир транспортного засобу,

як пішохід тощо.

Значущість для нашого дослідження становить визначення “дорожньо-транспортна пригода” у Правилах дорожнього руху (ПДР), затверджених Постановою КМУ від 10.10.2001 № 1306, де чітко зазначена дефініція ДТП.

Дорожньо-транспортна пригода - це подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки [1].

Офіційна статистика публікує дані, що в середньому на дорогах України щороку зазнають смерті 10.000 осіб в день [2], кожні 30 хв - вчиняється ДТП, 90 хв - відбувається ДТП з постраждалими особами, кожні 6 год - гине людина [3].

До заходів, які мають на меті адміністративно-правову профілактику ДТП, з огляду на джерела юридичної літератури віднесемо на стан 2017 - 2021 років:

- з січня 2018 року введення змін щодо швидкості руху транспортних засобів у населених пунктах, зокрема Постановою № 883 КМУ визначив поріг максимально допустимої швидкості у населених пунктах 50 км/год (попередньо було допустимо 60 км/год);
- лютий 2018 року створення Координаційної ради з безпеки дорожнього руху з метою реформування системи безпеки дорожнього руху;
- червень 2020 року впровадження системи автоматичної фіксації порушень Правил дорожнього руху (на нинішній день фіксуються порушення фактів перевищення швидкості, надалі планується фіксації фактів проїзду на заборонне світло, порушення правил зупинки, стоянки транспортного засобу, виїзду на смугу зустрічного руху);
- лютий 2021 року положення Закону України №2695 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення

відповідальності за окремі правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху» посилюють відповідальність за порушення правил дорожнього руху, введення кримінальної відповідальності за керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння.

Зокрема істотний інтерес становить стаття 286-1 КУпАП, яка передбачає покарання за скоєння ДТП в стані алкогольного, наркотичного або іншого сп'яніння, у результаті якої потерпілий отримав травми середньої тяжкості тяжкі ушкодження, а також за користування транспортними засобами без шолома чи з не пристебнутим ременем безпеки.

Стосовно факторів, що детермінують транспортні пригоди в Україні є (з вини водіїв) зневажання безпечної дистанції транспортного руху, порушення правил проїзду перехресть, обгону, виїзду на зустрічну смугу руху, сон за кермом, керування транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння. Об'єктивними чинниками є недостатньо обслуговувана дорожня інфраструктура, відсутність належного надання допомоги у разі травмування (далека відстань для служб реагування на зазначені пригоди).

Поняття “адміністративно-правова профілактика транспортних пригод” передбачає систему реалізації адміністративно-правових заходів уповноваженими суб'єктами, які наділені компетенцією попередження і припинення правопорушень у сфері дорожнього руху. Мета профілактики - зниження рівня травматизму та смертності постраждалих осіб, внаслідок ДТП

Профілактика класифікується на загальну та індивідуальну. Індивідуальна профілактика стосується окремих осіб, які цілеспрямовано та усвідомлено вчиняють правопорушення у сфері дорожнього руху. З метою усунення прогалин у сфері провадження політики адміністративно-правової профілактики у сфері скоєння ДТП пропонуємо пропозиції щодо:

- створення окремого координаційного центру забезпечення адміністративно-правової профілактики вчинення транспортних пригод;

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

- наділення центру відповідального за реформування питань безпеки на транспорті чітко встановленими повноваженнями, закріпленими відповідною Інструкцією чи Положенням;
- створення окремого підрозділу дорожньої поліції у структурі апарату Національної поліції України, внесення змін до ЗУ “Про Національну поліцію”;
- розробити Положення про дорожню поліцію.

Висновки

У дослідженні наведено теоретичне узагальнення щодо сутності адміністративно-правової профілактики транспортних пригод. Сформульовано напрями впровадження політики адміністративно-правової профілактики транспортних пригод та внесення на основі зарубіжної та вітчизняної юридичної літератури пропозиції щодо утворення підрозділу уповноваженої дорожньої поліції. Запропоновано інші пропозиції для удосконалення профілактики правопорушень у сфері руху транспортних засобів.

Ефективність реалізації профілактики має на меті втілення оновлених положень законодавчих актів та створення належних підрозділів реагування.

-
1. Про Правила дорожнього руху : постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306.
 2. Статистика ДТП в Україні з 01.01.2020 по 31.12.2020 . Офіційний сайт патрульної поліції України.
 3. Федоренко О. Реалізація заходів направлених на зменшення аварійності, травматизму та загибелі людей на автомобільних дорогах загального користування. Державне агентство автомобільних доріг України. Київ, 2019.

Сукмановська Л.М.,

доцент кафедри адміністративного
права

та адміністративного процесу
Львівського державного
університету

внутрішніх справ, к.ю.н.,

Науковий викладач:

Репан М.І.,

старший викладач кафедри
адміністративного

права, процесу та адміністративної
діяльності

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОРГАНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Національна поліція України являється центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1].

Законодавство України до повноважень уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству відносить:

- 1) виявлення фактів домашнього насильства та своєчасне реагування на них;
- 2) прийом і розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, у тому числі розгляд повідомлень, що надійшли до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, вжиття заходів для його припинення та надання допомоги постраждалим особам з урахуванням результатів оцінки ризиків у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії

домашньому насильству, спільно з Національною поліцією України;

3) інформування постраждалих осіб про їхні права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися;

4) винесення термінових заборонних приписів стосовно кривдників;

5) взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством;

6) здійснення контролю за виконанням кривдниками спеціальних заходів протидії домашньому насильству протягом строку їх дії;

7) анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у разі вчинення ними домашнього насильства, а також вилучення зброї та боєприпасів у порядку, визначеному законодавством;

8) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

9) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Уповноважені підрозділи органів Національної поліції України здійснюють повноваження у сфері запобігання та протидії домашньому насильству із врахуванням міжнародних стандартів реагування правоохоронних органів на випадки домашнього насильства та оцінки ризиків.

Поліцейські можуть проникати до житла особи без вмотивованого рішення суду в невідкладних випадках, пов'язаних із припиненням вчинюваного акту домашнього насильства, у разі безпосередньої небезпеки для життя чи здоров'я постраждалої особи [2]

Поліція відповідно до покладених на неї завдань: здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню домашньому

насильству; виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню фактів домашнього насильства, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; вживає заходів з метою виявлення фактів домашнього насильства; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; здійснює досудове розслідування кримінальних проваджень за фактами вчинення домашнього насильства; розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання; доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення (зокрема, домашнє насильство); вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок домашнього насильства; у межах своєї компетенції, визначеної законом, здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вживає заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі; уживає заходів для запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі; здійснює оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону та ін. [1].

Визначальними повноваженнями, на наш погляд, в сучасних умовах є застосування уповноваженими підрозділами органів Національної поліції спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству: винесення термінового заборонного припису стосовно кривдника, а також поставлення на профілактичний облік й проведення профілактичної роботи із кривдником.

Терміновий заборонний припис виноситься кривднику уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України у разі існування

безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення [3].

Терміновий заборонний припис може містити такі заходи, як зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи; заборона на вхід і перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи; заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою. Під час вирішення питання про винесення термінового заборонного припису пріоритет надається безпеці постраждалої особи.

Зазначена вимога поширюється також на місце спільного проживання (перебування) постраждалої особи та кривдника незалежно від їхніх майнових прав на відповідне житлове приміщення. Якщо терміновий заборонний припис передбачає зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи, а кривдник відмовляється добровільно його залишити, поліцейські вправі у встановленому законом порядку застосовувати поліцейські заходи примусу для виселення з житлового приміщення кривдника.

Припис виноситься за заявою постраждалої особи, а також за власною ініціативою працівника уповноваженого підрозділу поліції за результатами оцінки ризиків.

Оцінка рівня безпеки особи та вірогідності продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення здійснюється поліцейськими шляхом оцінки ризиків відповідно до наказу Мінсоцполітики та МВС України від 13 березня 2019 року № 369/180 [4].

Слід зазначити, що такий припис вручається кривднику, а одна з його копій постраждалій особі або її представнику. Це важливо, оскільки саме за цієї умови постраждала особа знатиме про існування та зміст припису та зможе своєчасно повідомити поліцію про його порушення кривдником. Варто підкреслити, що

невиконання термінового заборонного припису тягне настання адміністративної відповідальності за ст. 173-2 КУпАП [5]. Крім того, у зазначеній правовій нормі передбачена відповідальність за неповідомлення кривдником про місце свого тимчасового перебування. Так, кривдник, стосовно якого винесено ТЗП, згідно з яким він повинен залишити місце спільного проживання (перебування) з постраждалою особою, зобов'язаний повідомити про місце свого тимчасового перебування поліцію.

Постановлення на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України здійснюється у відповідності до Наказу МВС України № 124 від 25.02.2019 року [6].

-
1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. Електронний ресурс.
 2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017р. Електронний ресурс.
 3. Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника: наказ МВС України від 01.08.2018 № 654. Відомості Верховної Ради України. 2018.
 4. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства: наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.03.2019 № 369/180. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс від 07.12.1984 № 8073-Х.
 5. Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України: Наказ МВС України від 25.02.2019 № 124.

Сятиня Микола Богданович,
курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
стратегічного розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Шевяков Максим
Олександрович,
старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПРИМУСОВОЇ ЗУПИНКИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Останнім часом загострилася проблема безпеки дорожнього руху. На автомобільному транспорті через численність і рухливість транспортних засобів проблеми забезпечення безпеки руху є найбільш актуальними. Спостерігається тенденція до стрімкого погіршення ситуації, що потребує невідкладних заходів реагування. У зв'язку з цим по всьому світу питанню безпеки на дорогах відводиться особлива роль.

На нашу думку, в Україні досі зберігається успадкована ще з радянських часів система управління безпекою дорожнього руху, в основі якої лежать карально-репресивні функції, які здійснює Національна поліція України. У той же час у розвинених країнах світу основна увага приділяється технічному регулюванню питань безпеки дорожнього руху та освітній діяльності, роботі з цільовими групами учасників дорожнього руху.

Ми вважаємо, що сучасні знання і погляди на проблему безпеки автотранспорту та безпеки дорожнього руху дозволяють зробити висновки у сприйнятті та розумінні проблеми, тобто відбувається зміна парадигми безпеки

дорожнього руху.

Внаслідок цього безпека автотранспорту та безпека дорожнього руху є серйозною соціально-економічною проблемою.

Також важливим є те, що сутність дорожнього руху слід визначити як законодавчо регламентовану сукупність суспільних відносин, які виникають, розвиваються, видозмінюються в зв'язку із переміщенням автомобільними дорогами людей і вантажів. Можна назвати такі ознаки, що можуть бути закладені в основу визначення сутності дорожнього руху: він являє собою сукупність різноаспектних суспільних відносин; врегульований правовими нормами різної юридичної сили; такі суспільні відносини виникають, знаходять свій розвиток і видозміну в зв'язку з необхідністю переміщення людини та вантажів; таке переміщення відбувається в чітких просторових межах — автомобільними дорогами [1].

На нашу думку, актуальність аналізу засобів примусової тематики проявляється в тому, що забезпечення безпеки дорожнього руху являє собою першочергову проблему в Україні та цілому світі. Процес реформування, який відбувається в окремих органах МВС, на превеликий жаль, не тільки не дали поліпшення загальної ситуації, а ще й призвели до негативних та небажаних наслідків у сфері безпеки дорожнього руху.

Процес ейфорії від новоствореної Національної поліції швидко минув, та почала виникати масова недовіра та незадоволеність до поліцейських, а отже і нехтування правил дорожнього руху [2, с.57].

Варто сказати, що успішність боротьби із правопорушеннями на дорозі насамперед тісно залежить від професіоналізму поліцейських та вміння застосовувати новітні та сучасні технічні засоби.

Отже, варто виділити роль пристроїв примусової зупинки транспортних засобів серед основних напрямків технічного забезпечення патрульних

поліцейських.

Важливим чинником є практика діяльності патрульної поліції, яка також демонструє значну важливість примусової зупинки транспортних засобів. Ми вважаємо, дане явище обумовлюються наступними факторами:

- стрімке збільшення загальної кількості транспортних засобів на дорозі, що тягне за собою й збільшення вчинених правопорушень;
- недостатнє оснащення поліції сучасними технічними засобами примусової зупинки транспорту;
- звичайна зухвалість громадян, які відчують безкарність власних діянь [3, с.24].

Також, я рахую, що варим зазначення є те, що найчастіше примусова зупинка транспорту пов'язана з такими типовими ситуаціями:

- проведення огляду на прикордонних КПП;
- викрадення транспортних засобів;
- захоплення транспортних засобів разом з водієм та/або пасажирами;
- втеча злочинців з місця скоєння злочину, використовуючи транспортний засіб;
- спроба проїзду на територію охоронюваного об'єкту;

Відповідно до чинного законодавства, всі сучасні засоби примусової зупинки транспортних засобів, якими оснащена патрульна поліція, можна поділити на дві окремі групи:

1. Засоби пасивної дії: тимчасові знаки обмеження руху, світлофори, патрульний транспорт з увімкненими маячками;
2. Засоби активної дії: вогнепальна зброя та засоби примусової зупинки механічної та електронної дії

На оснащенні патрульної поліції України знаходяться різні за ефективністю та безпечністю засоби примусової зупинки транспорту.

Вартим виокремлення є вітчизняний засіб примусової зупинки транспорту «Кактус», який був розроблений науково-виробничим об'єднанням «ФОРТ» МВС України. Він легко транспортується та швидко встановлюється на будь-яке дорожнє покриття. Його довжина становить 3,5-7,5 метрів залежно від моделі.

Має вигляд стрічки з ромбовидними елементами, на кожній стороні ромба розміщено чотири гострих шипи. При наїзді на «Кактус» шипи від'єднуються від стрічки та залишаються в шині, завдяки чому колеса на авто швидко спускають повітря. Даний засіб має і свої недоліки, головним із яких є небезпека для життя і здоров'я громадян. Саме тому на законодавчому рівні були розроблені норми щодо їх безпечного та правильного використання.

Нами було визначено, що зараз присутня тенденція до розробки та створення безпечних засобів примусової зупинки транспортних засобів, які пов'язані зі створенням нових електронних засобів, які впливають на електронні та електричні системи сучасних транспортних засобів, зокрема: систему електроживлення і електронний блок управління. Принцип їх дії полягає в потужному електромагнітному імпульсі і таким чином виведенні з робочого стану систем живлення транспортного засобу.

В нашій країні дослідження таких засобів проводив Г.Г. Губарєв у Науково-дослідному центрі «Молнія» НТУ «Харківський політехнічний інститут». У результаті було розроблено пристрій, здатний за допомогою електромагнітного імпульсу зупиняти на відстані транспортні засоби [4, с.185].

Взагалі, порівнюючи сучасні розробки пристроїв примусової зупинки транспорту варто віддати належне роботі українських вчених, адже вітчизняні винаходи є більш безпечними, оскільки базуються виключно на електромагнітному впливі на роботу електронної системи авто і є абсолютно безпечними для водія та пасажирів.

У висновку можемо сказати те, що всі сучасні засоби примусової зупинки транспорту мають певні недоліки.

Так, засоби, які ґрунтуються на механічному пошкодженні авто можуть спричинити шкоду людському життю та здоров`ю і тому варто переходити на більш досконалі та сучасні системи примусової зупинки транспортного засобу, які впливають виключно на двигун авто і не завдають шкоди водієві та пасажирам.

-
1. Про Правила дорожнього руху : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовт. 2001 р. № 1306. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 41. Ст. 1852.
 2. Автомобільний транспорт в Україні. Нормативна база. Київ.: КНТ, АТІКА, 2004. 504 с.
 3. Скороходов Д.А. Проблемы безопасности транспорта / за ред. Д.А Скороходов, А.Л. Стариченков. Транспортная безопасность и технологии. 2005. №2(3). С.24–27.
 4. Державний науково-дослідний інститут МВС України: завдання, дослідження, проблеми: довідник. ДНДІ МВС України, упорядник Криволапчук В.О. та ін., Київ. 2015. 204 с.

Терещенко Іван Святославович
слухач

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Мамчій Олексій Іванович

завідувач відділення первинної
професійної підготовки,
спеціалізації та підвищення
кваліфікації Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ КОРИСТУВАННЯ ЗАСОБАМИ ПАСИВНОЇ БЕЗПЕКИ

У процесі появи значної кількості автомобілів на вулицях великих міст і селищ виникла проблема загибелі та травм людей в результаті дорожньо-транспортних пригод.

Примітно, що починаючи з минулого століття великі виробники автомобілів стали приділяти значну увагу дослідженням, пов'язаним з підвищенням безпеки водіїв і пасажирів. Ці дослідження і майбутнє впровадження новітніх технологій, які були розроблені в результаті цих експериментів, повинні знизити рівень травматизму в дорожньо-транспортних пригодах. Цей факт свідчить про актуальність проблеми безпеки дорожнього руху в наш час.

Варто відзначити, що в нових автомобілях використовується кілька систем безпеки для водія і пасажирів, а саме активна і пасивна. У контексті нашого дослідження варто виділити пасивну безпеку

Пасивна безпека транспортного засобу - це система конструктивних елементів, призначених для захисту водія і пасажирів автомобіля від можливих травм або зниження їх ступеня тяжкості, а також покликана знизити ймовірність

серйозних травм інших учасників дорожнього руху, які можуть виникнути в результаті аварії [1].

В даний час існує два типи пасивної безпеки: зовнішня і внутрішня.

Внутрішня пасивна безпека призначена для зменшення травм водія і пасажирів автомобіля, а зовнішня, в свою чергу, призначена для зниження тяжкості травм для всіх учасників дорожнього руху, які можуть потрапити в ДТП.

Основними елементами пасивної безпеки автомобіля є:

- ремені безпеки та підголівники;
- подушки безпеки і шторки безпеки;
- рульова колонка і педальний вузол педалей;
- бампери, які призначені для поглинання енергії удару;
- посилення передніх і бічних стійок, що забезпечує необхідну міцність середовища кабіни;
- травмобезпечні елементи салону з м'якою, легко деформованою лицьовою панеллю;
- надійне кріплення сидіння;
- захисні стекла.

Особливу увагу варто звернути на ремені безпеки, адже саме нехтування ними дуже часто призводить до летальних випадків та травм.

Ремені безпеки обмежують рух тіла при ударі, знижуючи ймовірність отримання травм в салоні автомобіля, а також поглинають частину кінетичної енергії, що виділяється при зіткненні. На високих швидкостях поворот голови назад може бути досить різким і травмувати шийні області, тому на спинках сидінь встановлюються підголівники.

Ремені безпеки необхідні на всіх ділянках автомобіля, оскільки вони не тільки зменшують травми пасажирів на задніх сидіннях, але і знижують ризик травм пасажирів на передніх сидіннях.

В контексті нашого дослідження розглянемо відповідальність водія та

пасажирів за непристебнуті ремені безпеки.

Варто почати з аналізу чинного законодавства України, яким врегульовані питання щодо «ременів безпеки». Так, якщо звернутися до чинної редакції Правил дорожнього руху, то ми бачимо, що в пункті 2.3.в зазначено, що транспортні засоби, які обладнані засобами пасивної безпеки (в тому числі і ременями безпеки), водій зобов'язаний користуватися ними і не перевозити пасажирів, що не пристебнуті пасками безпеки. Але, все ж таки, якщо водій порушив даний пункт Правил дорожнього руху, то його буде притягнуто до відповідальності за ч.5 ст.121 КУпАП, за що передбачено стягнення у вигляді штрафу у розмірі 510 гривень [2].

Також варто звернути увагу на обов'язок пасажирів використовувати пасок безпеки, що передбачено пунктом 5.2.б Правил дорожнього руху, де вказано, що пасажир зобов'язаний користуватися ременями безпеки та іншими засобами пасивної безпеки. У разі порушення даного пункту настає адміністративна відповідальність за адміністративно-правовою кваліфікацією ст. 125 КУпАП у вигляді попередження. Дане питання до сих пір викликає багато суперечок між водіями та поліцією, адже обов'язок по сплаті штрафу лежить на водієві за всіх осіб, які перебувають в салоні автомобіля. Отже, якщо в авто перебуло 4 людини у не пристебнутому вигляді, то і штраф водій сплатить вже не 510, а в рази більше.

Тому в даному випадку варто відмежовувати відповідальність водія, до якого застосовується штраф (за всіх не пристебнутих пасажирів в салоні авто), та відповідальність пасажирів до яких застосовується виключно попередження.

Даний юридичний факт, на нашу думку, є позитивним моментом, адже саме водій є відповідальним за безпеку пасажирів, і тому саме він має нести відповідальність у вигляді штрафу за всіх осіб, які не використовували пасивні засоби безпеки).

Отже, у висновку варто акцентувати увагу, що користування засобами пасивної безпеки було і залишається актуальним питанням, адже безпека водія та пасажирів завжди буде пріоритетним напрямком державної політики в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Вважаємо за правильне рішення щодо підвищення з 16.01.2021 року штрафів в 10 разів за невикористання ременів безпеки, адже до цього моменту більшість учасників дорожнього руху просто нехтувала нормами правил дорожнього руху, не усвідомлюючи, що вони всі нехтували життям та здоров'ям як своїм, так і оточуючих.

1. О. Ю. Юрченко. Вплив систем пасивної безпеки автомобілів на безпеку дорожнього руху. Харківський Науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, Харків. 2020,

2. Правила дорожнього руху.

Цимбал Андрій Віталійович
курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ.

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна
старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ «COMMUNITY POLICING»

Поліція в громадах - це стратегія поліції, яка фокусується на розвитку відносин з членами громади. Поліція патрулює район і розвиває партнерські відносини з громадянами для виявлення та вирішення проблем. Поняття громадської поліції почало існувати в США приблизно у 19 столітті. Мета його заснування була у взаємодії поліції з громадами, для вирішення безпекових питань, налагодження правопорядку в громадах.

Для зниження рівня злочинності ці структури мають тісно співпацювати. До 1960-х років багато країн США, шукали шляхи відновлення довірливих відносин між поліцейськими та громадою. У 1967 році президент Америки призначив комітет для вивчення очевидної недовіри до поліції з боку громади, особливо за расовою ознакою. В результаті звіту комісія запропонувала розробити тип поліцейського, який діяв би як зв'язок з громадою та працював над створенням довірливих відносин поліції та суспільством. До 1981 року дослідження

американського Фонду поліції показало, що поліцейські приділяли більше уваги безпеці дорожнього руху, що призвело до віддаленості до потреб громад. У 1980-х роках що професор Боб Траянович, впливав на багатьох майбутніх керівників правоохоронних органів, як впроваджувати елементи взаємодії поліції з громадою в ході експерименту у Флінті, штат Мічиган, брали участь піші патрулі, які бути призначені зменшити рівень вчинення правопорушень в районах, де систематично вчинялись різного роду правопорушення. У 2013 році місто Камден, розформувало міську поліцію та найняло офіцерів з нижчими зарплатами в новий департамент графства Камден, беручи приклад північних країн. В Камден рівень злочинності був вищий за середній, який, різко знизився після змін, імовірно тому, що більше людей повідомляють про злочини та співпрацюють з поліцією. Як розвивається “Community Policing” в Україні. Україна рухається шляхом встановлення партнерських відносин між поліцією та громадою. [1;13] На початку 2000-х років на Харківщині було проведено не один експеримент з упровадження моделі «community policing» у діяльність поліції на місцевому рівні.[2;18] Експерименти показали дуже гарний результат та були високо оцінені керівництвом МВС, однак не отримали продовження внаслідок закінчення фінансування.

У 2015 році спілка «Відродження» під керівництвом Романа Романова надала підтримку організаторам в 10 різних територіальних громадах, щоб з'ясувати потреби мешканців у питаннях безпеки та правопорядку. Гарним прикладом такої взаємодії є діяльність громадської організації «Київ Мрії». Разом із поліцейськими, вони запровадили заходи, щодо профілактики паркування не встановлених для цього місцях за допомогою листівок, які залишали на транспортному засобі, де зазначалось: «Наступного разу я припаркуюсь згідно правилам ПДР». Команда організації “Києва Мрії” довго обговорювала, якими мають бути листівки. І в решті решт вирішили, що листівки повинні бути ввічливими, також зразу відпала ідея наліпок, бо водії могли

Чечель Анастасія Олександрівна,
курсант факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Никифорова Олена Анатоліївна,
кандидат біологічних наук, доцент
кафедри тактико-спеціальної
підготовки Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

МІСЦЕ ПСИХОЛОГІЇ В ПОВСЯКДЕННІЙ РОБОТІ ПРАЦІВНИКІВ СЕКТОРУ ПРЕВЕНЦІЇ

Досить часто сучасне суспільство стикається з необхідністю кваліфікованої допомоги з урахуванням індивідуальних особливостей та характеру ситуації. Зокрема, найчастіше такого відношення потребують діти та проблемна категорія осіб.

Слід зауважити, що саме вміння розташувати до себе особу при комунікації є одним з методів профілактичної (превентивної) діяльності поліції, тому дуже важливим є вміння правильно знайти підхід до кожної людини та вміти комунікувати з особами, які потребують допомоги.

Здійснення профілактичної та виховної робіт поліцейськими є одними з видів превентивної діяльності поліції. Однак, без належної психологічної підготовки розташувати до себе людину може викликати деякі складнощі, адже поліцейському випадає нагода не лише спілкуватися з підприємцями та законослухняними громадянами, частіш за все вони спілкуються з крадіями, шахраями, вбивцями або з особами, які перебували в місцях позбавлення волі.

Очевидно, що з такими людьми є своя специфіка спілкування, адже щоб дізнатися необхідну інформацію поліцейській повинен знайти підхід до тієї чи іншої, тому в нагоді стануть знання з психології. Жести, міміка або навіть вираз обличчя співрозмовника можуть слугувати своєрідною підказкою для поліцейського.

На нашу думку, знання з психології в щоденній роботі поліцейського накопичуються протягом всіх років роботи в підрозділах поліції. За приклад можна взяти роботу представників сектору превенції, які проводять профілактичні бесіди з населенням.

Слід зазначити, що комунікативні навички в кожного поліцейського розвинуті індивідуально та пристосовані до конкретної особи, але саме професійне спілкування поліцейського багато в чому залежить від належної психологічної підготовки та від чинного законодавства. Очевидно, що далеко не всі люди будуть поводитися відповідно до норм моралі та звичайної ввічливості і толерантності, які прийняті в сучасному суспільстві. Тому психологічна стійкість та професійна комунікація поліцейських проявляється у вмінні залишатися спокійними, стриманими, не відповідати грубістю на грубість, не піддаватися на провокації та проявляти повагу до інших в різних конфліктних ситуаціях. [1,с.28].

На наш погляд, психологічна підготовка в поліцейських повинна розвиватися ще з курсантських років, адже заняття з психології в поєднанні з іншими спеціальними дисциплінами надають змогу майбутнім офіцерам виробляти вже свого роду звичку, певну модель поведінки в будь-яких ситуаціях, не зважаючи на сторонні чинники, які можуть вплинути на їх поведінку та реакцію. Завдяки психологічній підготовці майбутні працівники вже матимуть деякі уявлення з приводу обраної професії та їм вже набагато легше буде у подальшій роботі в правоохоронних органах ніж особам, які психо-емоційно до цього не налаштовані.

Психологічний аспект готовності поліцейського реагувати спокійно та водночас законно в різних стресових ситуаціях повинен відображати в собі не лише вихованість та толерантність поліцейського, а й демонструвати повагу до співрозмовника та бажання йому допомогти. [2,с.48].

Очевидно, що якісна психологічна підготовка майбутніх поліцейських є необхідним елементом у комплексі цілісної підготовки курсантів до майбутньої служби, адже завдяки навичкам та вмінням, яким їх навчають у спеціалізованих закладах освіти є невід'ємною складовою формування їх поліцейської особистості, а без належної психологічної допомоги про виховання культури поліцейського не може йти мови.

У підсумку, варто зауважити, що психологічна готовність є не лише підказкою для працівників поліції, вона є ключовим елементом в формуванні поліцейського як особистості здатної працювати в правоохоронних органах, адже психологія в щоденній роботі поліцейських посідає не останнє місце та допомагає працівникам проявляти себе з кращої сторони в конфліктних ситуаціях, надавати послуги та просто проводити профілактичну та виховну роботу з населенням з метою підвищення рівня довіри населення до правоохоронних органів.

1. Гуменюк Л. Й., Сулятицький І. В. Психологія професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ : навч. посіб. Львів, 2011. 647 с.

2. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. за заг. ред. В.В. Сокурєнка ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Вид-во ХНУВС, 2018. 425 с

Махтура Катерина Сергіївна

студентки магістратури
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий викладач:

Шевяков Максим Олександрович

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОЇ ПРИГОДИ ЗА УЧАСТІ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ ТА ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ ПОТУЖНІСТЮ ДВИГУНА ДО 3 КВ(КІЛОВАТ), БЕЗ ЗАГИБЛИХ (ТРАВМОВАНИХ) В ПОРЯДКУ СТ. 124 КУПАП

В умовах розвитку новітніх технологій та глобалізації все більше популярності набуває електротранспортні засоби пересування, тому особливості оформлення дорожньо-транспортної пригоди за їх участі потребує додаткового вивчення та розгляду. Питанням забезпечення безпеки дорожнього руху в своїх працях досліджували такі вчені як М. Афанасьєв, І. Бакуліна, М. Веселов, К. Вова, І. Веремеєнко, М. Стоцька, Ю. Колер, А. Головка, Д. Денисюк, В. Доненко, Т. Коломоєць, М. Микитюк та інші. Проте зважаючи на розвиток даних відносин, ця тема потребує подальшого дослідження.

Відповідно до вимог адміністративного законодавства України, у разі порушення учасниками дорожнього руху Правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, на місці дорожньо-транспортної пригоди співробітниками Національної поліції України складається протокол про адміністративне правопорушення [1].

Особливістю електротранспорту потужністю двигуна до 3 кВт (кіловат) є те, що він не є механічним транспортним засобом, оскільки відповідно до пункту

1.10 ПДР, механічний транспортний засіб – транспортний засіб, що приводиться в рух з допомогою двигуна.

Цей термін поширюється на трактори, самохідні машини і механізми, а також тролейбуси та транспортні засоби з електродвигуном потужністю понад 3 кВт [2]. Це означає, що для керування цим видом транспорту не потрібне посвідчення водія.

У протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються (ст. 256 КУпАП): дата і місце його складення; посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (прізвище, ім'я, по батькові; дата народження; громадянство; місце проживання/перебування; місце роботи; серія та номер посвідчення водія або назва, серія та номер документа, що посвідчує особу); місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення; нормативний акт, який передбачає відповідальність за дане правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; інші відомості, необхідні для вирішення справи [3].

До протоколу про адміністративне правопорушення, складеного за порушення учасниками дорожнього руху Правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, відповідно до вимог наказу МВС України від 07.11.2015 року № 1395, додаються: 1) схема місця ДТП, яку підписують учасники ДТП та поліцейський; 2) пояснення учасників пригоди та свідків (у разі їх наявності); 3) показання технічних приладів (у разі їх наявності); 4) показання засобів фото- та/або відеоспостереження (у разі їх наявності); 5) інші матеріали, які необхідні для прийняття рішення у справі. У випадках, коли для прийняття об'єктивного рішення виникає необхідність для отримання додаткових даних, поліцейський, який оформлює матеріали ДТП, протягом доби передає оформлені матеріали ДТП

для подальшого розгляду уповноваженій особі підрозділу поліції, на території обслуговування якого сталася пригода [4].

Таким чином, головною особливістю оформлення дорожньо-транспортної пригоди за участі електротранспорту потужністю двигуна до 3 кВт (кіловат), без загиблих (травмованих) в порядку ст. 124 КУпАП є те, що для керування цим видом транспорту не потрібне посвідчення водія. А відповідно до ст. 256 КУпАП, у протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються серія та номер посвідчення водія або назва, серія та номер документа, що посвідчує особу. Тобто у даному випадку внести у протокол можна лише відомості про документ, що посвідчує особу, оскільки посвідчення водія для осіб, що керують таким транспортом не є обов'язковим.

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / [Валентин Галуцько, Тетяна Коломосць, Оксана Кузьменко, Петро Діхтєвський, Олена Джафарова та ін. / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової]. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
2. Постанова КМУ Про Правила дорожнього руху.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
4. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі. Наказ МВС України від 07.11.2015 року № 1395

Якубович М. М.,

курсант факультету
підготовки фахівців
для органів до судового
розслідування

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Анісімов Д. О.,

викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

НЕОБХІДНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ У ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Фізична підготовка відіграє важливу роль у діяльності працівників органів внутрішніх справ. У першу чергу, вона необхідна для того швидко орієнтуватися в обстановці, що сталася під час виконання службових обов'язків. Також працівник ОВС повинен мати хороші фізичні здібності, щоб захистити себе у випадках, що загрожують життю та здоров'ю. Варто звернути увагу на те, що фізичну силу потрібно застосовувати відповідно до законних вимог.

Незнання своїх обов'язків під час несення служби можуть коштувати працівнику життя. Тому фізичну підготовку варто весь час удосконалювати, як самостійно, так і в групових заняттях. Дуже важливо, щоб службовець зміг ефективно оцінити ситуацію, аналізувати усі деталі ситуації та прийняти правильне рішення, яке збереже його здоров'я та інших осіб. Виходячи з цього дана тема є досить актуальною.

Розглядаючи поняття «фізичної підготовки» зазначаємо, що воно являє собою систему заходів, що спрямовані на формування рухових умінь, вдосконалення фізичних здібностей працівників зважаючи увагу на особливості його діяльності [1].

Тож процес підвищення рівня фізичної підготовленості має за мету вдосконалити засвоєнні знання та надати нові можливості для отримання успішного результату у службовій діяльності. Більшість фахівців вважають, що для того, щоб покращити фізичні здібності потрібно дотримуватися методичних рекомендацій: виконувати вправи та прийоми стимулюючи розвиток координованості, опановувати рухи самозахисту, відпрацьовувати підготовчі дії, щоб впевнено відчувати себе у різних небезпечних ситуаціях [2, с. 13].

Під час формування фізичних здібностей всебічно розвиваються і духовні якості людини, що допомагають стійко перенести фізичні навантаження та нервово-психічні напруження.

Сучасна наука у фізичній підготовці виділяє такі принципи: принцип оздоровчої спрямованості; принцип всебічного розвитку особи; принцип підбору методів фізичного виховання відповідно до індивідуальних особливостей людини; принцип формування мотивації до занять фізичною культурою; принцип поєднання спорту з іншими видами діяльності, що стосуються професії [3, с. 67].

Тому принципи фізичного виховання зводяться на досягнення позитивних результатів фізичної підготовки працівників органів внутрішніх справ.

Отже можемо зробити висновок, що удосконалювати рівень фізичних здібностей працівників ОВС необхідно для того, щоб вони змогли захистити себе. Кращих результатів можна досягти, якщо приділяти достатньо уваги спортивним заняттям. Високий рівень фізичної підготовленості допоможе впевнено діяти службовцям в ситуаціях з різним ступенем ризику.

1. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : Наказ від 26.01.2016 р. № 50. Професійна підготовка працівників патрульної поліції: зміст і перспективні напрями : монографія. В. В. Бондаренко. Київ : ФОП Кандиба Т. П., 2018. 524 с.

2. Фізичне виховання військовослужбовців : навч. посіб. М.Ф. Пічугін, Г.П. Грибан, В.М. Романчук / За ред. Г.П. Грибана. Житомир : ЖВІ НАУ, 2011. 820 с.

Ятло Назар Андрійович

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЧАС МИРНИХ ЗІБРАНЬ ОРГАНАМИ ТА ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Свобода мирних зібрань визнана міжнародною спільнотою і охороняється у низці міжнародно-правових актів. Право на мирні зібрання – це одне із невід’ємних прав людини у демократичному суспільстві, яке є основою для здійснення мирного громадянського протесту і забезпечує колективне вираження поглядів, ідей тощо. Важливе місце щодо забезпечення реалізації та обмеження права на мирні зібрання відіграє Європейський суд з прав людини. Проблематика цього питання полягає в тому, що під час мирних зібрань можуть порушуватись права громадян [1]. Свобода мирних зібрань є своєрідною формою відносин держави та громадян. У авторитарних, тоталітарних державах – це право обмежується, а навіть за мирні зібрання може наставати відповідальність встановлена не легітимною владою, що може призвести до громадянського протесту або революції. У демократично здорових суспільствах мирні зібрання є причиною та підставою для влади прислухатися до народу та переглянути свою політику в деяких питаннях. Для прикладу, польські соціологи стверджують, що свобода мирних зібрань визначається як природне право кожної особи, адже теоретично це право належить людині від народження. Ніхто не може позбавити людей права збиратися разом та обговорювати актуальні суспільні проблеми,

навіть якщо це право не врегульоване національним законодавством.

На американському континенті право на мирні зібрання також є частиною каталогу базових прав людини, які охороняються державою і законом. Право на мирні зібрання у законодавстві України не є належним чином врегульованим і це є актуальною проблемою. Практично не існує спеціальних нормативно-правових актів, які б стосувалися порядку реалізації цього права, а також стосувались гарантій охорони та захисту цього права [2]. Базові знання про поведінку учасників зібрання є важливою основою для тих методів, якими поліція може забезпечувати охорону порядку під час зібрання. На розумінні цієї поведінки повинні будуватися всі подальші дії, в тому числі планування, забезпечення правопорядку під час зібрання та підбиття підсумків операції. На зборах можуть виникати окремі осередки заворушення чи некерованої поведінки, в той час як переважна більшість людей продовжуватиме поводитись абсолютно організовано, залишаючись мирним зібранням. Поліція завжди повинна надавати перевагу проактивному забезпеченню порядку, а не реагуванню на заворушення. Навіть у тих ситуаціях, коли лунають заклики до конфронтації або насильства, поліція повинна протистояти таким діям, застосовуючи диференційований підхід до учасників, використовуючи свої знання про присутні групи і окремих осіб, підтримуючи позитивні відносини з людьми і діючи обачно й толерантно. Є чотири головних принципи забезпечення правопорядку під час публічних зібрань: 1. Володіння інформацією про різні групи учасників є необхідною передумовою забезпечення правопорядку під час публічних зібрань. Така інформація дозволить поліції зрозуміти інтереси і наміри таких груп і сприяти досягненню їхніх законних цілей. 2. Сприяння. Стратегія поліції насамперед повинна бути покликана сприяти зусиллям організаторів та учасників мирного зібрання, спрямованим на досягнення їхніх законних цілей.

Вихідна позиція повинна ґрунтуватись на припущенні, що більшість учасників зібрання матимуть мирні наміри. При цьому поліції необхідно з'ясувати конкретні наміри учасників, щоб визначити, яким чином можна досягнути їх реалізації.

3. Комунікація. Політика передбачуваності має бути основою комунікації поліції з організаторами зборів і іншими зацікавленими сторонами. Це допоможе формуванню і підтриманню довіри на всіх етапах зібрання.

4. Збір інформації перед операцією повинен бути спрямований на розширення обсягу та якості знань про ті групи, які збираються взяти участь у зібранні, та про їхню мотивацію. Також необхідно збирати інформацію (за допомогою оперативно-розшукової діяльності) про осіб, які можуть розглядатися як джерело ризику [3].

Провідну роль відіграє Поліція діалогу. Цей підрозділ активно працює в Україні з осені 2017 року. Їхнє завдання: зупиняти агресивних громадян не силою, а словом! Основна мета поліції діалогу – налагодження взаємодії та довіри. В тому числі роз'яснення чинного законодавства України: що можна робити, що не можна, а у випадку порушень, які можливі санкції, тобто це роз'яснення громадянам їхніх прав, обов'язків і можливих наслідків. Якщо слова безсилі, в такому випадку працівники поліції комунікації просто залишають місце проведення заходу. Якщо особи порушують закон, вони повинні нести відповідальність. Працівники поліції комунікації не застосовують заходів примусу і силу, для цього є інші підрозділи [4].

Диференційований підхід до учасників зібрання. Важливим фактором ризику під час зібрання є ставлення поліції до всіх учасників як до однакових, і до того ж потенційно небезпечних осіб. Одним зі способів розмежування учасників є спостереження за тим, що робить кожна окрема людина, а не та група, до якої вона належить. Важливо усвідомлювати, що зібрання можуть складатися з багатьох груп із різними завданнями й цілями, а також різним ставленням до поліції.

Отже, на підставі вищезазначеного, громадяни мають право збиратися мирно, і поліція зобов'язана сприяти реалізації права на свободу зібрань всіх груп

в суспільстві, для того щоб кожна людина могла брати участь в різноманітних формах вираження думки в громадських місцях. Забезпечення проведення зібрань у безпечній і мирній обстановці є основним завданням поліції. Необхідно покращити усвідомленість поліції в різниці між групами учасників і між окремими особами, щою вони могли диференційовано підходити до присутніх на зібранні. Варто врегулювати право на мирні зібрання у законодавстві України. Також продовжувати розвивати поліцію діалогу, оскільки її роль дуже важлива у проведенні мирних зібрань.

-
1. З інтернет – ресурсу: Європейський суд з прав людини
 2. З інтернет – ресурсу: Конституційний Суд України. 4.3.7. Право на мирні зібрання
 3. З інтернет – ресурсу: Організація діяльності органів поліції щодо підтримання публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів
 4. З інтернет – ресурсу: Основний концепт роботи «поліції діалогу» – комунікація та зменшення демонстрації сили під час масових заходів, – Олександр Фацевич

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

Матеріали
**РЕГІОНАЛЬНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

(м. Дніпро, 22 квітня 2021р.)

Підписано до друку 25.05.2021.

Формат 60 x 84 ¹/₁₆. Ум. друк. арк. 10,52.

Тираж 100 прим. Зам № 9

Редакційно-видавниче відділення

відділу організації наукової роботи Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВИГОТОВАЮВАЧ

Поліграфічне підприємство СПД Румянцева Г.В.

54038, м. Миколаїв, вул. Бузника 5/1.

Свідоцтво про державну реєстрацію МК № 11 від 26.01.2007 р.